

tmmob
makina mühendisleri odası
istanbul şubesi

bülten

YIL: 22

MAYIS - HAZİRAN 2008

SAYI: 98

DOSYA:

KÜRESEL ISINMA'ya karşı:

- > Türkiye'nin yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları potansiyeli
- > "Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları" Sempozyumu
- > TMMOB 2. Su Politikaları Kongresi Sonuç Bildirgesi

TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi...
İKK'dan; "Alternatif Su Forumu" hazırlık çalışmaları devam ediyor...
Tuzla'da Ölümlere Dur De!..

Yönetimin Mesajı	2
Merhaba	3
Bu Sayıda	4
HABER: Genel Üye Toplantısı, Hukuk Bürosu	5
Tuzla'da Ölümlere Dur De!..	6
RÖPORTAJ: Bir Makina Mühendisinin Yaşadıkları	8
Örgütümüz Yaygınlaşıyor	9
Eğitim Birimi Çalışmaları	10
RÖPORTAJ: Eğitimlerimiz Çok Başarılı	13
RÖPORTAJ: Gelişmenin Anahtarı Verimlilik	14
Temsilcilik Faaliyetleri	16
Oda Gençlik Çalışmaları	23
MÜHENDİSTEN: Meslek ve Cinsiyet	26
1 Mayıs'ta Yaşananların Sorumlusu Hükümettir	27
DOSYA: Yeryüzü S.O.S Veriyor	28
MÜHENDİSTEN: 5746 Sayılı Yasa Kimlere Hizmet Ediyor	44
MÜHENDİSTEN: Türkiye Taşeronlaşma İle Nereye Kadar	46
RÖPORTAJ: Denetimler Oda Tarafından Yapılmalıdır	47
TMMOB GENEL KURULU: Birlik Çok Daha Güçlü	48
MMO DANIŞMA KURULU: Önemli Görevler Bizi Bekliyor	49
MMO'dan: 5 Haziran Dünya Çevre Günü	53
MMO'dan: İşçileri Selamlıyoruz...	54
İKK'dan: Su Yaşamdır, Yaşamlarımız Satılık Değildir	55
Şube Günlüğü	56

Merhaba Değerli Meslektaşlarımız,

Sıcak ve bunaltıcı yaz aylarındayız. Bir yandan sıcakların ve iklim değişikliğinin sonuçlarıyla başa çıkmaya çalışırken diğer yandan toplumun üzerine bir karabasan gibi çöken AKP iktidarının zamlarıyla, yatırımları durduran, özelleştirmeci ve yoksullaştırıcı politikalarıyla karşı karşıya bulunuyoruz.

“Kendine Müslüman” AKP her fırsatta demokratiklikten dem vururken, 1 Mayıs alanında emek ve demokrasi güçlerine “vahşice” saldırarak gerçek yüzünü bir kez daha ortaya koydu. Emek dostu parti binalarına, sendikalara ve odalara da öldürücü saldırılar nasıl demokrat olabilirler ki? 1 Mayıs'ın bir gün sonrasında da katılımcı örgütlerden TTB Başkanı Gençay Gürsoy'u sabaha karşı yatağından gözaltına alarak intikam almaya mı çalıştılar? Demokrasi güçleri AKP'nin icraatlarına karşı mücadeleyi daha da yükseletmek zorundadır. Çünkü ortada duran gerçek; toplumu geren politikaların tarafı AKP'nin, işsizliği, yoksulluğu, baskıyı ve şiddeti artık kanıksanan bir kader gibi dayattığıdır.

Hükümetten her gün yeni bir zam haberi alınıyor. İşsizlik ve durgunluk, krizi yoksullar için her gün yaşanan bir gerçek haline getirdi. İşçi ve emekçilere “yanıltıcı enflasyon” oranında zam yapanlar, kaşıyla verip kepeçyle almaya devam ediyorlar. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda gerekli adımları atmamak “kararlı” olan hükümet, işçilerin grevine de duyarsız kaldı. İşçilerin 16 Haziran'da yaptıkları 1 günlük uyarı grevine sanatçı, aydın, demokrasi güçleri, her kesim destek verdi. Makina Mühendisleri Odası da greve hem yaptığı basın açıklaması ile hem de İstanbul Şube olarak fiilen grev alanında yapılan mitinge katılarak destek verdi. Hükümet ise işçilerin sesine kulak vereceğine kendi öncülüğünde yapılan “sözde çözüm” toplantısına işçilerin temsilcisi Limter-İş'i davet bile etmedi.

15 yıl önce Sivas'ta 37 aydınımızı diri diri yakan yobaz anlayış ülkemiz açısından her zaman bir tehlike arz etmektedir. Siyasal İslam ve şeriatçı yönelimler, Amerika'nın “yeşil kuşak” projesinden de güç alarak, bizzat 12 Eylül'ün desteğiyle önce “Türk-İslam sentezi” adı altında milliyetçilik ile kaynaştırılmış. Daha sonra da bağımsız bir şekilde gelişmiştir. Sivas Katliamı'nı yapanları kollayanlar ülkede iktidara geldiklerinde anayasayı, yasaları, eğitimi, sağlığı, gündelik yaşamı etki alanlarına almaya çalışmakta, en azından bunu istemektedirler. Biliyoruz ki, inanç sömürüsü üzerinden iktidara gelenler demokrasi güçlerinin mücadelesi ile geriletecektir. Sivas'ın karanlığı ortaçağ karanlığıdır. Bir daha asla yaşamamak için, demokrasi güçleri her zaman mücadele azmi ve kararlılığı içinde olmak zorundadırlar. Sivas'ta katledilen sanatçı, aydın ve ilerici dostlarımızı katledişlerinin 15. yılında sevgi ve saygıyla anıyoruz.

MMO İstanbul Şube 28. Çalışma Dönemi'nde de önceki dönemlerde yapılan çalışmaların, planların ve hedeflerin devamlılığı sağlanacaktır. Üyelerimizin artan sayısını, artan ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak yeni temsilciliklerimiz ile üyeye yaygın ve kaliteli hizmet amacıyla, örgütü büyütmeye ve yaygınlaştırma çalışmalarına hız verdik. Var olan 12 eğitim sınıfımızın sayısı ikiye katlanmış, Anadolu Yakası Eğitim Merkezi çalışmalarına başlanmış, meslektaşlarımızın gelişmelerine katkıda bulunan eğitimlerimiz yaygınlaştırılmıştır.

Geçen dönemde işsiz meslektaşlarımız ve mühendis arayan firmaların ihtiyaçlarının buluşturularak meslektaşlarımıza iş olanağı yaratan İşsiz Mühendis Bürosu çalışmamızda, firmaların 2100 mühendis talebine 1400 işsiz meslektaşımız ile yanıt verilmiştir. Hedefimiz bu sayıyı artırmak ve bu işsizlik koşullarında daha fazla meslektaşımıza iş olanağı yaratmaktır. Yapılan komisyon çalışmaları her zaman örgütümüzün kökleri olmuştur. Komisyonlarımızın raporları ise örgütün meyveleri olmuştur. Komisyonlarımızla birlikte üretmeye devam edeceğiz.

Odamız genç ve yeni mesleğe atılan üyelerimizle daha da güçleniyor. İTÜ, YTÜ, BÜ. Makina ve İşletme Bölümleri mezuniyet törenlerinde genç mühendis arkadaşlarımızla birlikteydik. Onları yetiştiren değerli akademisyenler ve ailelerine, meslekte artık odamızla birlikte yola devam edeceklerini ve onlarla birlikte meslek ve meslektaş sorunlarından, ülke sorunlarına kadar birlikte çözümler arayacağımızı belirttik ve teşekkür ettik.

Birlikte üretme ve birlikte yönetme ve üye merkezli çalışma anlayışımızın bir geleneği olan Genel Üye Toplantılarının bu dönemdeki ilki 7 Haziran'da Perpa Ticaret Merkezi Toplantı Salonu'nda yapıldı. Genel Üye Toplantımızda üyelerimiz genel kuruldan bu tarafa yaptığımız çalışmalar ve faaliyetleri, planlarımızı içeren beş aylık Çalışma Raporumuzu sunduk. Genel Üye toplantılarında ortaya konan üyelerimizin görüş, öneri ve eleştirileri bizlere yol gösterici olmaya devam edecektir.

Şube Bültenimizin bu sayısında kapitalizmin kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan “yıkım, talan ve dizginsiz tüketimin” doğadaki yansımaları, Küresel Isınmayı dosya konusu yaptık. Doğru enerji ve yatırım politikaları çerçevesinde mühendislik açısından da çok önemli olduğunu düşündüğümüz çözümlerimizi sunduk. Türkiye'nin yerli ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Potansiyeli, MMO Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumunda ortaya çıkan görüşler, TMMOB Su Kongresinde ülkemizin en önemli sorunlarından olan “SU” konusunda ortaya konan öneriler bizce “üç maymunu” oynayan hükümetlerin politikalarında da etkin olmaya başlamalıdır. Bizler bu konuda üzerimize düşeni yapmaya devam edeceğiz.

TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu 29 Mayıs-1 Haziran 2008 tarihlerinde gerçekleştirildi. Genel Kurul'un ardından seçilen yeni Yönetim Kurulu'nun yaptığı görev paylaşımına göre 38. ve 39. Dönem Başkanımız Mehmet Soğancı yeniden TMMOB Başkanlığı'na seçildi. Soğancı'ya ve yeni TMMOB Yönetim Kurulu'na başarılar diliyoruz.

Sıcak yaz günlerinde zor görevlerin bizleri beklediğini biliyoruz. Birlikte, bu görevlerin üstesinden geleceğimize inancımız tamdır. Hepinize, hepimize kolay gelsin.

**Makina Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu adına
Başkan İter Çelik**

Bülten MMO İstanbul Şube

Yerel süreli yayın

Baskı Adedi:
13.000 (Şube bölgesindeki üyelerimize ücretsiz gönderilir)

Baskı Yeri:
Uniprint
TEV Dr. Orhan Birman İş Merk. Barbaros Bulvarı NO: 149
K:10 / Balmumcu - Beşiktaş Tel: 0212 274 62 62

Baskı Tarihi:
13 Temmuz 2008

Sahibi:
TMMOB MMO İstanbul Şubesi Adına
İter ÇELİK

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:
Erol Alkım ERDÖNMEZ

Bülten Yayın Komisyonu:
İbrahim KAHRAMAN
Erol Alkım ERDÖNMEZ
M. Faruk SEVİM

Yayın Sorumlusu:
Nihat UÇUKOĞLU (Dahili: 169)

Teknik Hazırlık:
Günay POLAT (Dahili: 133)

Reklam Görevlisi:
Nuray ERHAN (Dahili: 115) / Aysel YALÇINKAYA (Dahili: 134)

İstanbul Şube
Katip Mustafa Çelebi Mah. İpek Sok. No: 9
34433 Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 444 8 666 Faks: (0212) 249 86 74

Temsilciliklerimiz:
Bakırköy İlçe Temsilciliği
İncirli Cad. Tayyareci Nurettin Sok. No: 6 Kat: 4 (Akbulut İş Merkezi) İç Kapı No: 114-115-116-117 Bakırköy/İstanbul
Tel: 0 212 542 68 59 Faks: 0212 583 03 38

Beylikdüzü İlçe Temsilciliği
Güzelyurt Mh. 7. Caddesi Delta İş Merkezi D:11
Büyükcakmece-İSTANBUL
Tel: 0212 8538062 Faks: 0212 8525929
E-Mail: beylikduzute@mno.org.tr
web: www.mmoistanbul.org

Kadıköy İlçe Temsilciliği
Caferağa Mh. Sakız Gülü Sok. Fevzi Çakmak Apt.
No: 31/16 Kat: 6 Kadıköy / İSTANBUL
Tel: (0216) 349 35 23, 349 98 50, 414 37 96
Faks: (0216) 349 98 30

Kartal İlçe Temsilciliği
Üsküdar Cad. Uras İş Merkezi
No: 18 Kat: 1 D: 4 81410 Kartal/İSTANBUL
Tel: (0216) 374 54 93 Fax: (0216) 387 70 33

Şişli İlçe Temsilciliği
PERPA İş Merkezi B Blok 11.Kat.No:1733
Okmeydanı Şişli-İSTANBUL
Tel: 0212 2107822 Faks: 0212 2106967
E-Mail: sisliitem@mno.org.tr

Ümraniye İlçe Temsilciliği
Esenşehir Mh. Bostancıyolu Cd. Çetinkaya Sk. No:4/1
Y.Dudullu Ümraniye-İSTANBUL
Tel: 0216 3649710 Faks: 0216 3649719
E-Mail: umraniyetem@mno.org.tr

e-posta adresleri:
Yayın: yayin-istanbul@mno.org.tr.
Üye: uye-istanbul@mno.org.tr
Eğitim: egitim-istanbul@mno.org.tr
Teknik: teknik-istanbul@mno.org.tr

Merhaba,

Kavurucu sıcakların, ekonomik krizin hissedilirliğinin her geçen gün arttığı şu günlerde yayınladığımız Şube Bülteni'nin 98. sayısının dosya konusu da “Küresel Isınma'ya karşı çözüm önerilerimizi içeriyor.

Enerji ihtiyacının bir çok savaşa ve krize neden olduğu bir gerçek. Ancak enerji kullanımı, yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları konusunda da herhangi bir ciddi siyasi girişimden de söz etmek olanaksız. Dosyamızda da okuyacağınız gibi Türkiye bir çok alanda olduğu üzere enerji alanında da tam bir “göbekten bağımlılık” yaşıyor.

Türkiye'nin 1950'li yıllarda artan bağımlılık serüveninde, emperyal devletlerin yeni sömürge politikalarının karşılığını her hükümet döneminde de bulduğunu söylemek yanlış olmaz. Aynı olgu tüm dünyanın terk etmeye başladığı nükleer enerji konusunda da devam etmektedir. Yerli, Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları her geçen gün yaygınlaşmakta iken AKP hükümeti Nükleer Enerjide ısrar etmektedir. Tıpkı Menderes hükümetinin demiryolları yerine petrol bağımlılığımızı kat kat artıran karayolları konusunda ısrarı gibi...

Dünyanın değiştiği söylemlerine rağmen değişmeyen gerçek; emperyalizmin ihtiyaçları doğrultusunda biçimlendirilen Türkiye gibi bağımlı ülkelerdeki politikaların ihtiyaca ve kaynağa göre değil, emperyalizmin çıkarlarına ve kapitalist işbölümü üzerine kurulu olduğudur. Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu, iki yılda bir yapılmakta ve enerji sorunu konusunda gerçekçi, çözüme yönelik önerileri ortaya koymakta ve uyarıcı olmaktadır.

Küresel Isınma ile çarpıcı biçimde ortaya çıkan “Su” sorunu ve Tarım Ürünleri ve Gıda Üretimindeki Daralma ve bunların sonuçları da dosyamızın içindeki önemli konulardan. 2008'de Türkiye'de yapılacak olan Dünya Su Forumu suyun özelleştirilmesi dahil pek çok tehlikeyi de bizlere hatırlatmalıdır. Azalan her yaşamsal kaynağa göz dikenlere alternatif duruşumuz ve politikalarımızla cevap vermeliyiz. TMMOB adına İKK'nın örgütleyicileri arasında yer aldığı Alternatif Su Forumu, Dünya Su Forumuna en iyi cevabı verecektir: “Su Yaşamdır, Yaşamlarımız Satılık Değildir.”

Bültenimiz dosyaları, haberleri ve yeni tasarımı ile siz üyelerimizden olumlu tepkiler almaktadır. Geçen sayımızdaki “Mühendisler Yoksullaşıyor” haberimiz Star Gazetesi yazarı Aziz Üstel tarafından köşesinde (12 Mayıs) ele alındı. 19.000'leri aşan üye sayısı ile en büyük şube konumundaki MMO İstanbul Şubesi'nin yayınları da en fazla bireye ve kuruma ulaşma özelliği taşıyor.

Üyeler ve kurumsal anlamda önemli bir iletişim aracı olan Şube Bülteni siz üyelerimizden daha fazla katkı, öneri ve yazı bekliyor.

Yeni sayımızda buluşmak üzere...

Bülten Yayın Komisyonu

Dosya: Küresel ısınma ve ekolojik dengenin tahribatı yüzünden

Yeryüzü S.O.S veriyor...

Küresel ısınma; yani dünya atmosferi ve okyanuslarının ortalama sıcaklıklarında belirlenen artış. Dünya'nın atmosfere yakın yüzeyinin ortalama sıcaklığı 20. yüzyılda 0.6 (± 0.2) °C artmış, son 50 yılda sıcaklık artışı insan hayatı üzerinde fark edilebilir etkiler oluşturmaya başlamıştır. Küresel ısınmaya, atmosferde artan sera gazları neden olmaktadır. Karbondioksit,

su buharı, metan gibi bazı gazların, güneşten gelen radyasyonun bir yandan dış uzaya yansımını önleyerek ve diğer yandan da bu radyasyondaki ısıyı soğurarak yerkürenin fazlaca ısınmasına yol açmaktadır. Bu nedenle enerji verimliliği, yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları mesleğimizi ve dünyanın geleceğini yakından ilgilendirmektedir. Dosyamız bu konuda ve küresel ısınmanın önemli sonuçlarından tarımsal üretim konusunda yazı ve röportajlardan oluşmaktadır. **S. 28**

Tuzla Tersanelerinde ölümler devam ediyor

Ölümlere dur de!..

15 Haziran'da TMMOB tarafından desteklenen ve TMMOB İKK ve Odamız üyelerinin de aktif destek sunduğu Tuzla Tersane İşçilerinin grevindeydik. 15-16 Haziran 1970'de Türkiye işçi sınıfı tarihindeki en büyük işçi ayaklanması özelliği taşıyan büyük direnişin yıldönümünde, bugüne kadar 98 işçiye mezar olan Tuzla tersanelerinde çalışan işçilerin grevi bu kez sahne aldı. DİSK'e bağlı Limter- İş (Türkiye Liman, Tersane Gemi Yapım ve Onarım İşçileri Sendikası) üyelerinin Tuzla tersanelerinde işçi ölümlerini durdurmak ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini sağlamak amacıyla yaptığı bir günlük grev başarıyla gerçekleştirildi. **S. 6**

MMO Danışma Kurulu toplandı

Önemli görevler bizi bekliyor...

TMMOB Makina Mühendisleri Odası 42. Dönem I. Danışma Kurulu toplantısı, 17 Mayıs 2008 tarihinde Ankara'da tüm şubelerimizden toplam 141 kişinin katılımı ile yapıldı. Birlikte karar alma, üretme ve yönetme anlayışının en önemli aygıtlarından olan Danışma Kurulu toplantısında, 42. Dönem Çalışma Programı'nın temel çerçevesi çizildi.

Toplantının açılış konuşmasını yapan Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, öncelikle Genel Kurul'da verilen destek için teşekkür etmek istediğini dile getirerek, "Öncelikle Genel Kurul'da Oda çizgisi ve Yönetim Kurulu'na çok yüksek bir oranla verdiğiniz destek ve katkılarınız için içten teşekkürlerimi sunuyorum. Yönetim Kurulumuza, size, Şubelerimize, hepimize yüklenen görev ve sorumlulukların bilincinde olduğumuzu öncelikle belirtmek istiyorum" dedi. **S. 44**

> Meslek ve Cinsiyet

Salt biyolojik boyutu ile algılanan cinsiyet olgusunun, toplumsal boyutunun da olduğu genellikle göz ardı edilir. Oysa erkek ve kadın bireyler, toplumda yerleşik cinsiyetçi değerler ve ideoloji çerçevesinde nasıl davranacakları, nasıl düşünecekleri konusunda koşullanarak, biyolojik cinsiyetlerinin üzerine toplumsal cinsiyetlerini edinirler. Kadın ve erkek bireyler eğitimleri sonrasında da cinsiyete dayalı iş bölümü ile yapılandırılmış bir iş piyasasını karşılarında bulurlar. İş piyasasının cinsiyetçi özelliğinin sonuçlarına geçmeden önce, kapitalist sistemle erkek egemen sistemin bağlantısına değinmek yararlı olacaktır. **S. 26**

> Türkiye Taşeronlaşma ile nereye kadar?

Çağımıza damgasına vuran küresel rekabet, dünyadaki tüm dengeleri değiştirmekte, ulusal ekonominin makro düzeydeki balansını, gelişmiş kapitalist ülkeler lehine ayarlamakta, kendi finans örgütlerinin stratejisini geliştirmekte olan ülkelerin siyasi iktidarlarına empoze etmektedir. Dünya gelirlerinin % 65'i emperyalist devletlerin çanağını doldurmakta, gelir dağılımı uçurumu giderek keskinleşmekte ve dünyada 1,5 milyar insanı açlık sınırında yaşamaya mahkum etmektedir ve bütün bunlar gelişme adına, demokrasi adına, "büyük insanlık" adına, demokrasi adına yapılmaktadır. **S. 46**

> Su yaşamdır, yaşamlarımız satılık değildir...

2009 yılının Mart ayında Türkiye'de yapılacak olan 5. Dünya Su Forumu'nda dünya su politikaları tartışılacak. İstanbul'da yapılacak olan su forumuna alternatif olarak DİSK, KESK, TMMOB, TTB tarafından 2009 Mart'ında İstanbul'da Alternatif Su Forumu'nu düzenlenmesine karar verildi. Çalışmalarını TMMOB İKK'nın yürüttüğü ve ilk toplantısını 12 Mayıs 2008 gerçekleştiren Alternatif Su Forumu çağrı metnini yayınlıyoruz. **S. 55**

Üye Merkezli Çalışma Anlayışının Bir Geleneği;

> 1. Genel Üye Toplantısı Yapıldı

MMO İstanbul Şube 28. Çalışma Dönemi 1. Genel Üye Toplantısı, 7 Haziran 2008'de Şişli Temsilciliğimizin de içinde yer aldığı Perpa İş Merkezi Toplantı Salonu'nda yapıldı. Şube Başkanı İlter Çelik tarafından yapılan açılış konuşmasında yoksullaşma, demokrasi ve insan hakları açısından hükümeti eleştirerek, "Bu durumda Neo-liberal politikaların en sadık taşıyıcısı AKP hükümetine karşı gerçek bir muhalefet alternatifini oluşturduğumuzu da söyleyemiyoruz. Çok net bir şey var, o da toplumsal muhalefetin iktidardan canı yananların yan yana gelmesiyle güçleneceği ve iktidara dur diyebileceğidir." dedi.

Şube Bşk. Vekili Dinçer Mete Şube Çalışmaları hakkında bir sunum yaptı. Dinçer Mete, yapılan sunumda örgütlenme, eğitim, enstitü çalışmaları, kongre, kurultay ve sempozyum çalışmaları, basın-yayın, teknik birim faaliyetleri ve diğer çalışmalarımızın yanı sıra İKK çalışmalarından söz etti: Gülseren Yurttaş'ın mahkemesine, ABD'nin Irak'ı işgalinin 5'inci yılı dolayısıyla mitinge, Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Yasa Tasarısı'na karşı imza kampanyasına, basın açıklaması, miting ve yürüyüşlere aktif olarak katıldığımızı, Gazi-osmanpaşa'da meydana gelen doğal gaz patlaması ile ilgili, AKP ve MHP'nin anti laik ve gerici girişimlerine karşı, Tuzla Tersanelerindeki İş Cinayetleri ile ilgili basın açıklamaları yapıldığını belirtti. Mete, di-

ğer devam eden çalışmalardan Alternatif Dünya Su Forumu, Avrupa Sosyal Forumu Hazırlıklarından da söz ederek sunumunu tamamladı.

Üye ilişkileri tarafından yapılan işyeri ziyaretleri 2004-2007 arasında 4585 iken bu rakamın 28. Dönem'in ilk altı ayı için 699'a ulaştığını, açılan temsilciliklerimiz ile bu çalışmaların daha da yaygınlaştırılacağını belirten Mete, üye sayımızın ise 19.104'e ulaştığını belirtti.

İşsiz Mühendis Bürosu çalışmamızda, firmaların 2100 mühendis talebine 1400 işsiz meslektaşımız ile yanıt verildiğini söyleyen Dinçer Mete'nin sunumunun ardından üye görüşlerine geçildi. Üyelerin görüş, öneri ve eleştirilerinin açıklanmasının ardından ise "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Uygulamaları Tuzla'da Yaşananlar" başlıklı bir sunum İKK Tuzla Komisyonu ve Yönetim Kurulu Üyemiz Metin ŞEN tarafından yapıldı.

Şube Başkanımız İlter Çelik tarafından yapılan kapanış konuşması ile sona eren 1. Genel Üye Toplantısı birlikte üretme, birlikte karar verme ve birlikte yönetme anlayışının bir geleneği olarak değerlendirildi. Yönetim Kurulu olarak üyelerinin sesine her zaman kulak veren, görüş, öneri ve eleştirilerini her koşulda önemseyen bir anlayış ile hareket edeceklerini belirten İlter Çelik, oda çalışmalarına da üyelere beklenen ilgiyi göstermelerini istedi.

MMO İstanbul Şube Başkanı İlter Çelik

> Hukuk Bürosu Çalışmaları

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Hukuk Bürosu'na Üyelerimiz tarafından yapılan başvurular, Büro Çalışanları tarafından incelenerek bu konuda bir rapor yayımlandı.

Özel sektörde ve kamuda çalışan meslektaşlarımızın çalışma yaşamıyla ilgili haklarının korunması amacıyla hukuki girişimlere destek olmak için mevcut hukuk danışmanlığı hizmetine ek olarak, 1 Nisan 2008'de HUKUK BÜROSU oluşturuldu. Hukuk Bürosu'nun duyurusu yapıldıktan sonra yoğun bir ilgiyle karşılanması, alınan kararın ne kadar isabetli olduğunu gösterdi. Çalışma yaşamını ilgilendiren hukuki sorunlarda sorunun aşılması için hukuki yollar gösterilmekte ve dava aşamasına kadar yardımcı olunmaktadır.

Bugüne kadar büromuza 96 üyemiz başvurdu. En çok başvurulan konular sırasıyla; işten çıkarılmalar, ücret alacakları, tazminatlar, iş sigortası, sözleşmelerin yapılması veya feshi, işe iade davaları ve diğer hukuki konulardan oluşmaktadır.

Bu konularda Hukuk Büromuza en sık sorulan sorular ise şöyledir: İşten çıkarıldım, başvurabileceğim hukuki yollar nelerdir? Ücretim ödenmiyor ne yapabiliriz? İşten çıkarıldım, tazminat alabilir miyim? Sigortam eksik yatırılmış, ne yapabiliriz? İş sözleşmemin İş Kanunu'na aykırı yanları var mı? İşten ayrılmak istiyorum, sözleşmemi nasıl sona erdirebilirim? Haklı fesih nedenleri nelerdir? İşe iade davası açtım, süreci nasıl gelişecek? Hukuk büromuz hangi konularla ilişkin çalışıyor?

Ücret alacağı için başvuranlardan yasal işlem başlatmak isteyenlere icra formu hazırlanarak, işlemleri nasıl yürütecekleri ayrıntılı biçimde anlatılmaktadır. Bunun dışındaki konularda başvuran üyelerimize yaşadıkları sorunun çözümü için gerekli bilgiler verilerek, yapılması gerekenler konusunda yol gösterilmektedir. Hukuki sorunlar çok geniş bir alan olduğu için büronun görevi üyelerimizin çalışma yaşamında karşılaştıkları sorunlarla sınırlıdır.

İletişim: 0212 444 8 666 -153

Tuzla Tersanelerinde ölümler devam ediyor Ölümlere dur de!..

23 Mayıs 2008 Cuma günü İstanbul Tabip Odası'nda Tuzla Tersanelerindeki iş cinayetleri ile ilgili olarak meslek odaları ve sendikalar ortak basın açıklaması gerçekleştirdi.

Basin açıklamasında bilgilendirme İstanbul Tabip Odası Başkanı Özdemir Aktan, Sekreter Üye Hüseyin Demirdizen, KESK Şubeler Platformu'ndan Timur Akçalı, İSMMMO'dan Kazım Mermer, İstanbul Veteriner Hekimler Odası'ndan Seyhan Özavcı, İstanbul Eczacı Odası'ndan Semih Güngör, Limter-İş Sendikası'ndan Cem Dinç ve İl Koordinasyon Kurulu Sekreterimiz Tores Dinçöz tarafından yapıldı. İl Koordinasyon Kurulu Sekreterimiz Tores Dinçöz, meslek örgütleri ile Limter-İş tarafından oluşturulan Tuzla Tersaneler Bölgesi İzleme ve İnceleme Komisyonu'nun yaptığı çalışmalarını hatırlattı. Dinçöz, komisyonun çıkardığı raporda, alınması gereken önlemler konusunda yetkilileri uyardıklarını ifade etti. Önlemlerin alın-

maması nedeniyle sürecin cinayete evrildiğini vurgulayan Dinçöz, aynı süreçte, tersanelerde denetleme yapmak istediklerini aktardı. İsteklerine sadece bir tersanenin yanıt verdiğini söyleyen Dinçöz, Meclis bünyesinde oluşturulan araştırma komisyonuna geçti. Dinçöz, "İş cinayetlerinin ardından yapılan incelemelerde ortaya çıkan eksiklikler nasıl tamamlandı? Cinayetlerle ilgili soruşturma yürütüldü mü? Kapatılan tersane tekrar nasıl açıldı?" sorularını sordu, Çalışma Bakanlığının bu konularda açıklama yapmamasını eleştirdi.

Yapılan basın açıklamasında ağır çalışma koşulları, fazla mesai, denetimsizlik, işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin yetersiz alınmaması nedeniyle, Tuzla Tersa-

nelerinde iş kazalarının can almaya devam ettiği belirtildi. "Konunun birinci derecedeki sorumluları bir yandan bu ibret verici sözleri sarf ederken, Hükümet "İstihdam Paketi" adı altında İş Kanunu'ndaki bazı maddeleri değiştirmek suretiyle işçi sağlığı ve iş güvenliğini satın alma yoluyla taşeron şirketlere vermektedir" denilen basın açıklamasında, "Bizler, konunun hassasiyetine, ciddiyetine uygun adımlar atılmaması halinde Çalışma Bakanı hakkında suç duyurusunda bulunacağımızı siz değerli basın mensupları eliyle kamuoyuna duyurur, Tuzla Tersanelerinde yaşanan sorunlara dikkat çekmek amacıyla 16 Haziran günü gerçekleştirecek eyleme destek verdiğimiz bilinmesini isteriz" denildi.

'Sanatçılardan Tuzla Grevi'ne destek açıklaması'

Aralarında Pen Yazarlar Derneği Başkanı Tarık Günersel, oyuncu Mehmet Ali Alabora, gazeteci Metin Uca ve Nuray Mert, Şanar Yurdatapan, Eşber Yağmurdereli, sinema eleştirmeni Alin Taşçıyan'ın ve birçok demokratik kitle örgütü temsilcisinin de bulunduğu çok sayıda aydın, 11 Haziran'da Taksim Hill Otel'de bir basın açıklaması yaparak, iş cinayetlerinin son bulmasını istediler. Basın açıklamasında Limter-İş Sendikası'nın 16 Haziran'da düzenleyeceği greve destek vereceklerini söyleyen sanatçılar adına basın metnini okuyan Mehmet Ali Alabora, tersanelerde ölen insanların adları, yaşamları, umutları ve özlemleriyle değil, sayılarla anıldığını söyledi. Tuzla'da bir katliam ile karşı karşıya kalındığını belirten Alabora, "Bu ülkenin hükümetinden, başbakanından ve bakanlarından Tuzla'daki cinayetleri durduracak en acil, en radikal önlemleri en kısa sürede almalarını istiyoruz" dedi. Alabora, alınacak çok küçük tedbirlerle bu katliamların önüne geçileceğini belirterek, "Canların, bedenlerin, hayallerin, umutların birer, üçer, beşer ölümüne kayıtsız kalmak için insanlıktan çıkmış olmak gerek. Ölenlerin geride bıraktığı bebelerin, anaların, babaların, kadınların feryatlarını duyun. Limter-İş ve işçilerin çığlığını duyun" dedi.

'Yasadışı çalışma son bulsun'

Alabora'nın ardından konuşan DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, Limter-İş sendikasının yıllardan beri yaşanan ölümlere ilişkin kamuoyu oluşturmaya çalıştığını belir-

terek, Tuzla'daki yasadışı çalışmanın son bulmasını istedi. Ve tüm katılımcıları 16 Haziran'da yapılacak olan greve çağırdı.

'Ses çıkarmada çok geç kaldık'

Çelebi'nin ardından toplantıya katılan konuklara söz verildi. Gazeteci Metin Uca, "Ölümlere dur demek için DİSK'in her zaman sonuna kadar yanında olacağıma söz veriyorum" derken, sinema eleştirmeni Alin Taşçıyan, "Çok geç kaldık. Ölümlere karşı çok duyarsız kaldık. Bu ölümlerin durması için daha etkili eylemler yapılmalıdır" dedi. Eşber Yağmurdereli ise Türkiye'de uzun yıllardan beri işçilerin hakları için mücadele verdiklerini hatırlatarak, "Sanki hiç bedel ödenmemiş, sanki hiç kan dökülmemiş. İşçilerin hayatını hiçe sayarak parçalanmış bedenlerin üzerinde küresel pazara girmek istiyorlar" diye konuştu. Şanar Yurdatapan da ihmal sonucu ölüme sebebiyet vermenin suç olduğunu belirterek, Tuzla tersanelerinde ölümlerin son bulması için bir an önce gerekenlerin yapılmasını istedi.

'Ve 16 Haziran'da tıpkı 1970'deki gibi "Grev" denildi...'

15 Haziran'da TMMOB tarafından desteklenen ve TMMOB İKK ve Odamız üyelerinin de aktif destek sunduğu Tuzla tersane işçilerinin grevindeydik. 15-16 Haziran 1970'de Türkiye işçi sınıfı tarihindeki en büyük işçi ayaklanması özelliği taşıyan büyük direnişin yıldönümünde bu kez, bugüne kadar 98 işçiye mezar olan Tuzla tersanelerinde çalışan işçilerin grevi sahne aldı. DİSK'e bağlı Limter-İş (Türkiye Liman, Tersane Gemi Yapım ve Onarım İşçileri Sendikası) üyelerinin Tuzla tersanelerinde işçi ölümlerini durdurmak ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini sağlamak amacıyla yaptığı bir günlük grev başarıyla gerçekleştirildi. Grev dolayısıyla birçok tersanede işçiler çalışmadı veya az sayıda işçi ile üretime devam edildi.

Grev yerine gelen DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, yaptığı konuşmada, 15 - 16 Haziran işçi direnişinin 38'inci yılında, 38 yıl önceki gibi işçilerin köle koşullarında çalıştırıldığını söyledi. Çelebi, taleplerini ve isteklerini 27 Şubat'ta yaptıkları eylemlerle ortaya koyduklarını; tersanelerdeki sürecin bir sektörel izleme kurulu tarafından yönetilmesini istediklerini söyledi ve taleplerini şöyle sıraladı:

- Tuzla tersanelerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği tüzüğü uygulanmalı
- Taşeron sistemi kaldırılmalı
- Çalışma saatleri 5-7 olmalı
- Kayıt dışı ekonomi son bulmalı.

Makine Mühendisleri Odası Sekreteri Ali Ekber Çakar, Tuzla Tersane İşçilerinin Grevi ile ilgili bir basın açıklaması yaptı. Basın Açıklaması metnini MMO Basın Açıklamaları bölümünde bulabilirsiniz.

Bir Makina Mühendisinin Yaşadıkları ya da; Vahşi kapitalizm

Oda üyemiz Haluk Karaağaç, okuduğunuzda inanamayacağınız bir mesleki "saldırı" ile karşı karşıya kaldı. Çalıştığı firma tarafından hem kendisine, hem de ailesine çağımızda "insan haklarından", "demokrasi" ve "hukuktan" her fırsatta dem vuran sermayenin ve sözcüsü hükümetin, onların hukukunun yaşattıkları "akıl almaz" geliyor insana. Üyemiz ile yaşadıkları üzerine gerçekleştirdiğimiz röportajı yayınlıyoruz.

> Sayın Karaağaç, öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

1987 yılında İ.T.Ü. Makine Fakültesi'nden mezun oldum. Ağırlıklı olarak otomotiv ve savunma sanayinde çalıştım. Halen mühendislik hizmeti veren bir şirkette çalışıyorum. Evli ve 2 çocuk babasıyım.

> İş hayatınızda yaşadığınız ya da size yattılan olaydan bahsedebilir misiniz? Tüm yaşamınızı alt-üst eden bu süreç hukuksal olarak hangi aşamada?

Adapazarı'nda otomotiv ve savunma sanayine yönelik üretim yapan bir şirkette 6 yıl çalıştıktan sonra bir takım haklı taleplerimi dile getirdiğim için işten çıkartılmıştım. Cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik krizinin etkilerinin yaşandığı bir dönemde işsiz kalmıştım. Daha sonra, Sabancı Holding'e ait Temsa A.Ş.'de iş buldum ve Adana'da işe başladım (Nisan 2003). O zaman 9 yaşında olan oğluma Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi ve İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültelerinde yapılan çalışmalarda "özgül öğrenme güçlüğü ve dikkat eksikliği/hiperaktivite" teşhisi konmuştu ve Tıp Fakültesi raporu ile alınabilen düzenli ilaç kullanımına ve sürekli haftalık seanslarda terapiye başlanmıştı. Adana'daki işi kabul etmemde en etkili durum Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde bu Ana Bilim Dalı'nın olması idi. İlaç ve tıbbi konularda sorun yaşamadık, ancak terapi imkânının olmaması ve terapinin de ergenlik çağına kadar yapılabilir olması nedeniyle, doktorumuz çocuğun geleceği için İstanbul

buldu. Ankara ve İstanbul'dan birçok yere iş müracaatında buldum. Sonunda İstanbul'da bir şirkette iş buldum. İşyerime durumu anlattım ve istifa dilekçemi sundum. Zaten 11 ay kadar bir çalışmışlığım vardı. 30 gün ihbar süresini de çalışarak Temsa' dan ilişkiyi kestim. (Mart 2004) İşe girdikten sonra bana Adana'da imzalatılan ve standart prosedür denen hizmet sözleşmesini okumadan imzaladım. Bu madde nedeniyle sözleşmeyi imzalamama lüksüm, içinde bulunduğum durum nedeniyle zaten yoktu.

> Peki bu madde neydi?

Bu sözleşmenin 11. maddesi; 'Herhangi bir nedenle işten ayrılması halinde, ayrıldığı tarihten itibaren 12 ay süre ile Türkiye'de işveren tarafından üretilen veya üretilmesi planlanan mal ve/veya hizmetlerin tümünü, bazılarını veya birini üreten ve/veya pazarlama ve satışını faaliyet konusu yapan başka işverene ait işyerinde çalışmamayı, doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi kurmamayı, kendine ait veya ortak olacağı bir işyeri kurmamayı kabul ve taahhüt eder.' diyor.

Yukarıdaki maddeye istinaden hakkımda tazminat davası açıldığını öğrendiğimde, mahkeme çiyabımda yargılayıp hüküm vermişti. Mahkeme bu tip tek taraflı sözleşmelerin bağlayıcı olamayacağı ve çalışma hürriyetinin bu şekilde kısıtlanamayacağı yorumuyla davayı reddetmişti. Temsa Yargıtay'a itiraz için başvurunca ben de kendime bir avukat tuttum. Yargıtay davayı bilirkişi tayin edilmediği için

bozdu. Mahkeme, Çukurova Üniversitesi'nden üç doçentten oluşan bir bilirkişi heyeti atadı ve verilen bilirkişi raporu doğrultusunda davayı ikinci kez reddetti. Temsa A.Ş. tarafından dava ikinci kez Yargıtay'a götürüldü. Yargıtay ikinci kez davayı bozdu. 10 Nisan 2008 günü mahkeme Yargıtay kararına uyararak, istenen tazminatı da fahiş bulup indirim yaparak 21.600 YTL para cezasına çarptırdı. Bu meblağ faiz, masraf ve harçlarla 44.500 YTL 'ye kadar ulaştı. Temsa'nın ayrıldıktan sonra girdiğim şirkette çalışmamdan kaynaklanan bir zarara uğramadığı bilirkişi heyeti raporuyla sabit ve davacının da zarara uğradığına dair bir beyanı olmadığı halde; oluşmayan zararın tazminatını ödeme cezasına çarptırılarak trajik-komik bir duruma düştüm. Hakkımda icra emri çıkarıldı. Hükmedilen bedel bir yıldan az çalıştığım Temsa 'dan aldığım maaşların toplamından kat kat yüksektir. Yani hem bedava çalıştırılmış hem de üzerine borçlandırılmış duruma düştüm. Elimde bu cezayı ödeyecek maddi gücüm olmadığını, bu parayı taksitler halinde ödeyebilmeyi defalarca doğrudan ve aracılıkla da karşı tarafa iletmeme rağmen bir sonuç alamadım. Halen borcum faiziyle artarak devam etmektedir. Bir yıl içinde buradan bir sonuç çıkacaktır. Peki, bundan sonra ne olacak? Öncelikle hepimizi olayın vahametinin farkına varmalıyız. Hangi dünya görüşüne sahip olursak olursun, ekmeğimize uzanan ellere karşı birleşmeliyiz.

Oda üyemiz Haluk Karaağaç

Örgütümüz yaygınlaşıyor

MMO İstanbul Şubesi, 28. Çalışma Dönemi'nde üç yeni temsilciliğimizin yeni hizmet binaları yönetim kurulu, temsilcilik yürütme kurulları ve üyelerimizin katılımlarıyla açıldı.

A macımız; örgütlenmesini yaygınlaştırarak, büyüyen kentin dört bir yanında bulunan üyelerimize hizmetleri hızlı ve daha yakın yerlerde verebilmek; üye sayısını bu temsilciliklerde yapılan çalışmalar yoluyla daha da artırmak; mesleki ve teknik konularda seminerler, eğitimler ve diğer etkinlikler ile onların mesleki gelişimine katkıda bulunmak; sosyal ve kültürel etkinliklerle de sıcak ve dostane bir paylaşım ortamını yaratmaktır. Bu da temsilciliklerimizin daha da yaygınlaşması ile mümkün olacaktır.

Bu bilinçle önümüzde koyduğumuz yeni temsilciliklerimizi yaratma görevinde ilk adımlar atılmış oldu. 23 Mayıs Cuma günü Ümraniye Temsilciliğimizin ve Şişli Temsilciliğimizin açılışları, üyelerimizin yoğun katıldığı Açılış Kokteylleri ile gerçekleştirildi. Şişli Temsilcilik kokteylinde açılış konuşmasını Şişli temsilciliği Yürütme Kurulu Başkanı Süleyman Solmaz yaptı. Süleyman Solmaz konuşmasında Çalışma Programı hakkında genel bir bilgilendirme yaptı. Daha sonra İstanbul Şube Başkanımız İlter Çelik yaptığı konuşmada bu çalışmanın önceki yönetimin çalışmasının devamı oldu-

ğunu belirtti ve teşekkür ederek sözü Tefrik Peker'e bıraktı. Tefrik Peker konuşmasında Şişli temsilciliğinin yeni yerinin hazırlanmasında katkıda bulunan Perpa Yönetimlerine teşekkürlerini sundu ve üç başkan kurdeleyi keserek açılış yaptılar. Ümraniye Temsilciliği'nin açılışına da Şube Sekreterimiz Erol Alkım Erdönmez, Yöneticimiz Gürel Çelikel ve Şube Müdürümüz Faruk Sevim, Kadıköy ve Kartal Temsilcilikleri ve üyelerimiz katıldılar. Açılışta konuşan Temsilcilik Yürütme Kurulu Başkanı Zeynel Abidin Çelebi, önümüzdeki dönemde yapmayı planladıkları çalışmalardan söz ederek üyelerimize "birlikte üretmek, birlikte karar vermek ve birlikte yönetmek" için temsilcilik faaliyetlerine katılım çağrısı yaptı. Daha sonra söz alan Şube Sekreteri Erol Alkım Erdönmez ise Temsilcilikler aracılığı ile yerel ve yaygın bir örgütlenme ağına kavuştuklarını, temsilciliklerde yaratılan sıcak ortamın, aslında MMO üyelerinin evleri olarak algılanması ve sahip çıkılması gereken yerler olduğunu gösterdiğini belirtti. Diğer yandan Beylikdüzü Temsilciliğimizin 6 Haziran 2008 Cuma günü yapılan açılış

ışına yaklaşık 150 üyemiz katıldı. Akşam saat 19.00'da başlayan kokteyle Beylikdüzü ve Yakuplu belediye başkanları da katıldı. Açılış konuşmasını Şube Başkanımız İlter Çelik yaptı. Önceki dönemlerde görev almış Şube Yönetim Kurulu üyelerimizle denetleme kurulu üyelerimizin de katıldığı kokteyle üyelerimiz hem kendi aralarında hem de Şube yöneticilerimizle bol-bol sohbet etme imkânını yakalamış oldu.

19 Haziran'da Bakırköy Temsilciliğimizin yeni yerinin tanıtımı için kokteyl düzenlendi. Ayrıca kokteyle 27'inci dönemde temsilciliğimizde görev yapan yürütme kurulu üyeleri ve temsilcilik personeline plaket verildi. Kokteyle 200 üyemiz, Şube Yönetim Kurulu. Üyeleri, Bakırköy Kaymakamı Dursun Ali ŞAHİN, Bakırköy Belediye Başkanı Ateş Ünal ERZEN ve Bakırköy'de bulunan Meslek Odaları, Sivil Toplum Örgütleri ve Siyasi Parti temsilcileri katıldı. Plaket töreninde Temsilcilik başkanı Seyfettin AVCI'nın temsilcilik çalışmaları hakkında bilgi vermesinin ardından, sırasıyla MMO İstanbul Şube Başkanı İlter ÇELİK ve Bakırköy Kaymakamı Dursun Ali ŞAHİN birer konuşma yaptılar.

Beylikdüzü Temsilcilik açılış

Şişli Temsilcilik açılış

Bakırköy Temsilciliği yeni hizmet binasının açılış töreninden

Odamız eğitimde referans

Bütün disiplinlerde olduğu gibi mühendislik disiplini; sürekli gelişen, yeniliklerin ve yeni teknolojilerin eklendiği, bu nispette de meslektaşların sürekli eğitimlerinin büyük önem kazandığı dinamik bir disiplin olarak öne çıkmaktadır. Odamız meslektaşlarımızın ve mesleğin ihtiyacı olan güncel ve ileri bir eğitim anlayışı ile eğitim çalışmalarına devam etmektedir.

Günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte sanayileşmenin ön koşullarından birinin nitelikli ve yetişmiş insan gücünün varlığı olduğu kabul edilmiş bir gerçektir. Bunu sağlayacak en önem etken eğitimidir. Mesleki aşamanın ilk adımı olan üniversite eğitimi sırasında kazanılmış bilgi, meslek yaşamı süresince yeni bilgilerle desteklenmedikçe, mühendislerin gelişen teknolojilere uyum sağlamaları çok güçtür. Bu bağlamda, Şubemiz, eğitim çalışmalarını daha da geliştirerek;

- Üyelerimizin gelişen teknolojilerle ilgili bilgi açıklarını kapatmak,
- Odamızın çalışma ilkeleri ve ülke perspektifine uygun yaklaşımlarını aktarmak,
- Kamusal alanda oda standartlarına uygun yetkilendirme kurslarını açmak ve başarı gösteren üyeleri sertifikalandırmak,
- Genç üyelerimize sektörel bilgileri aktarmak,
- Yaşam boyu sürekli eğitim anlamında üyelere hizmet götürmek anlayışıyla sürdürmektedir.

Şubemizin Eğitim Birimindeki yaklaşımı;

- Eğitimden gelen, eğitimde kullanılır. Eğitim çalışmalarını, Oda bütçesinden finanse edilir. Gelir amaçlanmaz.
- Oda - Üye ilişkilerinde en somut araçlardan birisi olarak Eğitim Çalışmalarına özel bir önem verilmektedir.
- Eğitimden bilgi yüklü ayrılan her üye, Odamızın ve ülkemizin kazancısıdır.
- Kamusal denetim gerektiren; toplum sağlığını ve geleceğini ilgilendiren alanlara özel önem verilir.
- Şubemiz Eğitim Birimi çalışmalarına 28. Dönem'de de yoğun bir şekilde devam ederek Ocak - Haziran 2008 döneminde toplamda 4298 kişiye ulaşmıştır.

28. Dönem'de eğitimlerimizi, sadece şubemizde değil, Temsilciliklerimizde ve üyelerimizin yoğun olduğu sanayi bölgelerinde gerçekleştirmeye devam edeceğiz.

Tüm katılımcılara açık olan mesleki ve ki-

şisel gelişime yönelik seminerlerimizi, TMMOB üyelerine indirimli, işsiz ve öğrenci üyelerimize ÜCRETSİZ olarak gerçekleştirdik.

Eğitim Birimi Bünyesinde;

- MİEM Eğitimleri
- Seminerler
- Standart Kişisel Yetenek Geliştirme Eğitimleri (Catia, AutoCAD, ANSYS...)
- Ara Teknik Eleman Yetiştirme Eğitimleri (LPG Yetkili Personel, İş Makinaları Operatörlük, Kazancı...)
- Yerinde Eğitim Hizmetleri yapılmaktadır.

28. Dönemde Şube ve Temsilcilik yeni sınıflar oluşturulmuş ve tüm dersliklerimiz yenilenmiş, ergonomik sıralar, uygun havalandırma sistemi ve teknolojik donanımla eğitime hazır hale getirilmiştir. Ayrıca Kadıköy - Yeni Sahra'da Anadolu Yakası Eğitim Merkezi'miz yakın bir tarihten itibaren hizmet vermeye başlayacaktır. Eğitim merkezimizde 4 derslik, 1 ve 1 konferans salonu yer almaktadır. Ümraniye, Şişli

ve Bakırköy Temsiliklerimiz yeni yerlerine taşınarak yeni derslikler açılmıştır.

- 12 Derslik (350 kişilik)
- 2 Bilgisayar Laboratuvarı (40 kişilik)
- 2 Konferans salonu (200 kişilik)

Eğitim içeriklerimizin tamamı yenilenmiş, güncellenmiş olarak bir kitapçık halinde basılarak üyelerimize dağıtılmış, tüm eğitimlerimizin hedef ve katılımcı profili belirlenmiştir. Aynı bilgilere <http://egitim.mmoistanbul.org> web sayfamızdan da ulaşabilirsiniz. Web sitemize ayda ortalama 15.000'in üzerinde ziyaret gerçekleştirilmektedir.

Meslek İçi Eğitim Merkezi (MİEM) Çalışmaları

Ülke ve toplum yararları doğrultusunda meslek alanları ile ilgili denetimin yapılabilmesi için ön koşul olan uzman üyelerin tanımlanması, üyelerin mesleki ve bilimsel çalışmalarına, yaptıkları işlere ve tamamlayıcı eğitimlerine dayanan uzmanlıklarının Makina Mühendisleri Odası tarafından belirlenmesi, belgelendirilmesi ve gerektiğinde uzman üyelerin kamuoyuna önerilmesini sağlamak amacıyla Oda Yönetim Kurulu'nun 06.07.1998 tarih ve 195-3`nolu kararıyla kurulmuş olan Meslek İçi Eğitim Merkezi'nde (MİEM) Mekanik Tesisat kapsamında kurslar verilmektedir. 2008 yılının ilk 6 ayında 64 kursta 1208 üyemiz eğitim görmüştür.

Seminerlerimiz

2008 Bahar Dönemi Seminerlerimizde, toplam 69 seminere 1138 kişi katılmıştır. Eğitim Birimimiz sadece seminer sayılarını arttırmakla kalmamış; seminer konularını, hedef kitlelerini, seminer salonlarını ve eğitmen sayılarını da arttırmıştır. Burada hedef; meslektaşlarımızın üniversitelerde aldığı mühendislik eğitiminin yataklı amaçlı eğitim olması nedeniyle edinelemeyen bilimsel, yönetsel ve teknolojik bilgilerin kendilerine kazandırılması yönünde çeşitlilik sağlamak ve eğitimlerimizi İstanbul'un her yerinde ulaşılabilir kılmaktır. 2007 yılında olduğu gibi 2008 yılında da Şube binamızda düzenlediğimiz seminerlerimize işsiz ve öğrenci üyelerimiz ÜCRETSİZ olarak katılmışlardır. Temsilcilikle-

ÖNEMLİ DUYURU

MİEM (Meslek İçi Eğitim Merkezi) kapsamında düzenlenen mühendis yetkilendirme kurslarına 2007 yılı öncesinde katılıp başarısız olan üyelerimize yeni bir eğitim almaksızın sınava girme hakkını kullanabilmeleri için 2008 yılı sonuna kadar süre verilmiştir.

2009 yılı itibarıyla 2007 yılı öncesi kursa katılıp sınavda başarısız olmuş ya da sınavda girmemiş üyelere sınava girebilmeleri için yeniden eğitim alma zorunluluğu getirilecektir.

Sınav Hakkı

MİEM kurslarına 2007 yılı itibarıyla katılan üyelerimizin de 2 yıl içerisinde sınav hakkını kullanmaları gerekmektedir. Aksi takdirde üyelerimiz yeniden eğitime girmek zorunda kalacaktır.

rimizde ve Mesleki Denetim Bürolarımızda düzenlediğimiz seminerlere yükümlülüklerini yerine getiren üyelerimiz ücretsiz olarak katılmıştır. Eğitimlerimizin organizasyonu ve niteliği katılımcıların doldurduğu formlara göre %77 başarı oranına sahiptir. Yine katılım-

çılarımızın doldurduğu bu formlara göre eğitimlerimiz %87 başarı bulunmuştur. Eğitimlerimizde sürekli gelişim için temel aldığımız ölçüm teknikleriyle her geçen gün daha da verimli eğitimleri üyelerimizle paylaşmayı hedefliyoruz.

Bilgisayar Kursları

Gelişen bilgisayar teknolojisinin bütün mühendislik disiplinlerinde aktif rol oynadığı ve vazgeçilmez parçaları olduğu bilinmektedir. Özellikle Bilgisayar Destekli Çizim, Tasarım ve Üretim gibi kavramların makina mühendisliği ile içiçe girmiş olması, mühendislerimizi bu konularda bilgi sahibi olmaya itmektir. Şubemiz bu kapsamda bilgisayar teknolojisindeki yeniliklerle, makina mühendisliğini aynı çizgiye getirmeye gayret etmiştir. Şubemizde; AutoCad 2007, Ansys Workbench, Catia V5, Solidworks, Inventor, Unigraphics kursları verilmektedir. Ayrıca telep edilmesi halinde firmalarda hızlandırılmış, yerinde eğitimler verilmektedir. Şubemiz tarafından düzenlenen bilgisayar kurslarımızda, 2008 yılı içerisinde 122 kişi eğitim almıştır.

İş Makinası Kullanma (Operatörlük) Kursları

Ülkelerin ekonomik ve sosyal alanda kalkınmasını sağlamak için yapılması zorunlu olan yol, su, elektrik, baraj, köprü, iletişim ağları, sını ve evsel atıklar için alt yapı ve bu alt yapı üzerine kurulacak yerleşim alanları, sanayi yapıları, yer altı ve yerüstü madenlerin işlenmesi vb. daha birçok alandaki işlerin süratli bir şekilde yapılma-

Ocak - Haziran 2008 Eğitim Birimi Katılım Sayıları

KONULAR	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TOPLAM
Mühendis Yetkilendirme Kursları	153	293	278	187	159	138	1208
Eğitim Seminerleri	56	273	216	281	347	257	1430
İş Makinaları Kullanma Kursları	149	216	220	257	169	106	1117
Kazancı Kursları	0	52	0	26	43	54	175
Lpg Yetkili Personel Kursları	106	57	19	0	29	35	246
Bilgisayar Kursları	0	71	0	20	16	15	122
GENEL TOPLAM	464	962	733	771	763	605	4298

Şubemiz 28. Dönem'de eğitim sınıfları sayısını 2 katına çıkardı. Şube binamızdaki yeni bilgisayar sınıfı faaliyete geçti.

2008 BAHAR DÖNEMİ
SEMİNER VE KATILIM SAYILARI

Şube	Kurs Adeti	Katılım	Ort. Katılım	Oran
Kadıköy Tem.	7	104	14,86	9,14%
Kartal Tem.	7	127	18,14	11,16%
Beylikdüzü Tem.	6	86	14,33	7,56%
Ümraniye Tem.	5	107	21,40	9,40%
Şişli Tem.	4	117	29,25	10,28%
Bakırköy Tem.	3	70	23,33	6,15%
Yerinde Eğitim	2	21	10,50	1,85%
Toplam	69	1138	16,49	

şısı ancak iş makineleri ile mümkündür. Bir ülkenin ekonomik ve sosyal yönden gelişmesini, sahip olduğu iş makinelerinin sayısı ve niteliğine bakarak da söyleyebiliriz. Dolayısıyla, bu kadar yaygın ve önemli olan iş makinelerinin kullanımından sorumlu operatörlerin bilgilerinin artırılma-

şısı, iş makinelerinin güvenli ve verimli kullanılması, iş güvenliği, enerji ve zaman tasarrufu açısından son derece önemli olmaktadır. Karayolları Trafik Kanunu'nun değişik 42. maddesi ve Odamızın 12 Ocak 2002 tarih ve 24638 sayılı Resmi Gazete'de yayımla-

nan "İş Makinaları Kullanıcısı (Operatör) Kurs Yönetmeliği" çerçevesinde, çeşitli iş makinelerine (forklift, vinç, yükleyici, ekskavatör vb.) yönelik olarak Şubemiz tarafından düzenlenen Operatör kurslarında 2008 yılı içerisinde 1117 kişi eğitim almıştır.

Kazancı Kursları

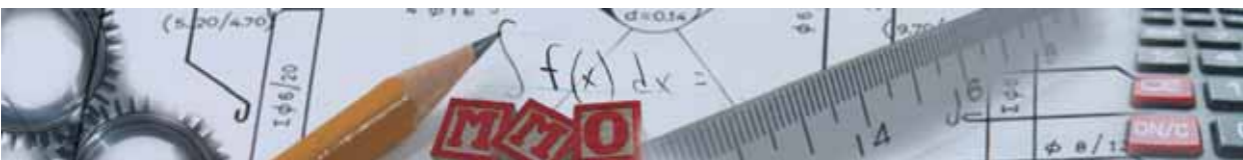
İş güvenliğinin sağlanması, hava kirliliğinin azaltılması ve enerji tasarrufu sağlanmasında kazanların deneyimli ve ehliyetli kişilerce işletilmesinin büyük yararları bulunmaktadır. Şubemiz bu nedenle ve ilgili yönetmelikler gereğince kazanların bu konuda eğitim almış "Kazancı Belgesi" bulunan kişiler tarafından işletilmesi için kazancı kursları düzenlemektedir. Bu çerçevede Şubemiz tarafından düzenlenen Kazancı Kursları, Buhar Kazanları, Sıcak Sulu Kazanlar, Kızgın Sulu Kazanlar ve Kızgın Yağ Kazanları olarak sınıflandırılmakta ve düzenlenen kurslar sonucu başarılı olan katılımcılara "Kazancı Belgesi" verilmektedir. 2008 yılı içerisinde Şubemiz tarafından düzenlenen kazancı kurslarında 175 kişi eğitim almıştır.

Yerleşim planından bir görünüm

Anadolu yakası MİEM binası çok yakında hizmete girecek. Bina yerleşim planı.

YERİNDE EĞİTİM PROGRAMLARI (KURUM İÇİ UYGULAMALI/TEORİK EĞİTİM) İÇİN İSTANBUL ŞUBE EĞİTİM BİRİMİNİ ARAYABİLİRSİNİZ.

Ayrıntılı bilgi için: Devrim KARTAL, Asuman SALTIKÇIOĞLU
Adres: Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Katip Mustafa Çelebi Mah. İpek Sok. No:9 Beyoğlu/İstanbul
Tel: 212 444 86 66 (161/141) Faks: 212 249 86 74
E-posta: semineristanbul@mno.org.tr - http://egitim.mnoistanbul.org

MMO Üyesi Cengiz Baransel:

Eğitmenlerimiz çok başarılı

Seminer katılımcısı üyemiz Cengiz Baransel ile Odamızın eğitimleri hakkında röportaj yaptık. Cengiz Baransel 53 yaşında, denizcilik sektöründe çalışıyor.

> Şubemizde düzenlenen seminerlerden memnun musunuz?

Evet. Zaman zaman sorunlar oluyor ama diğer kurumların seminerlerini ve ücretlerini düşündüğümde Makina Mühendisleri Odasının eğitimleri hem uygun fiyatlı hem de çok kaliteli. Zaten ben Oda'nın diğer hizmetlerinden de memnunuz. Sanırım Türkiye'deki meslek örgütleri içinde en aktifi MMO, MMO içinde de en aktif Şube İstanbul. Bu yüzden şanslıyız.

> Zaman zaman aksaklıklar oluyor dediniz. Ne gibi aksaklıklar?

Şimdiye dek karşılaştığım en büyük sorun, çok güzel hazırlanmış seminer içeriklerinin bir ya da iki güne sığdırılmaya çalışılması. Bence, eğitime hakettiği zaman verilmeli. Örneğin geçen dönem işyerlerinde risk analizi eğitimi 2 gündü, bu yıl 3 güne çıkarıldı. Ben 2 günlük olan nasıldı bilemiyorum ama bu 3 günlük eğitim çok verimliydi. Süre de ancak yetti. Bütün sorularımızın cevabını

yeterli derecede aldık. Olabilecek tüm tehlikelere göre uygulamalı örnekler yaptık. Demek ki 2 gün olsa yapamayacaktık. İçeriğe göre süre kısaltıldığında uygulama, örnek, soru cevap kısmı ister istemez kısalıyor. Bu da eğitimi verimsiz kılıyor. Örneğin proje planlama eğitimine katıldım, eğitmen de çok iyiydi, içerik de. Ancak eğitmen tüm konuları bir gün içinde anlatmaya gayret ettiğinden uygulamaya yeterince vakit ayıramadık. Neyse ki Oda'mızda ders veren tüm eğitmenler bilgi paylaşımına açık da sonradan maillerle ilettiğimiz soruların cevabını alabiliyoruz.

Süreyi uzatmayı istiyoruz; ancak bu sefer de katılımcılar izin alamayacaklarını, süre kısaltıp kısaltamayacağımızı soruyorlar. Katılımcılar da biraz hafta sonundan, izninden feragat etmeleri gerektiğini kabul etmeli. Ben yıllık izinlerimde bile eğitimlere katıldım. Sonuçta bu, insana yatırım. Firmaların da anlayışlı olması gerekiyor tabii. Genç mühendisler destek olmalı. Tabii

önemli olan bir sürü seminerle CV doldurmaksa, kaç gün olduğu insanlar için fark etmiyor. Ama bilgi edinme ve iş yapma amaçlı katılanlar, eminim 3-4 gün olsa da seminere gelirler, hatta daha da memnun kalırlar.

> Seminerlerde kullanılan sınıf ve teknik aksamı nasıl buluyorsunuz?

Gayet güzel. Yeterli. Çok daha fazla para ödenen seminerlerden fazla bir farkı yok. Bir insan seminere şık koltuklara oturayım diye gelmemeli zaten, bilgi edinmek için gelmeli.

İkram ve öğle yemekleriyle aranınız nasıl?

İkram ve yemek beklentiye bağlı. Çoğu seminerlerde dışarıda yemek de verilmez. Hatta verilen ikramlar yetersizdir, ilk arada biter, "biz zaten onu da vermek zorunda değiliz" derler. Ciddi ücretli seminerler bunlar. Bence Oda'nın yemek de vermesi güzel ama vermese de kimsenin "niye vermiyorsun" demeye hakkı yok.

> Eğitmenler hakkındaki yorumlarınız?

Şu ana kadar 4 seminere katıldım, 4'ü de çok yetkindi. Seçtiğiniz eğitmenler çok iyi, hem akademik yönleri gelişkin, hem pratik. Biraz daha ünlü birilerini getirseniz maliyetler yükselecek ama inanın onların da tek ekstrası, daha çok şov yapmaları.

> Son olarak önerileriniz?

Maliyetle kıyasladığınızda seminerler çok iyi. İçeriklere dokunmadan, süre konusunda da gerekli uzatmalar yapılırsa hiçbir sorun kalmaz.

> Çok teşekkür ederiz.

Ben teşekkür ederim.

Gelişmenin anahtarı verimlilik...

Verimlilik Analizi ve Verimlilik Arttırma Teknikleri konusunda odamızın eğitimcilerinden Serdar Tan ile Eğitim Faaliyetlerimiz üzerine röportaj yaptık.

> İşletmeler verimli olmak için çeşit çeşit yöntemler izliyor, maliyetlerini azaltmak için çalışmalar yapıyor. Bu konuda Türkiye'deki firmalar ne durumda?

Uzun yıllar bu konuda çalıştığım için sorunun sorulduğu adres doğrudur. Size deneyimlerime dayanarak bir rakam vereyim. İşletmelerimizin tasarruf alanının %70 oranındaki kısmı yatırımsız tasarruftur. Yani herhangi bir yatırıma gerek duymadan, sadece önlem olarak ve farkındalık sağlayarak yapılabilecek tasarruftur. Bu rakam çok önemli; çünkü boş yere ne kadar savurganlık yaptığımızın bir göstergesi.

> O halde yöneticilerin, danışmanların işi çok kolay! Sorunu rahatça çözüp ek yatırım yapmadan

Eğitmenimiz Serdar Tan

verimliliği arttırabilirler. Bu neden olamıyor?

Verimlilik çok disiplinli düşünülmesi gereken bir konudur. Yöneticiler ya da danışmanlar profesyonel oldukları konulara yönelik diğer konuları göz ardı edebiliyorlar. Örneğin bir elektrik mühendisi elektrikten tasarruf etmeye çalışıyor, yine bir makina mühendisi makinanın etkin kullanılmasından yola çıkıyor. Konu verimlilik olduğunda bütünsel bakmak şart.

Danışmanları ele alalım; işletme verimliliğimizi arttırın diye başvuru alan danışmanlar hemen önünüze yatırım yapılması gereken kalemleri dökerler. Buna bu kadar yatırım yap bu kadar verimlilik sağla. Elbette bu da gereklidir; ancak sonraki aşamalarda. Önce yatırım gerektirmeyen tasarruf imkânlarını görmeli, bu bilinçle hareket ederek önlem almalıyız. Diğerleri, bunları hallettikten sonra gelmeli.

> 'Yatırım gerektirmeyen tasarruf potansiyeli'ni bulmak konusunda neden zayıf?

Çünkü süreçlere bütünsel bakmıyoruz. Rakamlarla uğraşmaktan, teknolojiyen, istatistikten korkuyoruz. Maliyet bilincine sahip değiliz. En kötüsü de karşılaştığımız giderleri Allah vergisi sanıyoruz. Mecburiymiş gibi algılayıp sorgulamıyoruz. Süreçlere bütünsel bakmıyoruz: Başından sonuna girdi çıktığı takip ediyoruz ama süreç sırasında maliyet yaratan diğer etmenleri göz ardı ediyoruz. Bir nehir düşünün, akabilmesi için belli bir yükseklikte olması, engellere takılmaması gerekir. Üretim süreci de bunun gibidir. Biz stokları arttırarak nehri yükseltiyoruz. Oysa engelleri ortadan kaldırarak daha az suyla nehrin akmasını sağlamayı düşünmüyoruz. Hep daha fazla üretelim istiyoruz. Rakamlarla uğraşmaktan korkuyoruz: Makine alırken daha tasarruflu olanı değil

daha yüksek kapasiteli olanı tercih ediyoruz. Basit bir hespla doğru makina seçebileceken belki işi büyütürüm diye yüksek kapasiteli olanı alıp verimsiz çalışıyor, planlı büyüme sağlayamıyoruz. Maliyet bilincimiz eksik: dolaylı maliyetleri hesaba katamıyoruz. Gerçek maliyet kalemlerini tespit edip verimlilik potansiyelimize hâkim olamıyoruz. Maliyet konusundaki sorunumuz eğitim eksikliğinden kaynaklanıyor.

> Mühendislik eğitiminde maliyet konusunda dersler var oysa, neden eksik?

Tüm disiplinlerde var ekonomi ya da muhasebe türü eğitimler. Hatta liselerde bile var. Makro ekonomi, mikro ekonomi, genel muhasebe hep bildiğimiz şeyler de nedenle bir maliyet bilinci oluşturamıyoruz. Eğitimler teorik kalıyor, uygulamaya gelince işletme boyutunda bir maliyet bilinci oluşturacak eğitim verilmiyor. Millet olarak da maliyet, finans, muhasebe gibi konularla ilgilenmekten itinayla kaçınıyoruz. Maliyet konusuna hâkim, çok yönlü bakabilen ve rakamlarla arası iyi olan bir mühendis, verimlilik konusunda işletmeye çok yardımcı olabilir. Hatta verimlilik konusu tam da mühendisin işidir diyebiliriz. Mühendisler bu işi rasyonel olarak yapabilir, bunun zemininde de maliyet bilinci var. Rakamlardan, ölçümlerden, istatistikten korkmamamız gerekiyor.

> Türkiye'de işletmeler verimsiz, peki bu konuda yapılan çalışmalar neler?

Özellikle kalite sistemlerine geçildikten sonra demin bahsettiğim %70 verisi daha da netleşti. Arman Feigenbaum der ki "Her fabrikada bir de savurganlık fabrikası vardır." Bu fabrika üretilen değerlerin tersine çalışır yani kayıp için çalışır. Üste-

lik kapasitesi %40'lara ulaşan bir fabrikadır bu. Bu durum karşımıza çıkan Çin örneğiyle daha da belirginleşiyor. Çin sendromu rasyonel yöntemlerle çözülebilir. Olağanüstü savurganlık işletmeden işletmeye geçtikçe (mamul ya da yarı mamul el değiştirdikçe) çarpan etkisiyle büyüyor yani katlanıyor ve karşımıza çok enflasyonist bir ortam çıkıyor. Çin'de tasarruf var. Mal çok fazla el değiştirmiyor, bu da fiyata yansıyor.

> Çin'in dağıtım kanalları daha mı gelişmiş?

Daha sistematik ve organize. Çin kalitesiz mal yapıyor ya da işçi sömürsü yapıyor deniyor ama bakıyorsunuz dünya çapında iş gücü esnekliği %10. Yani iş gücünden tasarruf edeyim dersiniz ancak %10 tasarruf edebilirsiniz. Katma değer oluşmuyorsa gizli işsizlik var demektir, Çin'de bunun önüne geçilebiliyor ama burada başaramıyoruz. Türkiye'de değnekçilik gibi bir iş var mesela, katma değerli olmayan. Yine bunun gibi akla gelen gelmeyen bir sürü iş. Bunlar hep maliyet. Boşa savurganlık. Çin buna izin vermediği için büyüyor. Orada üretmeyen insan gerçekten para kazanamıyor. Ülkemizde ise hem firma içi, hem de firma dışı savurganlık var.

> İşletmelerde başlıca savurganlık kalemleri neler?

Japonlar 7 savurganlık maddesinden bahsediyor. Kabaca sıralayacak olursak:

- 1. Fazla Üretim.** Hep üretmek istiyoruz ama ürettiğimizi satamaz da stoklarsak o da bir maliyet, üstelik de risk. Tam zamanlı üretimin yolları aranmalı.
- 2. Stok.** Bizi zora sokmayacak kadar stok tutmak isteriz hep ama bunu asla rasyonel yollarla hesaplamayız ya da tolerans aralığını hep göz kararı yaparız. Unutmamak gerekir ki ne kadar stok, o kadar maliyet.
- 3. Taşıma.** Daima gereksiz taşımadan kaçınılıyoruz.
- 4. Bekleme.** Üretim bandı için planlama yaparken beklemelelere dikkat etmeli, hiçbir makineyi veya çalışanı ne işe boğmalı ne de bekletmeliyiz. Endüstri mühendisleri bu tür planlamalar için çalışırlar.
- 5. Aşırı işlem.** Bugün yalın üretimin sunduğu imkânlarla bunlardan kaçınılıyoruz.

6. Gereksiz hareket. Bu da taşıma gibi minimuma indirilmesi yeterli planlamayla ve iş etütleriyle mümkün bir savurganlık türüdür.

7. Tamir. Toplam verimli bakım ve otonom bakım gibi çözümlerle bu savurganlık türünden de kurtulabiliriz.

Ve gizli işsizlik. Bunu çözmek biraz da toplumsal bir iş. Kültürle de ilgili. Savurganlık hakkında son olara şöyle bir özet yapabiliriz: Savurganlık elle tutulur bir şeydir, kaynağını bulmak için her zaman karşımızda olduğu halde çabalamak gerekir, savurganlığı azaltarak karlılığı arttırmak mümkündür.

> Verimli olmak için, savurganlıktan kurtulmak için alınabilecek önlemler neler?

Mühendisler hızla maliyet ve muhasebe bilinçlerini arttırmalıdır. Unutmayın bir ülkenin ekonomisi mühendislerden sorulur, iktisatçılardan değil. Katma değer yaratılabiliyor musun, yaratamıyor musun? Mühendis kendine sürekli bu soruyu sormalıdır. Maliyet kalemlerini gözden geçirip tekrar tekrar kontrol etmelidir. Farklı disiplinlerden destek almalıdır.

> Savurganlığa karşı bir önlem de Poke Yoke bildiğim kadarıyla. Biraz da Poke Yoke'den bahsedermisiniz?

Doğru çünkü Poke Yoke kusursuzluk demek. Yalın sistemin gündeme gelmesiyle başlayan bir süreç. Olumsuzluklar üzerine kurulu sistemlerin fabrikadan uzaklaştırılmasına dayanıyor.

> Olumsuzluğa dayanan sistem nedir?

Örneğin polis teşkilatı, itfaiye, hatta hastaneler... Hep olumsuzluk üzerine kuruludur. Kötü bir şey olursa düzelsinler diye. Hiç kötü bir şey olmadığını düşünelim, o zaman bu birimlere gerek kalmaz, katma değer yaratmayan birimlere kaynak ayırmaya gerek kalmaz. İşletmelerde de kalite kontrol ya da bakım birimi olumsuzluk üzerine kurulmuştur. Kalitesiz ürün olumsuzluktur, ya da bozuk makine olumsuzluktur, bunların hiç yaşanmadığını düşünün, o zaman bu departmanlara da gerek kalmaz. Ki zaten bu departmanlar direkt olarak ürüne katma değer katmamaktadır. İşte kademe kademe olumsuzlukların önlenerek kusursuzluğa erişme sistemi Poke Yoke.

Bir de Jidoko var mesela; hatalı bir ürün tespit ettiğinde makine hattı kendi kapatıyor, fabrika duruyor. O da bir maliyet ama hatalı ürün üretmeye devam etmek daha kötü değil mi? Bu ikisi arasındaki maliyeti görmek, işte bir mühendisin işi.

> Peki eğitim dönecek olursak, Oda'da eğitim vermekle başka kurumlarda eğitim vermek arasında sizce bir fark var mı?

Tabii ki burada olmak benim için daha güzel. Öncelikle burası benim meslek örgütüm. Elimden geldiğince yardımcı olmaya çalışacağım. Zaten buraya gelen eğitimcilerin bu aidiyeti hissetmesi gerekiyor bençe.

> Teşekkürler.

Temsilcilik faaliyetleri

Temsilciliklerimizde üyelerimize yönelik çalışmalar devam ediyor. Teknik konulardan felsefeye kadar birçok alanda söyleşi, seminer ve etkinlikler düzenleniyor.

Kadıköy Temsilcilik Etkinlikleri

Aydınlanma Felsefesi

07.05.2008'de "Aydınlanma Felsefesi" konulu söyleşi yapıldı. Sunumu Doç. Dr. Atilla ERDEMLİ yaptı. Erdemli sunumunda, aydın-

lanma dediğimiz şeyin bedenimizden başladığını, bedenimizi gerektiği şekilde kullanamıyorsak, istediğimiz kadar düşünelim, aydınlanamayacağımızı söyledi. Yaşamamızın tamamında aydınlanmalıyız, her yerde, çalışmamızda, beslenmemizde, temizlenmemizde, uyumamızda, yürümümüzde, nefes almamızda., vs. Neden? Çünkü bunların hepsini biz refleks olarak yaptığımız

dan doğru yaptığımızı sanırız. Bu yüzden yaşamın her noktasında aydınlanmalıyız.

Yeniçağ Felsefesi

21.05.2008'de "Yeniçağ Felsefesi" konulu söyleşi yapıldı. Sunumu Yrd. Doç. Dr. Uğur EKREN yaptı.

Klasik Alman Felsefesi

04.06.2008 de "Klasik Alman Felsefesi" konulu söyleşi yapıldı. Sunum Yrd.Doç.Dr. Enver ORMAN tarafından yapıldı. Söyleşiye idealizmin tanımı ile başlandı. Daha sonra Platoncu idealizm, Kantçı idealizm, (transandantal idealizm) Fichte ve öznel idea-

lizm, Schelling ve nesnel idealizm, Hegel ve mutlak idealizmden söz edildi.

Varoluşçuluk Felsefesi

11.06.2008 de "Varoluşçuluk Felsefesi" konulu söyleşi yapıldı. Yrd. Doç. Dr. Sanem YAZICIOĞLU sundu. 22 kişi katıldı. Sanem

Hanım, varoluşçuluk konusunun çok geniş bir konu olduğunu, bu toplantıda anlattıklarının konu için sadece ön açıcı bir görev yapacağını belirtip şunlardan söz etti: İnsan kendini seçer. İnsan kendisini kendi

yaptığı seçimlerle ortaya koyar. Bu seçimler kendi varoluşunuzu belirlemeniz anlamında yorumlanabilir. Özgürlük burada aslında sizin varoluşunuz için en temel kabul, en temel zemin olarak düşünülebilir; çünkü ancak özgürseniz seçim yapabilirsiniz.

Küba gerçeği

03.06.2008'de "Latin Amerika' daki son politik ve ekonomik gelişmeler ve Küba gerçeği" konulu söyleşi yapıldı. 90 kişi katıldı.

MMO İstanbul Şube Başkan Vekili Dinçer Mete'nin "Küba gerçeği deyince hepimiz bir anlamıyla gülümseyerek bakıyoruz. Neden? Küba, hala hepimiz için umudu ve geleceği temsil ediyor..." sözleriyle başlayan söyleşi, Küba Büyükelçisi Ernesto Gomez Abascal'ın anlatımıyla devam etti.

"Amerika kıtasının keşfedilmesinden sonra ülkelerin tarihine baktığımızda çok benzer süreçlere maruz kaldığımızı görüyoruz. 19. yüzyıla kadar İspanya ve Portekiz sömürgeci altında kalan ülkeler her ne kadar bağımsızlıklarını ilan etmiş de olsalar, büyük kısmı günümüze kadar Amerika Birleşik Devletleri'nin yayımlı politikalarından nasibini almış ve almaya da devam ediyorlar."

"Günümüzde artık Latin Amerika halklarının çoğu ABD'nin bu politikalarına karşı durmaya başladı. Venezüella ve Küba'nın öncülüğünde Bolivarcı bir alternatif olarak bilinen bir entegrasyon süreci gelişmektedir. Bu doğrultuda, bir güney bankası kuruldu. Enerji, televizyon gibi birçok alanda işbirliği projeleri yürütülmektedir."

"Küba için sosyalizm, ulusal bağımsızlık, ulusal şeref demektir, büyük sosyal sorunların çözümü de demektir. Devrimin ilk yılı itibarıyla ülkemizdeki okur-yazar sorunu çözüme kavuşturuldu. Varolan ırk ayrımcılığı ortadan kaldırıldı. Kadına tam eşitlik sağlandı ve bugün meclisimizin %43'ünü kadınlar oluşturmaktadır. Ülkemiz halkının tümü için sağlık hizmetlerinin hepsi ücretsizdir. Çocuk ölümü oranı ABD'nin çocuk ölümü oranından bile daha düşüktür. Spor da istikrarlı başarılarla imza attık. Ülkemizde hiçbir çocuk hayatını kazanmak için çalışmak zorunda değildir ve hiçbir yaşlıyı kendi kaderine terk edilmiş göremezsiniz. İşsizlik sorununu tamamen ortadan kaldırdık."

"Bütün bu bahsettiklerim birçok Latin Amerika ülkesi için de aslında birer hayal. Her ne kadar sistemimizin bazı zorlukları

olsa da, mükemmel olmasa da diğer Latin Amerika ülkeleriyle karşılaştıklarında Küba'nın birçok sorununu çözdüğünü ve diğer halklardan daha iyi konumda olduğunu görebiliyorlar."

24-25 Mayıs'ta Assos-Bozcaada gezisi yapıldı

Bir gece 2 günden oluşan geziye 32 kişi katıldı. Assos, Behramkale, Bozcaada, Şehitlik ve abide gezildi.

Kartal Temsilcilik Etkinlikleri

Söyleşi: Su Şartlandırma ve Su Geri Kazanımı

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Kartal Temsilciliği'nin ücretsiz olarak düzenlediği "Su Şartlandırma ve Su Geri Kazanımı" konulu söyleşi 08 Mayıs 2008 Perşembe günü Kartal Temsilcilik Salonunda gerçekleştirildi. Eğitimci Kimya Yüksek Mühendisi Halil HOŞTOYGAR sunumunda,

buhar kazanlarında su şartlandırma, soğutma suyu sistemlerinde su şartlandırma, ham su ve atık su ile çalışarak maliyet azaltma, geri kazanım (reverse osmos) sistemi ve atık su arıtma konularına değindi. Söyleşi katılımcıların sorularının cevaplandırılmasıyla sona erdi.

Seminer: "Dublex Paslanmaz Çeliklerin Gemi İnşaatında Kullanımı"

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Kartal Temsilciliğinin ücretli olarak düzenlediği "Dublex Paslanmaz Çeliklerin Gemi İnşaatında Kullanımı" Konulu Seminer 30 Nisan 2008 Çarşamba Günü Kartal Temsilcilik Salonu'nda gerçekleştirildi. Eğitimci Prof. Dr. Nihat TEKİN sunumunda, paslanmaz çelik malzemelerin genel tanıtımı; paslanmaz çeliklerin üstünlükleri (korzyon dayanımı, düşük ve yüksek sıcaklıklar, işleme kolaylığı, mekanik dayanım, görünüm ve estetik, hijyen yönünden) paslanmaz çelik türlerini (ferritik, martenzitik, ostenitik, ferritik/ostenitik (dublex) ve çökeltilme sertleşmesi) anlattıktan sonra dublex paslanmaz çelikleri de ele aldı.

Seminer: "Asansör Kazaları ve Önlemler"

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Kartal Temsilciliğinin ücretsiz olarak düzenlediği "Asansör Kazaları ve Önlemler" Konulu Seminer 02 Mayıs 2008 Cuma Günü Kartal Temsilcilik Salonu'nda gerçekleştirildi. Eğitimci Mak. Müh. Nafi BARAN, asansörler hakkında genel bilgi, asansör yönetmeliği, belediyeler, bakımçı firmalar ve bina yöneticilerinin hukuki sorumlulukları, bakımçı firmaların taşıması gereken özellikler, asansör kullanılırken dikkat edilecek konular, asansörlerde güvenlik kuralları, asansörlerde karşılaşılan kaza tipleri, asansörler ile ilgili yanlış bilinenler konularına değindikten sonra, soru cevap kısmına geçildi.

Seminer: "Baca Sistemleri"

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Kartal Temsilciliği'nin ücretsiz olarak düzenlediği "Baca Sistemleri" konulu seminer 14 Mayıs 2008 Çarşamba Günü Kartal Temsilcilik Salonu'nda yapıldı. Eğitmen Yüksek Makine Mühendisi Ergün GÖK (Bacader), seminerde bacaların genel özellikleri, bacaların sınıflandırılması, baca ve bağlantılarda dikkat edilecek hususlar, yardımcı baca elemanları, baca kesitine etki eden faktörler, bacaların hesaplarındaki ampirik formüller, bacaların temizliği ve yangın, bacalarla ilgili yönetmelikler ve standartlar, bacadan kaynaklı ölümlü bir kazanın anatomisi başlıkları altında konular anlatıldıktan sonra, seminer soru cevap bölümüyle sona erdi.

Seminer: "Pompa, Ortam ve Tesiat"

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Kartal Temsilciliği'nin ücretsiz olarak düzenlediği "Pompa, Ortam ve Tesiat" Konulu Seminer 28 Mayıs 2008 Çarşamba günü Kartal Temsilcilik Salonu'nda gerçekleştirildi.

Seminerin birinci bölümünde Eğitmen Deniz Araz sunumuna pompa ve özellikleri ile ortam ve pompalanan sıvının özellikleri, ortamına göre pompa seçimi, sıvı, sıcaklık atmosfer basıncı, akışkan özellikleri ile ilgili teorik bilgiler ile pompa teorik bilgileri, hakkında bilgi vererek başladı. Tesiat sistemlerinden beklentilere ve bu sistemlere göre pompa seçim kriterlerine değindi. Daha sonra pompa sistemlerini ıslak rotorlu sirkülasyon pompaları, santrifüj

pompalar, çok kademeli pompalar, hidroforlar, pis su pompaları ve pis su transfer üniteleri ve yangın pompaları ve ekipmanları olarak sınıflandırdı. Pompa seçimlerinde sistemlerin çevreye etkilerinin, ses seviyelerinin, ilk yatırım ve işletme masraflarının ve son olarak servis ve arıza bakımında dikkat edilmesi gereken hususlar dikkat çekti. Araz, seminerin ikinci bölümünde ise hidrofor debisi ve basma yüksekliği hesabı ve örnek çözümler ile yeni atıksu standart DIN 12056, DIN 1986 ve DIN EN 752 standartlarına göre debi hesabını göstermediği yağmur suyu toplama tankı hesabı, yağmur suyu debisi ve yağmur suyu kullanımının rezervuar, bahçe sulama ve çamaşır makinalarına bağlanması uygulamalarını anlattı.

Seminer: "Otomatik Kontrol ve PLC Uygulamaları"

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Kartal Temsilciliğinin ücretsiz olarak düzenlediği "Otomatik Kontrol ve PLC Uygulamaları" Konulu Seminer 04 Haziran 2008 Çarşamba Günü Kartal Temsilcilik Salonunda gerçekleştirildi. Eğitmenimiz Yrd. Doç.

Dr Yaprak YALÇIN sunumunda, otomatik kontrol kavramı ve PLC konularını anlattı. Katılımcılar da interaktif katılımlarıyla fikir alışverişinde bulundular. Uygulamalı bir Otomatik kontrol uygulaması eğitim esnasında üyelere sunuldu. Soru cevap kısmına geçildikten sonra seminer sona erdi.

Film Gösterimi: "SICKO"

15.05.2008'de SICKO adlı film gösterildi. Yönetmen Michael Moore, bu filmde, Dünya üzerindeki sağlık ve sosyal güvenlik ile ilgili yaptığı araştırmaları, bu konuda oluşan bilgi birikimi ile acımasız ve her zaman kar amaçlı olan Amerikan sağlık sistemini karşılaştırıp, günlük yaşamda insanların tıbbi bakımla ilgili karşılaştıkları sıra dışı ve üzücü olayları gözler önüne seriyor.

Filmde Amerikada çıktığı görülen sağlık sisteminin, ülkemizde yasa ile getirilen sistemle olan benzerlikleri dikkat çekti.

Kartal Temsilcilik Atölye Çalışmaları

TIYATRO ATÖLYESİ: "İş hayatının stresli ve yorucu temposundan biraz olsun uzaklaşmak ister misiniz?" davetiyle başladık tiyatro atölyesi çalışmalarına. Değişik sektörlerden 10 üyemizin katılımıyla, çalışmalarımıza tiyatro eğitmeni Ahmet Öztürk yönetiminde 19 Kasım 2007 tarihinden bu yana devam etmekteyiz. Doğaçlama ve Drama teknikleri ile çalışmalarına devam eden tiyatro atölyemiz yakında oyun çalışmasına başlayacaktır.

HALK OYUNLARI ATÖLYESİ: Üyelerimizi bir araya getirerek sosyal iletişim ve üretimi arttırmak amacıyla 10 Ocak 2008 tarihinde başlayıp 15 Nisan 2008 tarihine kadar 14 üyemiz ile çalışmalarını sürdürmüştür.

FOTOĞRAF ATÖLYESİ: "Hayatın güzel ens-

tantanelerini yakalamak ve fotoğraf sanatının inceliklerini öğrenmek için sizi atölyemize davet ediyoruz."

Yukarıdaki davetiyeyle başlayan fotoğraf atölyemiz 29 Mart 2008 tarihinde 20 üye ile çalışmalarına başlamıştır. Fotoğraf tekniğini öğretme ve gezi desteği ile pratiğe dönüştürmeyi amaçlayan bir çalışmadır. Çalışmalarını fotoğraf atölyesi eğitmen kadrosu denetiminde Temel Fotoğrafçılık Eğitimi adı altında sürdürmektedir. Atölyemizdeki temel fotoğraf eğitimi 5 başlık altında yer almış olup, başlıklar aşağıda yer almakta ve 5 hafta boyunca sürmektedir.

Kartal Temsilcilik Komisyon Çalışmaları

Dış İlişkiler Komisyonu, Sosyal Etkinlikler Komisyonu, Eğitim, Söyleşi ve Panel Düzenleme Komisyonu, Ücretli ve İşsiz Mühendisler Komisyonu, İş Sağlığı ve İş Güvenliği Komisyonu ve Doğalgaz Komisyonu Temsilciliğimizde çalışmalarına başlamıştır.

Kartal Temsilcisi I. Genel Üye Toplantısı

22 Mayıs 2008 tarihinde saat 19.00'da Kartal Temsilcilik'te 28 Dönem Kartal Temsilcilik 1. Genel Üye toplantısı yapıldı. Temsilcilik Yürütme Kurulu Başkanı Ali ALUÇ açılış konuşmasında "Geçmişte bu zamanlarda yönetimde olsun, teknik görevli olsun, çalışan olsun merkezde, şubede ve temsilciliklerde görev yapmış arkadaşların hepsine teşekkür etmek istiyorum. Biz onlardan

aldığımız bayrağı bir adım daha ileri götürmek adına bir şeyler yapmak istiyoruz" dedi. Temsilcilik çalışmalarının üyelerin katılımının arttığı oranda zenginleşeceğini ve geçmiş dönemde görev almış arkadaşların tecrübelerinden yararlanıp hizmet anlamında çitayı yükseltme hedeflerinin olduğunu söyledi.

YK üyeleri ve çalışanlar kendilerini tanıttıktan sonra 28. Dönem Temsilcilik Yürütme Kurulu'nun Mart 2008 tarihinde atanmasından sonra yapılan faaliyetler hakkında temsilcilik başkanımız Ali ALUÇ, temsilciliğimiz bünyesinde oluşturulan komisyonlar ve işyeri temsilcilikleri hakkında Y.K. üyemiz Giyaseddin SACAN, temsilciliğimizin 28. Dönem (2008 - 2010) çalışma hedefleri ve planları hakkında Y.K. üyemiz Hasan ACÜL üyelerimize bilgi verdi. Üye görüşlerinin ve değerlendirmelerinin alınması ile toplantı sona erdi.

Bakırköy Temsilcilik Etkinlikleri

Seminer: "İş Kazaları ve Genel Emniyetli Çalışma Kuralları"

12 mart 2008 tarihinde temsilciliğimizde "İş Kazaları ve Genel Emniyetli Çalışma Kuralları" konulu seminer gerçekleştirildi. 26 üye ve öğrenci üyenin katıldığı seminerin sunumu Mak. Müh. Turgay BİNYILDIRIM tarafından yapıldı.

Seminerde katılımcılara, İş sağlığı ve güvenliği nedir? İş sağlığı güvenliği yönetim sistemi, Sistemin amacı, aşamaları, Politika ve stratejik hedefler, organizasyon sorumluluklar ve kaynaklar, tehlikeler ve tehlikelerin değerlendirilmesi, İş yerindeki riskler ve yaratabileceği tehlikeler, İş yerindeki güvenli davranışlar, İş kazaları ve ana nedenleri, kusurlu davranış tipleri, kazaların incelenmesi konularında bilgiler verildi, ve örneklemeler yapıldı.

Söyleşi: "Basınçlı Hava Tesisatı"

20 mart 2008 tarihinde sunumunu üyemiz Aydın ACEMİ'nin yaptığı "Basınçlı Hava Tesisatı" konulu söyleşi gerçekleştirildi. 12 üyemizin katıldığı söyleşide örnek bir basınçlı hava tesisatı üzerinden yola çıkılarak, tüketim debilerinin nasıl hesaplanacağı, havanın kullanılacağı noktalardaki basınç değerlerinin nasıl hesaplanacağı, kompresör dairesinin yeri, her bir boru parçasının debisinin ve boru boyunun nasıl hesaplanacağı üzerinde durularak, basınçlı hava tesisatı kitabında yer alan tabloların nasıl kullanılacağı konusunda bilgiler aktarıldı. Aydın Acemî'nin kendi iş yaşamında edinmiş olduğu konuyla ilgili deneyimlerini de aktardığı söyleşi, üyelerimizden gelen soruların yanıtlanmasıyla sona erdi.

Söyleşi: "Pompalar ve Pompa Seçimi"

27 Mart 2008 tarihinde temsilciliğimizde sunumunu B. Fehmi DEMİRALP'in yaptığı "Pompalar ve pompa seçimi" konulu söyleşi yapıldı. 27 üyemizin katıldığı söyleşide Pompaların çalışma ilkeleri anlatıldı. Örnek bir pompa tesisatı üzerinde; Tesisatın doğru seçilmesi, Pompaların emliyetli şekilde yerleştirilmesi, Pompa seçiminde dikkat edilmesi gereken kritik noktalar, ekonomik pompa seçim kriterleri. Pompaların bakımları ve pompalarla ilgili yaşanan sıkıntılar konusunda bilgiler aktarıldı. Katılımcılara dağıtılan notlarda bulunan tablolar ve bu tabloların kullanılmasında dikkat edilmesi gerekenlerin anlatıldığı söyleşi, soru cevap bölümünün ardından sona erdi.

Seminer: "Kaynar Su ve Kızgınyaj Tesisatı"

10 Nisan 2008 tarihinde Aydın ACEMİ tarafından sunumu yapılan 'Kaynar su ve kızgınyaj' konulu seminere 14 üyemiz katıldı. Seminerde kızgınyajın kullanım açısından diğer ısıtma akışkanlarına göre durumu, kullanım yerleri, tipik özellikleri, sistem bileşenleri (kazan, pompalar, vanalar, armatürler, borular, flanşlar, genleşme tankı, boşaltma tankı, kolektör, gaz alıcıları) ayrıca kaynar su tesisatının kullanım yerleri, olumlu ve olumsuz özellikleri, sistem bileşenleri (kaynar su kazanı, denge deposu, besin suyu pompaları, ana çevrim pompaları, boru tesisatı, besin suyu deposu) anlatıldığı seminerde örnek tesisatlar da gösterildi. Seminer katılımcıların sorularının cevaplanmasının ardından sona erdi.

Panel: "1 Mayıs ve İşçi Bilinci"

26 Nisan 2008 tarihinde Hava-İş Sendikası toplantı salonunda gerçekleşen panele 70 konuk katıldı. Panel katılımcılarından Doç. Dr. Özgür MÜFTÜOĞLU yaptığı konuşmada, işçi sınıfının bayramı olan 1 Mayıs'ı Türkiye'de bir mühendis örgütünün de sahip çıkmasının Türkiye işçi sınıfı açısından bir ayrıcalık olduğunu vurgud. Özgür MÜFTÜOĞLU konuşmasına Türkiye işçi sınıfının toplumsal yapısı ve işçi hareketleri konusunda bir sunum yaptıktan sonra tamamladı. Panelde ikinci sözü alan Eğitim-Sen 1 nolu Şube Başkanı Yunus ÖZTÜRK dünyada ve Türkiye'deki 1 Mayıs'ın tarihini anlatan bir sunum yaptıktan sonra soru cevap bölü-

müne geçildi, bu bölümden sonra panelin ikinci bölümüne geçilmesi için ara verildi. İkinci oturumda ilk sözü alan Münür AYDIN konuklara iş güvenliği ve işçi sağlığı yasaları hakkında bir sunum yaptı. İTO Genel sekreteri Dr. Hüseyin DEMİRDİZEN ise sunumunda Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası yasa tasarısı konusunda bilgilendirme yaptı. Sonra soru cevap bölümüne geçildi. Panelde en son söz alan Limter-İş Genel Sekreteri Kamber SAYGILI sunumunu soru cevap olarak yapmak istediğini ve bu şekilde daha verimli olduğunu söylediğinden sonra, soru cevap bölümüne geçildi. Gelen sorular genellikle Tuzla tersanelerinde yaşanan işçi ölümleri ve nedenleri üzerine oldu. Kamber SAYGILI tüm bu yaşananların sorumlusunun AKP hükümeti olduğunu ve ne yapılırsa yapılsın 1 Mayıs'ta Taksim'de olunması gerektiğinin altını çizdi.

Söyleşi ve Şiir Dinletisi: "1 Mayıs ve Şiir" Şair Yılmaz ODABAŞI

29 Nisan 2008 tarihinde 40 üyemiz katıldığı, şair Yılmaz ODABAŞI ile söyleşi ve şiir dinletisi yapıldı. Yılmaz ODABAŞI sanat hayatını ve yaşamını anlattıktan sonra soru cevap bölümüne geçildi ve söyleşi sohbet tadında geçmeye başladı. Söyleşi konukların ve şairin kendi şiirlerini okumasından ve Yılmaz ODABAŞI kitaplarını imzaladıktan sonra sona erdi.

Seminer: "İşletmelerde Genel Bakım Uygulamaları"

30 Nisan 2008 tarihinde Adnan KARADAŞ tarafından sunumu yapılan 'İşletmelerde genel bakım uygulamaları' konulu seminer yapıldı ve 30 üyemiz katıldı. Katılımcıların arasında teknikerlerin çokluğu dikkat çekiciydi. Seminerde "bakımın önemi, bakım türleri, (planlı bakım, arıza Bakım) planlı bakıma temel yaklaşım, ekipman karakteristiği, ekipman arızalarının zararları, ba-

kım departmanının etkinliği, koruyucu bakım, planlı bakım sistemi, bakım sistemlerinde görev dağılımı, planlı bakım sisteminin oluşturulması, bakım programı bize ne verir" konularında bilgi verildi. Soru cevap bölümünden sonra seminer sona erdi.

Film Gösterimi ve Söyleşi: "Maden"

30 Mayıs 2008 tarihinde 15 üyemiz katılımla Maden filminin gösterimi yapıldı ve film öncesinde film eleştirmeni Zait ATAM ile söyleşi yapıldı.

Bakırköy Temsilcilik Etkinlikleri

Seminerler: İSEÇ Yönetim Sistemi, Emniyetsiz Hareketlerin Tespiti

19 nisan 2008 tarihinde 15 üyemiz katıldığı "İSEÇ Yönetim Sistemi, Emniyetsiz Hareketlerin Tespiti ve Genel Emniyetli Çalışma Kuralları" semineri yapıldı. Sunumu Devrim EFE tarafından gerçekleştirilen seminerde katılımcılara, yeni İş Sağlığı ve Güvenliği Yasası hakkında bilgilendirme yapıldı. Seminerin devamında iş sağlığı emniyet çevre yönetim sisteminin önemi ve kuruluş adımları, İSEÇ performansı, acil planların hazırlanmasında göz önüne alınacak temel hususlar, çalışma izni prosedürü, yüksekte çalışmalar, sıcak-ateşli çalışmalar, kazı çalışmaları, yüklerin kaldırılması ve indirilmesi, kazaların önlenmesi, emniyetsiz hareketlerin gözlenmesi, analizi ve raporlanması, ilginç emniyetsiz hareket ve kaza örnekleri, ölümcül bir kazanın incelenmesi, kişisel koruyucu donanım özellikleri ve doğru kullanım hakkında bilgilendirme yapıldı.

OHSAS 18001 İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Yönetim Sistemi İç Tetkikçi Semineri:

26 -27 Nisan 2008 tarihinde 18 üyemizin katıldığı "OHSAS 18001 İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Yönetim Sistemi İç Tetkikçi" eğitimi yapıldı. Seminerin sunumu H. Yücel Dağda tarafından gerçekleştirildi. İki bölüm halinde gerçekleştirilen seminerin ilk bölümünde, sürekli iyileştirme, zarar tanımlaması, hedefler, İSG yönetimi, risk bileşenleri ve değerlendirmesi, güvenlik, tehlike kontrolü, risk azaltma stratejileri, risk yönetim prosedürleri, güvenlik ve çevresel denetim kriterleri, ilgili mevzuatlar konusunda bilgilendirme yapıldı. Seminerin ikinci günü gerçekleştirilen bölümde iç denetimin yönetim sistemi içindeki önemi vurgulanarak, denetim grupları, denetim aşamaları, denetim planlaması, görev ve sorumluluklar, baş denetçinin görevleri, denetçi için önemli kriterler ve denetim aşamaları konusunda bilgilendirme yapıldı.

Üretim Planlama ve Stok Yönetimi:

10 Mayıs 2008 tarihinde "Üretim Planlama ve Stok Yönetimi" Semineri yapıldı. 21 kişinin katıldığı seminerin sunumu Atilla Topşakal tarafından yapıldı. Seminerde katılımcılara "üretim planlama nedir? Nasıl hazırlanır, amaç ve alt amaçları, planlama faaliyetleri, üretim kontrol, MRP girdileri-çıktıları, faydaları, kapasite planlama, kapasite yönetim evreleri, stok yönetimi, stok çeşitleri, stok kontrol yöntemleri, stok sınıflandırılması, ABC yönetimi ve stokların azaltılması" konularında bilgi verildi.

Talaşlı İmalat Teknikleri - Giriş

Önceki duyurularımızda 31 Mayıs 2008 olarak ilan edilen seminer sunumu yapacak olan Yrd. Doç. Dr. Murat KIYAK hocamızın mazereti dolayısıyla 5 Haziran 2008 tarihinde gerçekleştirildi. 12 katılımcı ile gerçekleştirilen seminerde katılımcılara, imalat yöntemlerinin tarihsel gelişimi, imalat yöntemleri, döküm yöntemi, talaşsız şekillendirme yöntemi, talaşlı şekillendirme yöntemi, birleştirme yöntemi, boyutlar, toleranslar, boyut kalitesi, geometrik kalite, yüzey kalitesi, geometrik faktörler, teorik yüzey pürüzlülüğü, talaşlı

şekillendirilebilirlik, malzemeler, çelikler, talaşlı şekillendirme terminolojisi, talaş tipleri, dik ve eğik kesmede talaş oluşumu, kesici takım malzemelerinin sahip olması gereken özellikler, takım çelikleri, yüksek hız çelikleri, stellite, sert metaller, seramikler, taşlama taşları standartları, imalat şekillerine göre takımlar, takım aşınması, takım ömrü, torna ve freze tezgahları hakkında genel bilgiler aktarıldı.

Talaşlı İmalat Teknikleri - CNC Programlama

Talaşlı İmalat Teknikleri - Giriş Seminerinin hemen ardından 07 Haziran 2008 tarihinde temsilciliğimizde günümüzde çok fazla kullanılan "CNC Programlama" Semineri gerçekleştirildi. Bu kez katılımcılara, CNC tezgahlarının tarihçesi, NC sistemler, CNC freze, CNC pres, NC sistemlerin genel özellikleri, CNC tezgahların programlama ilkeleri, torna tezgahlarının programlanması, programlama örnekleri hakkında bilgiler aktarıldı.

Söyleşiler:

Türkiye'de Sendikaların ve Sendikal Hareketin Dünü-Bugünü:

Yine 26 Nisan 2008 tarihinde sunumunu şube yönetim kurulu üyemiz Mustafa ŞİMŞEK'in yaptığı "Türkiye'de Sendikaların ve Sendikal Hareketin Dünü Bugünü" konulu söyleşi, işçi fotoğraflarından oluşan slayt gösterimi İrfan ERTEN'in çalıp söylediği müzik dinletisi yapıldı.

Motorlarda Aşırı Yağ Sarfiyatı ve Piston Arızaları

14 Mayıs 2008 tarihinde temsilciliğimizde "Motorlarda Aşırı Yağ Sarfiyatı ve Piston Arızaları" konulu söyleşi yapıldı. Sunumunu üyemiz Musa Kaplan'ın yaptığı söyleşiye 11 üyemiz katıldı. Üyemiz Musa Kaplan diğer katılımcılara pistonun tanımı, pistonun tarihçesi, piston malzemeleri, motorlarda aşırı yağ sarfiyatının sebepleri ve motor arızalarının nelerden kaynaklandığı üzerine ayrıntılı bilgiler aktardı.

Toplantı Yönetimi:

16 Mayıs 2008 tarihinde "TOPLANTI YÖNETİMİ" konulu söyleşi yapıldı. 8 üyemizin katıldığı söyleşinin sunumu Yusuf Ziya Eren

tarafından yapıldı. Söyleşide katılımcılara etkili ve verimli bir toplantının nasıl yapılacağı, toplantı öncesi, toplantı anı ve toplantı sonrası yapılması gerekenler, toplantıya çağrılı olanların ve toplantıyı yönetecek kişinin üstlendiği ve oynağı roller uygulamalı ve teorik olarak anlatıldı.

07 Mayıs 2008 İş Yeri Temsilcileri Toplantısı:

Tarihinde önceki dönemde atamsı yapılmış olan İş Yeri Temsilcileri Toplantısı yapıldı. Toplantıda temsilcilere iş yeri temsilcilerinin yetki ve sorumlulukları hakkında bilgi verildi.

Film Gösterimi

22 Mayıs Perşembe akşamı yönetmenliğini Majid Majidi'nin yaptığı "Cennetin Çocukları" adlı film gösterimi yapıldı. 8. Türk Standartları Enstitüsü tarafından yayınlanan "İş Yerleri: Motorlu Kara Taşıtları İçin Palet Sistemleri- Genel Kurallar" konulu standart için temsilcilik görüşü Şube'ye iletili. 9. Türk Standartları Enstitüsü tarafından yayınlanan "İş Yerleri: Yüksek Titreşimli Parçaların Balansını Yapan - Genel Kurallar" konulu standart için temsilcilik görüşü Şube'ye iletili.

Teknik Gezi

İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makina Mühendisliği Bölümü öğrencilerine yönelik 4 Haziran Çarşamba günü Teknik Gezi ve Doğa Enerji Santrali'ne teknik gezi düzenlenmiştir. Gezi 18 öğrencinin katılım ile gerçekleş-

MMO üyeleri teknik gezi sırasında

miştir. Saat 12:30 civarında İstanbul Üniversitesi Avcılar Kampusu'ndan hareket edildi ve ilk olarak Teknik Isı firmasında genel ve teorik bilgilendirme yapıldı. Ardından kullanılan sisteme dair uygulamalar gösterilmek üzere site içerisindeki kazılar ve sitelere ait kazan daireleri gezildi.

Doğa Enerji Santrali'ne gidildiğinde ise yetkililer tarafından gerekli güvenlik önlemleri alındıktan ve uyarılar yapıldıktan sonra, santral hakkında bilgi aktarımı yapıldı. Doğalgaz kazanlarının yanında dizel yakıt da kullanabilen tesis, buhar çevirimi prensibi esaslı ile çalışmakta ve %35 - %40 verim elde edebilmektedir. Elektrik şebekesinin yanı sıra, çevre yerleşimlere elektrik ve ısı konusunda hizmet verebilecek bir potansiyele sahip olan tesis 7-8 civarında mühendis istihdam edilmekte, 30 civarında çalışan bulunmaktadır.

Ümraniye Temsilcilik Etkinlikleri

Seminer: "Maliyet Analizi Ve Maliyet Azaltma Teknikleri"

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Ümraniye Temsilciliği'nin ücretsiz olarak düzenlediği "Maliyet Analizi ve Maliyet Azaltma Teknikleri" Konulu Seminer, 9 Mayıs 2008 Cuma Günü İMES KOSGEB Eğitim Salonu'nda gerçekleştirildi.

Yrd. Doç. Dr. Yaman Ömer ERZURUMLU'nun sunumuyla düzenlenen seminere, küçük ve orta ölçekli işletmelerde üretim ve maliyet, bütçeleme konusunda çalışan mühendisler ile muhasebe departmanlarında çalışan insanlar katıldı. Yapılan teknik sunumun ardından, katılımcıların kendi işyerlerinde karşılaştıkları sorunlar interaktif şekilde tartışılarak çözümler üretilmeye çalışıldı.

Seminer: "Tedarik Zinciri Yönetimi"

22 Mayıs Perşembe Günü, İMES KOSGEB Eğitim Salonu'nda Arş. Gör. Serdar BAYSAN'ın sunumuyla, Tedarik Zinciri Yönetimi (TZY) kavramının tanımlanmasıyla başlayan seminerde TZY'nin Müşteri İlişkilerindeki Önemi, TZY'nin Uygulama Nedenleri, TZY ve ERP Bağlantısı, TZY Uygulama Model ve Metotları, TZY Avantajları başlıklarında sunum yapıldı. Seminer katılımcıların sorularının cevaplandırılmasıyla sona erdi.

Seminer: "Mühendisler İçin Satış Teknikleri"

30 Mayıs tarihinde Doç. Dr. Bülent Cerit'in sunumuyla gerçekleştirilen seminer, 34 katılımcıyla gerçekleştirildi. Seminerin içeriği şu başlıklardan oluştu;

- Satış kavramlarına genel bakış,
- Mühendislik ve satış kavramı,
- Mühendislikte satışın önemi,

- İletişim becerileri,
- Satış becerileri.
Seminer, soru-cevap bölümüyle sona erdi.

Ümraniye Sosyal Yardımlaşma Ve Eğitim Merkezi İçin Dayanışma Konseri

Çeşitli demokratik kitle örgütlerinin desteğiyle Ümraniye'de açılacak olan sosyal yardımlaşma ve eğitim merkezi için 6 Haziran tarihinde düzenlenen dayanışma konserine, Temsilcilik Yürütme Kurulu olarak katılım sağladık.

Ümraniye Temsilciliği Yeni Adresi:

Esenşehir Mah. Bostancıyolu Cad. Çetinkaya Sok. No:4/1 Y. Dudullu-Ümraniye
Not: Yeni Eğitim Salonumuz hizmete girdi.

Şişli Temsilcilik Etkinlikleri

"Nazım Hikmet Şiirleri"

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

28. Dönem yönetim kurulu, seçimlerden hemen sonra çalışma programında ortaya konan hedefler doğrultusunda hızlı bir çalışma içerisine girerek, İstanbul genelinde var olan mesleki denetim bürolarını daha iyi hizmet verebilmek amacıyla temsilcilikler haline dönüştürmüştü ve bu temsilciliklerde yürütme kurulu üyeleri atanmıştır. Bu temsilciliklerden biri olan Şişli Temsilciliğimizde, çeşitli mesleki eğitim çalışmaları yanında sosyal etkinlikler de gerçekleştirilmektedir. Şişli Temsilciliğimiz, Elektrik Mühendisleri Odası Perpa Temsilciliği tarafından 31 Mayıs 2008 tarihinde, Perpa Yönetimi'nin katkılarıyla oyuncu Orhan AYDIN, Metin ÇOŞKUN, Renan DİLEK, Ezgi ÖZCAN'ın sunumuyla Nazım HİKMET'in hayatı, yaşamı ve şiirlerinin konu edildiği, Nazım HİKMET adlı muhteşem bir etkinlik düzenlendi. Etkinlik Perpa A Blok Konferans Salonu'nda yaklaşık 300 kişinin katılımıyla gerçekleştirildi. Etkinlik konuklar tarafından büyük bir beğeniyle izlendi.

Oda Gençlik Çalışmaları

Oda, öğrenci üye çalışmalarına 28. Dönem'de de çok önem veriyor. Çalışma Programı'nda belirttiği gibi gençlik çalışmalarının Oda'nın geleceği olduğu düşüncesiyle, bütün gençlik çalışmalarına büyük destek veriyor.

24 Mayıs 2008 "MÜHENDİSLİĞE İLK ADIM" MMO ile Tanışma Kokteyli

Mühendisliğe İlk Adımı atmak üzere olan üniversitelerin son sınıflarında okuyan öğrenci arkadaşlarımızla 24 Mayıs Cumartesi günü MMO İstanbul Şube Toplantı Salonu'nda toplandık. 100'e yakın mühendis adayının ilgi ve heyecanla katıldığı etkinliğin ilk bölümünde, İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı İter ÇELİK, Makina Mühendisleri Odası'nın gücünü üyelerinden alan büyük bir aile olduğunu belirterek, öğrencilerden meslek ve ülke sorunlarına duyarlı olmalarını ve çözümün bir parçası olmalarını istedi.

Daha sonra Oda ve meslek deneyimlerini öğrencilerle paylaşmak üzere 16. ve 17. dönemlerinde İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanlığı görevinde bulunan Yavuz BAYÜLKEN söz aldı. Mühendis adaylarına mutlu olacakları alanlarda çalışmalarını, bunun için kişisel özellikler ve yeteneklerin öğrencilerce iyi bilinmesi gerektiğini dile getirdi. Farklı alanlarda farklı görevlerde bulunduğunu, bunca yıllık iş hayatında ilkelerinden ödün vermediğini belirten Bayülken, yeri geldiğinde etik değerlerin makam ve mevkilere tercih edilmesinin önemini vurguladı. Öğrencilerin iş hayatı ve meslek alanlarına yönelik sorularını cevaplayan Bayülken, Makina Mühendisleri Odası'nın 70000'e yakın üyesiyle genç üyelere hayatın her alanında deneyim kazanmaları yolunda büyük imkanlar sağladığını belirtti.

Toplantının son kısmında MMO Üye İlişkileri Birimi Teknik Görevlisi Eren SEVİM tarafından oda çalışmaları hakkında bilgilendirme sunumu yapıldı. Daha sonra öğrencilerle beraber Oda Lokalinde düzenlenen kokteyle geçildi. Kokteyle farklı üniversitelerin farklı bölümlerinde okuyan öğrenciler kaynaşma imkanı bulup, meslek hayatlarına dair sohbetlerine devam ettiler.

10 Mayıs 2008 MMO Öğrenci Pikniği

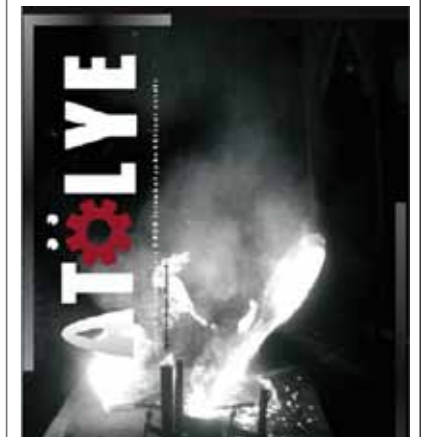

MMO Öğrenci Komisyonları tarafından her yıl gerçekleştirilen öğrenci pikniği bu sene Polonezköy'de 80'i aşkın öğrencinin katılımıyla gerçekleşti. Okulların bahar döneminin sonlarına yaklaşmasıyla beraber sınav yoğunluğu yaşayan öğrenciler, piknikte eğlenerek birlikteliklerini pekiştirdiler. MMO Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, MMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı İter Çelik ve MMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Dinçer Mete'nin de katıldığı piknikte, öğrenciler yanlarında getirdikleri yiyecekleri beraberce hazırlayıp aynı sofrada paylaştılar. Oynanan oyunlardan sonra, müzik dinletisiyle beraber halaylar çekildi. Dönüş yolunda ise öğrencilerin yorgun olmasına

rağmen yüzlerinin gülmesi, pikniğin öğrencilere yansımaysdı.

ATÖLYE 3. Sayı Çıktı

Öğrenci Komisyonlarının düzenli olarak çıkardıkları ATÖLYE dergisinin 3. sayısı çıktı. Öğrencilerin kendi gündemlerini öne çıkarttıkları dergide, farklı yorum ve görüşlerde çalışmalar yayınlanıyor. Okullarda masalar açılarak dağıtımı yapılan ATÖLYE'ye üye ve öğrenci üyelerden olumlu tepkiler gelmeye devam ediyor.

Teknik Geziler

25 Nisan 2008 DY0 Boya Dilovası Fabrikası

YTÜ Endüstri Mühendisliği Öğrenci Komisyonu tarafından düzenlenen DY0 Boya Dilovası fabrikası teknik gezisine, İTÜ ve YTÜ'den toplam 20 öğrenci katıldı. Fabrika ve işletme hakkında kısa bir bilgilendirme

yapan firma yetkilisi Murat Cebeliso, öğrencilerin üretim süreçleri ve ürün sevkiyatı görmeleri için fabrikayı gezdirdi. Fabrikada düzenli olarak yapılan yangın tatbikatını öğrencilerin gözlemleme şansını bulması, teknik gezinin unutulmayacak anlarından.

6 Mayıs 2008 Alarko-Carrier Gebze Fabrikası

Makina mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi
İTÜ Makina Öğrenci Komisyonu

TEKNİK GEZİ

İTÜ Makina Fakültesi Öğrenci Komisyonu tarafından Alarko-Carrier Gebze Fabrikası'na düzenlenen geziye 25 öğrenci katıldı. Gezi programının ilk kısmı olan insan kaynakları biriminden Elif Çağlar'ın sunumunun ardından, makina mühendisleri Erkan Tuncay ve Koray Fedar ile birlikte fabrika gezildi. Gezi sırasında öğrencilerin yönlendirdiği sorularını yanıtlayan yetkililerle beraber, gezi sonunda fabrika yemekhanesinde yemek yenilerek gezi sonlandırıldı.

23 Mayıs 2008 Eskişehir TÜLOMSAŞ Fabrikası

Marmara Üniversitesi Öğrenci Komisyonu tarafından Eskişehir TÜLOMSAŞ Fabrikası'na düzenlenen geziye, makina ve endüstri mühendisliği bölümünde okuyan 30 öğrenci katıldı. 5 saatlik otobüs yolculuğu sonrasında vardığımız fabrikada yetkililer eşliğinde Lokomotif, Vagon, Motor, Dişli Takım fabrikalarını gezdik. Türkiye demiryolu taşımacılığında önemli bir yere sahip olan TÜLOMSAŞ'da, öğrenciler üretim kontrol süreçlerini görme imkanı buldu.

7 Haziran Ford Otosan Kocaeli Fabrikası

Merkez Öğrenci Komisyonu'nun düzenlediği geziye YTÜ, İÜ, İTÜ, Maltepe, Doğuş ve Yeditepe Üniversitelerinden 33 öğrenci katıldı. Fabrika Eğitim Uzmanı Sabahattin Gücin tarafından yapılan bilgilendirme sunumunun ardından, öğrenciler 1,6 milyon metrekarelik fabrika alanının kaynak, pres ve montaj bölümlerini gezdi. Üretim süreçlerindeki otomasyonu ve robotları yakından görme imkanı bulan öğrenciler, öğle yemeğini fabrikada yiyerek, İstanbul yoluna koyuldular.

YTÜ Mezuniyet Töreni

Şube Başkanımız İlter Çelik 12 Haziran'da yapılan YTÜ Mezuniyet Töreni'ne katıldı. Törende yaptığı konuşmada Yıldız Teknik Üniversitesi 2008 mezunlarına yeni başlayacakları meslek hayatında başarılar dileyen Şube Başkanımız İlter Çelik, gerek insan ilişkilerinde, gerekse teknik ve mesleki anlamda insanların, kendilerini sürekli geliştirmek zorunda olduklarını, Makina Mühendisleri Odası'nın, kurulduğu 1954 yılından itibaren üyelerinin gelişimine katkıda bulunma sorumluluğu çerçevesinde hareket ettiğini söyledi. İlter Çelik sözlerini şöyle sürdürdü, "Odamız, üyelerimizin mesleki ve sosyal gelişimlerine sürekli destek olmuştur. Öğrenci üyelerine üniversite döneminde sunmuş olduğu olanaklar da bu yöndedir: Staj yeri seçimi, dal seçimi, sosyal ve mesleki seminerler, bilgisayar kursları, mesleki söyleşi, panel, kongre ve kurultaylar, teknik geziler, sosyal ve kültürel gezi ve etkinlikler, bunların bazılarıdır."

Konuşmasında gençleri şimdi daha zor bir dönem beklediğini, iş bulma kaygısı kariyer kaygısı gibi zorluklarla mücadele edeceklerini, ama daha da önemlisi toplumsal sorunları irdeleyen ve onlara çözüm bulmaya çalışan bireyler olmaları gerektiğini söyleyen Şube Başkanı Çelik, "Çünkü ülke, toplum ve meslek sorunları birbirinden ayrılmaz. Üniversiteler gibi, Makina Mühendisleri Odası da bu gerçekten hareketle mesleğinin, meslektaşlarının sorunlarına çözümler üretirken, halkının, ülkesinin aydınlık bir geleceğe kavuşturulması yönünde mücadelesini yürütür, siyasal iktidarlara, yerel yönetimlere bu yönde çözümler sunar, önerilerde bulunur ve baskı yapar.

Bu mücadeleyi mühendisliğe adım atacağınız Makina Mühendisleri Odası'nda birlikte vereceğiz, Bugünün üyeleri, yarının yöneticileri olan siz sevgili arkadaşlarımızı, genç meslektaşlarımızı, mezuniyetinizden dolayı kutluyor, bundan sonraki meslek hayatınızda başarılar diliyorum." dedi.

Bu mücadeleyi mühendisliğe adım atacağınız Makina Mühendisleri Odası'nda birlikte vereceğiz, Bugünün üyeleri, yarının yöneticileri olan siz sevgili arkadaşlarımızı, genç meslektaşlarımızı, mezuniyetinizden dolayı kutluyor, bundan sonraki meslek hayatınızda başarılar diliyorum." dedi.

İTÜ Makina ve İşletme Fakültesi Ödül Töreni

25 Haziran'da İTÜ Makina Fakültesi 2007-2008 mezunlarına yönelik düzenlenen törende dereceye giren Makina ve İmalat Mühendisliği mezunlarına seslenen eski bir İTÜ Makina bölümü öğrencisi olan MMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı İlter Çelik, törende yaptığı konuşmada, sıra arkadaşlarına meslek ve ülke sorunlarına duyarlı olmalarını söyledi. 26 Haziran'da ise İTÜ İşletme Fakültesi Amfisi'nde gerçekleşen törende dereceye giren mezunlara MMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı İlter Çelik tarafından hediyeler verildi.

Boğaziçi Üniversitesi Makina Mühendisliği Bölümü Ödül Töreni

27 Haziran'da Makina Mühendisliği Bölümü 2007-2008 dönemi mezunlarına diplomalarının verildiği törende MMO İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı İlter Çelik, yeni mezunlara hediyeler vererek öğretim görevlilerini ve ailelerini kutladı.

Odamız Öğrenci Komisyonu tarafından düzenlenen Film gösterimleri sürüyor

TARAFSIZ BÖLGE (NO MAN'S LAND)

Bosna Savaşı sırasında yaşanan trajik bir olayı konu alıyor film. Sırp siperi yakınlarında kaybolan Bosna birliğinden bir tek Ciki kurtulmayı başararak iki taraf arasında kalan siperde ulaşır. Bu ara siperi kontrole gelen iki Sırp askeri cesetlere mayınlı tuzak kurmaktadır. Saklandığı yerden çıkan Ciki, Sırp askerlerinden birini vurup, diğerini yaralar. Mayın üzerinde yatan öldü sanılan askerin kıpırda masıyla Birleşmiş Milletler'den yardım ister. Basına da yansıyan olay artık uluslar arası bir hal almıştır. Film, savaşın gerçekliğini, insanlığın çaresizliğini ve dünyanın 'tarafsızlığını' izleyicilere doğrudan yansıtmayı başarıyor.

ÇILGIN (C.R.A.Z.Y.)

Beaulieu ailesinin 5 oğlundan birisi olan Zac ve babasının 20 yıla uzanan hikayesini anlatan C.R.A.Z.Y. kahkaha ve gözyaşının birbirine karışarak seyredileceği bir başyapıt. Hem eleştirilenler, hem de seyirci nezdinde büyük beğeni kazanan film, babalar ve oğulların sevgi ve nefret dolu ilişkilerini konu alıyor.

FİDEL'İN YÜZÜNDEN (LA FAUTE À FIDEL)

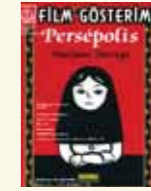
Film, Türkiye de dahil tüm Avrupa'yı derinden etkileyen 1970-71 arası dönemi ve yaşanan radikal değişimleri Anna'nın kişisel öyküsüyle bağdaştırıyor. Kadın hakları adına verilen mücadele, faşist darbeler, emperyalizm karşıtlığı... Bu olayların fon oluşturduğu film, çatışan ideolojiler, sınıf, ulus, cinsiyet, din ve aile bağları gibi konuları küçük Anna'nın bakış açısından anlatıyor.

CESARETİN VAR MI AŞKA? LOVE ME IF YOU DARE)

Annesi kanser ve ölmek üzere olan Julien ve göçmenliğin zorluğu ile başa çıkmaya çalışan Sophie arasında özel bir bağ vardır. Oyun icabı her biri sırasıyla, diğerine cesaret gerektiren, sınava sütyenle gitmek, okulun en sert çocuğunu tokatlamak gibi, zorlu görevler vermektedir. Zamanla hayatın zorlukları da bu oyunun bir parçası haline gelmektedir. Bu oyun iki arkadaş arasında büyük bir aşkı alevlendirirken, aynı şekilde birbirlerine kavuşmalarına da engel olmaktadır.

PERSEPOLİS

Molla Devrimi sırasında yaşananları bir çocuğun gözlerinden anlatan PERSEPOLİS, eğlenceli olmayı başarabilen bir politik animasyon. Şah rejiminin yıkılmasının ardından küçük Marjane ve ailesi sevinçle sokaklara döküldüler. Uzun süren sancılı bir dönemin ardından demokratik bir düzenin geleceğine inanan İranlıları karanlık ve zorlu bir dönem beklemektedir.

FARELER VE İNSANLAR (OF MICE AND MEN)

Steinbeck'in eserinden sinemaya uyarlanan filmde, iyi arkadaş olan Lennie ve George ekonomik kriz döneminde kendilerini California'da işsiz bulurlar. Buldukları işleri ise Lennie'nin çocuğu zihni nedeniyle kaybetmektedirler. Tyler Çiftliği'nde işe alındıklarında, patronun kötü yürekli oğlu Curley'nin sıkı disiplinine rağmen işlerinde başarılı olurlar. Ama dünyaları, Curley'nin mutsuz eşi, Lennie'nin merhamet duygularına mağruz kaldığında paramparça olur. George'un da merhamet duygularıyla bir karar vermesi gerekmektedir.

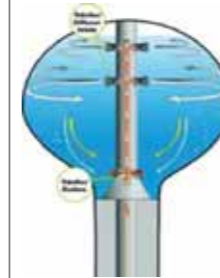
YENİ ÜRÜNLER

Altı-Eksenli Kuvvet/Tork Sensorleri (http://www.ati-ia.com)

ATI Çok-eksenli kuvvet/tork sensör sistemi, kuvvet ve torkun tüm altı bileşenini ölçmektedir. Bu sistem bir transducer (dönüştürücü), korunumlu yüksek esneklikte kablo, akıllı veri elde etme sistemi ve Ethernet/DeviceNet arayüzü veya kuvvet/tork kontrolörünü içerir. Kuvvet/tork sensorleri sanayiye ürün testleri, robotik montaj, zımparalama ve parlatma gibi alanlarda kullanılır.

Tideflex Karıştırıcı Sistem (http://www.tideflex.com)

Birçok içilebilir su tankı veya haznesinin çalışması, içme suyu kalitesinin devamını sağlamak için genel olarak giriş ve çıkış supaplarına dayanır. Bu sistem, suyun giriş ve çıkış supapları alanı dışında bulunduğu, suyun akarlığını kaybetmesi, ölü noktaların artması nedeniyle bakterilerin çoğalması için uygun ortam hazırladığından genellikle yetersizdir.

Tideflex Karıştırıcı Sistem (Tideflex Mixing System, TMS), Tideflex kontrol supap teknolojisi ve giriş ve çıkış noktaları arasındaki taksim borusunu kapsamaktadır. Böylelikle TMS içme suyu kalitesinde artış sağlamaktadır.

Laser Kesici (http://www.e-ci.com)

CL-850 lazer kesme ünitesi, 5000 W GE Fanuc

lazer rezonator, gelişmiş kesme başlığı, yenilikçi ışın salı ve 3. nesil lineer motor-sürücü sistemiyle kalın ve ince materyaller işleminde yüksek hızda çalışabilmektedir.

Meslek ve Cinsiyet

Salt biyolojik boyutu ile algılanan cinsiyet olgusunun, toplumsal boyutunun da olduğu genellikle göz ardı edilir. Oysa erkek ve kadın bireyler, toplumda yerleşik cinsiyetçi değerler ve ideoloji çerçevesinde nasıl davranacakları, nasıl düşünecekleri konusunda koşullanarak, biyolojik cinsiyetlerinin üzerine toplumsal cinsiyetlerini edinirler.

Toplumsal cinsiyet kalıpları, ilk bebeklikte mavi ve pembe standart renklerle sembolize edilmeye başlanır. Her iki cins için farklı oyuncakların seçilmesi, aynı durumlar karşısında ebeveynlerin farklı reaksiyonlarına maruz kalınması (yere düşen bir kız çocuğuna şefkat göstermekten kaçınılmazken, erkek çocuğa gösterilen şefkate dayanıklı olması konusundaki telkinlerin eşlik etmesi gibi), giderek okullardaki ders programlarından, dergi ve kitaplardaki aile içindeki iş bölümünü sergileyen resimlere ve matematik problemlerinde temsil edilen kız ve erkek çocuklarının farklı konumlanışına kadar, çeşitli enstrümanlar aracılığıyla oluşturulmaya ve pekiştirilmeye çalışılır. Kadın ve erkekler bütün bu toplumsallaşma süreçlerinin etkisiyle, sosyoekonomik konularından da bağımsız olarak çeşitli niteliklerle tanımlanıp algılanırlar. (Örneğin erkekler: cesur, rasyonel, atak vb. kadınlar: şefkatli, duygusal, sabırlı, sakin vb.)

Bireylerin iş hayatı, ev ve aile içindeki rol dağılımı gibi eğitim sonrası toplumsal şekillenmeleri de yine kadın - erkek farklılıklarına dayanmaktadır. Erkek egemen sistem, biyolojik cinsiyetin üzerine giydirilmiş olan bu toplumsal cinsiyet kalıpları ile varlığını ve sürekliliğini sağlamaktadır. Yüz binlerce yıl devam eden bu sistematik süreklilik, kadın - erkek rollerinin sorgulanmadan benimsenmesine yardımcı olmakta, daha da önemlisi ona bir tür "doğallık" atfedilmesine yol açmaktadır. Bu olguyu sorgulayanlar, "ne var bunda, böyle gelmiş böyle gidiyor" yanıtı ile sıklıkla karşılaşılır bu yüzden...

Kadın ve erkek bireyler eğitimleri sonra-

sında da cinsiyete dayalı iş bölümü ile yapılandırılmış bir iş piyasasını karşılarında bulurlar. İş piyasasının cinsiyetçi özelliğinin sonuçlarına geçmeden önce, kapitalist sistemle erkek egemen sistemin bağlantısına değinmek yararlı olacaktır. Bildiğimiz gibi, kapitalist sistem, üretim ve yeniden üretim faaliyetlerinin yerine getirilmesine ihtiyaç duyar. Ev dışındaki üretim faaliyetlerinin sağlıklı yürüebilmesi bir anlamda ev içindeki yeniden üretim faaliyetlerine (ücretli iş gücünün ertesi gün işinin başında olmasını sağlayan yemek, temizlik, bakım, barınma vb. tüm işleri kapsayan üretim faaliyetleri) bağımlıdır. Üretim alanında is-

tihtam edilen iş gücünün ücretli emek olarak, ev içindeki yeniden üretim faaliyetlerinin ise ücrete tabi olmaması bir emek hiyerarşisi sorunu yaratmıştır. Kendinden önceki sistemden devraldığı patriyarkal sistem, kapitalizmin bu yapısal sorununu çözmesine yardımcı olmuştur. Kadını esas olarak ev içerisinde yeniden üretim faaliyetlerinde erkeği ise dışarıda ücretli iş gücü olarak pozisyonlandıran kapitalist patriyarkal sistem, kadın -erkek rol dağılımını belirlemede ve yukarıda sözünü ettiğimiz toplumsallaşma süreçleri ile sürekliliğini sağlamaktadır.

Bu alt yapı üzerinde şekillenmiş olan cinsiyetçi iş piyasasında örtük bir biçimde de olsa kabul gören kadın kimliğinin özellikleri :

- Tüm kadınlar evlidir. Henüz evlenmemişlerse de mutlaka evleneceklerdir; aynı şekilde tüm kadınlar çocuk sahibidir ya da olacaktır. (yeniden üretim rolünün gereği olarak)
 - Tüm kadınlar erkek yakınlarına (baba, koca, erkek kardeş) iktisadi olarak bağımlıdır.
 - Kadınlar esas olarak "ev kadını" statüsündedir, üretici kapasiteleri ikincildir.
 - Çekirdek aile dışında kalan yaşlı ve hastaların bakımı da esas olarak kadınların görevidir.
- Bu arka planın ve uygulanan cinsiyetçi devlet politikalarının (son ssgss taslağı buna iyi bir örnektir) belirleyiciliği doğrultusunda kadınların ekonomik yaşama katılımları da şekillenir. Buna göre niteliksel olarak erkekler fizik güç, teknik ve yönetsel yakınlık gerektiren işlere, ka-

dınlarsa tekrarlanan, sabır gerektiren, incelikli ama inisiyatif gerektirmeyen, daha ziyade ev işlerinin uzantısı gibi kabul edilen işlere uygun görülür. Kadınlar, hizmet sektöründe ve güvencesiz geçici çalışmalarda yığınsal olarak yer alır.

Ekonomik alandaki kadın araştırmalarında karşılaşılan önemli bir sorun, ekonominin tümünde konunun örtülü bir biçimde erkek cinsiyeti özne alınarak işlenmiş olmasıdır. Somut bilgi ve istatistiklerin yetersizliği, mevcut bilginin de yaygın olarak cinsiyetçi bir nitelik taşıması, kadınların ev içindeki emeklerinde olduğu gibi iş piyasasındaki emeklerini de görece "görünmez" kılmıştır. Bu "görünmezlik" başta ev içi olmak üzere kadın emeğinin en karakteristik özelliğidir.

Çalışma yaşamındaki cinsiyete dayalı ayrımcılık; yatay ayrımcılık (düşük statülü işlerde düşük ücretle çalışma) ve dikey ayrımcılık (eş değer işlerde kadınlar aleyhine eş değer olmayan ücret ve hakların geçerli olması) biçimlerinde yaşanır. Tüm cinsiyetçi uygulamalar, tarihsel ve coğrafi farklılıklar gösterse de dünyanın her yerinde ezilen cins olan kadınlar, iş piyasasında ikincildir; yani kolay vazgeçilebilir, yedek iş gücü olarak konumlanırlar.

Hızlı kentleşme, teknolojinin gelişimi, işletim sanayinin düzeyi ve giderek yakın tarihimiz açısından öne çıkan küreselleşme ve esnekleşme gibi faktörler, tüm emek piyasasını etkilediği gibi bu piyasanın içerisinde yer alan kadınları da etkilemektedir. Ancak tüm bu değişimler, cinslerin birbirlerine göre konumlarını değiştirmemektedir.

Yüksek öğrenim gerektiren meslekler de cinsiyetçi iş bölümünden payına düşeni almıştır. Özellikle mühendislik gibi kadınların için geleneksel ve yaygın olarak var olmadığı alanlarda çalışan kadınlar ciddi zorluklarla karşılaşmaktadır. Daha öğrencilik aşamasında bu sayısal azlık nedeniyle (farklı mühendislik disiplinlerine göre değişim gösterse de) sınıf ortamında, özellikle de ekip çalışmalarında oluşmuş gruplarda bir sürü erkeğin ortasında kendisini tek başına bulma ihtimali çok yüksektir. Taşındığı kadınlık kimliği bagajıyla birlikte düşünüldüğünde böyle bir ortamda kendi gerçek performansını sergileyebilmesi oldukça zordur. Kaldı ki kendilerine rol modeli olarak alabilecekleri kadın öğretim üyesi meslektaşlarının da yok denecek kadar az olması, mesleki bir özgüven geliştirerek yetişmeyi iyice güçleştirmektedir.

Sorunlar eğitim sonrasında da devam etmektedir. Daha iş arama sürecinde çoğu iş ilanına salt cinsiyeti nedeniyle başvuru yapması engellenen kadın mühendisler, erkek meslektaşlarından dolayısıyla mesleğin kendi sorunlarından ayrı, cinsiyetçi değerlerin kaynaklık ettiği özgül sorunlar yaşamaktadırlar.

Öğrencilik, iş arama, uzmanlık alanı seçimi, vasa uygun istihdam, ücretlendirme, mesleki gelişim ve kariyer süreçlerinde erkek meslektaşlarından farklı sorunlarla da karşılaşmakta kadın mühendisler. Mühendislik kuramsal olarak kadınlara açık olmakla birlikte; şantiyelerde, fabrikalarda vb. iş yerlerinde özellikle erkek işçileri yöneterek çalışmayı gerektiren işlerde, "yetersiz" kalacakları, evlenip çocuk çocuğa karışarak işi yarım bırakacakları, ev ve iş hayatını bir arada yürütmeye çalışırken işi ihmal edebilecekleri gibi erkekler için söz konusu edilmeyen gerekçelerle kadınlara vize uygulanan bir meslektir.

Bu nedenle mühendislik alanında çalışan kadınların, buldukları her yerde cinsiyet kaynaklı mesleki sorunları ekseninde bir araya gelerek örgütlü bir şekilde yaşadıklarının politikasını yapmaları çözüm için zorunludur.

► 1 Mayıs'ta yaşananların sorumlusu hükümettir

1 Mayıs'ta Halka Saldıran Polis ve Siyasi Sorumlusu Hükümet Hesap Vermelidirler...

1 Mayıs İşçi Bayramı'nda bu yıl emekçilere yine cop, gaz ve su reva görüldü. Sabah saatlerinde sendikalarında toplanan işçilere saldırı polis işçileri binalarından bile çıkartmadı. İstanbul genelinde 530 kişi gözaltına alındı, 38 kişi yaralandı. TMMOB ve MMO'lular da bu terörden nasibini aldı. Adana'da miting dağıldıktan sonra bayrakları toplamak için alanda kalan Makina Mühendisleri Odamızın Öğrenci Üye Temsilcimizin kolu bilerek ve isteyerek, polisler tarafından kırıldı. Harita ve Kadastro Mühendisleri Odamızın İstanbul Şubesi yöneticileri, Makina Mühendisleri Odamızın Kocaeli Şubesi yöneticileri gözaltına alındı. Çok sayıda üyemiz, yalnızca tüm dünyada kutlanan "Birlik, Dayanışma ve Mücadele Günü"nü kutladığı için gözaltına alındı. TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı 1 Mayıs'ta polis ve hükümetin tutumuna ilişkin bir basın açıklaması yaparak tüm dünyada işçi

bayramı olarak kutlanan 1 Mayıs'ı Türkiye'de emekçiler için cehennem çeviren yetkilileri istifaya davet etti. Soğancı "tüm bu baskılar emekten yana olanları yıldırılmayacaktır. TMMOB ve Odaları, diğer emek-meslek örgütleri ile birlikte omuz omuza haklı mücadelesine devam edecektir." dedi.

DISK, KESK ve Türk-İş'in 1 Mayıs değerlendirmesine ilişkin 5 Mayıs 2008 Pazartesi günü düzenlediği ortak basın toplantısına, DISK Genel Başkanı Süleyman Çelebi, KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul ve Türk-İş Genel Sekreteri Mustafa Türkel'in yanı sıra TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Hüseyin Yeşil de katıldı. Ortak açıklamada; "1 Mayıs 2008 tarihinde yaşadığımız bütün bu kanun dışı uygulamaların, emekçilere ve halkımıza karşı işlenen bu suçların her platformda takipçisi olacağız; bu olayları, Anayasa ve uluslararası sözleşmelerden doğan bütün etkili başvuru yollarını kullanarak, yargıya, ulusal ve uluslararası platformlara, uluslararası emek hareketinin, Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'nun ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin gündemine taşıyacağız" denildi.

Doğal çevremiz S.O.S. veriyor. Her geçen gün çember biraz daha daralıyor. Makina Mühendisleri Odası tarihe, topluma ve çevreye karşı her bireyiyle duyarlı olmak ve üzerine düşen görevleri yerine getirmekle yükümlü olduğunun bilincindedir. DOSYA konumuz bu sayıda Küresel Isınmanın, Ekolojik Dengenin bozulmasına karşı alınabilecek önlemlerin gözden geçirildiği bir çeşitlilik taşıyor. Düşük tarımsal rekoltenin sonucunda dünyada artan gıda fiyatlarının en başta yoksulları vurduğu yaşadığımız şu günlerde ortada iken, enerjinin etkin ve verimli kullanımı, yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları gibi konular geleceğin belirleyicisi gibi görünüyor. Hepimiz aynı geminin içindeyiz, gemi batmak üzere...

YERYÜZÜ
SOS
VERİYOR

Küresel ısınmaya karşı: ENERJİ VERİMLİLİĞİ VE MÜHENDİSLİK

14 Mayıs 2008 tarihinde Şubemizde, Oda Enerji Komisyonu Başkanı Oğuz Türkyılmaz ve Oda Enerji Komisyonu Danışmanı Tülin Keskin tarafından Enerji Verimliliği ve Mühendislik konulu bir eğitim düzenlendi. Kendileri ile Yerli ve Yenilenebilir Enerji Kaynaklarımız konusunda bir röportaj yapmak niyetinde idik. Ancak bir çok rakam ve tablonun varlığı dolayısı ile bu konuda sundukları bildiri yayınlamamızın daha faydalı olacağına karar verdik

Türkiye'nin Yerli ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Potansiyeli

Bu bildiri TMMOB Makine Mühendisleri Odası ve Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi'nin enerji ile ilgili hazırladığı bildiri, sunum ve raporlar ve düzenlenen kongre, sempozyum vb. etkinliklerin sonuç bildirgelerinden hareketle hazırlanmıştır. Yazıda, Türkiye enerji talebinin karşılanabilmesi için, yerli linyit, hidrolik, rüzgar, jeotermal, güneş, biyoyakıt enerji imkan ve kapasiteleri değerlendirilmiştir. Yazının Sonuç ve Öneriler bölümlerinde, TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın, genel olarak enerji politikaları, özel olarak yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi konusundaki önerileri ayrıntılı bir şekilde yer almıştır. **Oğuz Türkyılmaz, Tülin Keskin**

1. Türkiye Enerji Talebi

Türkiye'nin 1990-2006 döneminde enerji talep, üretim, ithalat ve ihracatının gelişimi ile ilgili veriler incelendiğinde, 1990'dan bu yana hızla artan bir dış bağımlılığın olduğunu görmekteyiz. Önümüzdeki dönemde de bu bağımlılık seviyesinin bu oranı koruyacağı hesaplanmaktadır. Yerli kaynaklardan üretilen enerji miktarı hemen hemen artmadığı için, enerji talebini karşılamamış ve net enerji ithalatı, 1990'daki 28,5 Mtep değerinden 2006'da 73,4 Mtep değerine ulaşmıştır. 2008 Programı'nda yer alan ve 2006-2008 döneminde Birincil Enerji Tüketimi ve Kaynakların Oranları ile ilgili bilgiler Tablo 2'de verilmiştir. Görüleceği üzere büyük paya sahip petrol tüketim oranında büyük bir değişiklik beklenmemekle birlikte, do-

ğal tüketiminde % 2'lik bir pay artışı ve yenilenebilir enerjinin payında bir azalma trendi görülmektedir. Neredeyse tamamına yakın bir bölümü ithal edilen bu üç enerji hammadde için 2006'da ödenen 28,7 milyar dolar dışalım bedelinin, 2008'de 34 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir. 2005 yılında petrol ithalatında, varil başına 50,6 dolar, 2006'da ortalama 61,6 dolar ödeyen ülkemizin; 2007 Temmuzunda varil başına ödediği tutar 75,5 dolara ulaşmıştır. Yükselme eğilimini sürdüren petrol fiyatlarının bugün ulaştığı 100 dolar/varil düzeyini sürdürmesi halinde, Türkiye'nin ortalama 171 milyon varil olan petrol ithalatına ödeyeceği rakamın sadece ham petrol için 17,1 milyar dolara ulaşması söz konusu olabilecektir.

Tablo 2. Birincil Enerji Tüketimi ve Kaynakların Oranları (Bin TEP)

	2006		2007 (GT)		2008 (T)	
	Miktar	Pay (%)	Miktar	Pay (%)	Miktar	Pay (%)
TİCARİ ENERJİ	94 187	94,8	101 289	95,3	106 685	95,6
Taşkömürü	16 476	16,6	16 970	16,0	17 840	16,0
Linyit	11 500	11,6	13 400	12,6	14 075	12,6
Petrol	32 551	32,8	34 920	32,9	36 555	32,7
Doğal Gaz	28 495	28,7	31 535	29,7	33 670	30,2
Hidrolik Enerji	3 805	3,8	3 036	2,9	2 967	2,7
Yenilenebilir Enerji	1 503	1,5	1 573	1,5	1 656	1,5
Elektrik İthalatı (İhracatı)	143	0,1	146	0,1	77	0,1
GAYRİTİCARİ ENERJİ	5 126	5,2	5 000	4,7	4 960	4,4
Odun (T)	3 980	4,0	3 900	3,7	3 860	3,5
Hayvan ve Bitki Artıkları (T)	1 146	1,2	1 100	1,0	1 100	1,0
TOPLAM	99 313	100,0	106 289	100,0	111 645	100,0
Kişi Başına Tüketim (KEP)	1 377		1 455		1 510	
(T) Tahmin, (GT) Gerçekleşme Tahmini						

Türkiye'nin doğal gazı ödediği bedel de, doğal gaz fiyatları petrol fiyatlarıyla bağlantılı olduğu için yükselmektedir. 2008 için EPDK'nın tüketim tahmini olan 37,5 milyar m³ olan tüketimin gerçekleşmesi halinde, bu rakamdan yerli üretim 1 milyar m³ düşüldüğünde, 36,5 milyar m³ ithalat için, ortalama 385 \$/1000 m³ alım fiyatıyla, 14 milyar dolar bedel ödenecektir.

Taşkömürü fiyatları da ciddi yükselme eğilimindedir. Türkiye'nin yıllık koklaşabilir kömür ithalatı yaklaşık 5,56 milyon ton, buhar kömürü ithalatı ise yaklaşık 14 milyon ton düzeyindedir. Bu durumda, cari fiyatlarla koklaşabilir kömür için ortalama 150 \$/ton, buhar kömürü için 120 \$/ton fiyatlarla, taş kömürü ithalatı için ödenecek tutarın da 2,6 milyar dolara ulaşması söz konusudur.

Bu rakamlar Türkiye'nin enerji hammadde-leri dış alımı için 2008'de ödeyeceği rakamın 34 milyar dolara yükselebileceğini göstermektedir. Oysa, Türkiye'nin değerlendirilmeyi bekleyen ciddi yerli ve yenilenebilir enerji kaynakları potansiyeli bulunmaktadır. TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın Yenilenebilir Enerji Kaynakları Raporu ile Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi'nin 2007 Enerji Raporunda, bulunan bu konudaki tespit ve veriler, yorumlarımızla aşağıda yer

almaktadır.

Linyit

Yaklaşık 8,6 milyar ton olan termik santrallere yönelik üretilebilir linyit rezervlerimizin mevcut ve planlanabilir kurulu gücü yaklaşık 19 500 MW olan santral potansiyeli ile yılda 7000 saat çalışması halinde, 136,5 milyar kWh elektrik üretebilecek kapasiteye ulaşılacaktır. Bu değer, Türkiye'nin 190 milyar kWh olan 2007 yılı elektrik üretiminin % 71,8'ini oluşturmaktadır. Bunun için yılda 190 milyon tonu linyit olmak üzere 195 milyon ton kömür üretilmesi gerekmektedir.

dir. Mevcut yerli kömürle çalışan termik santralleri 2006 yılı itibarıyla 8145 MW'ı linyit, 300 MW'ı taşkömürü olmak üzere toplam 8450 MW olup bu santrallerin kömür tüketim kapasitesi 83 milyon tondur. Tüketimde yaşanan olumsuzluklar ve kömür üretimini arttırmaya yönelik yatırımların yeterli düzeyde yapılmamış olması nedeni ile, kömür üretiminde istenilen düzeye gilememiştir. Bu nedenlerin başında alım garantili doğal gaz ve doğal gaz santrali sözleşmeleri ve kamuyu küçültmeye yönelik AB, Dünya Bankası patentli politikalar gelmektedir.

Tablo 1. Enerji Talep Üretim İthalat ve İhracatının Gelişimi (BİN TEP)

	1990	1995	1999	2000	2001	2002*	2003	2004	2005	2006
TALEP	52987	63679	74275	80501	75403	78354	83826	87818	91362	99590
ÜRETİM*	25656	26749	27729	26156	24681	24324	23783	24332	24549	26802
İTHALAT	30936	39779	49406	56342	52780	58629	65239	67885	73480	80514
İHRACAT	2104	1947	2791	1584	2620	3162	4090	4022	5171	6572
İHRAKİYE	355	464	587	467	624	1233	644	631	628	588
NET İTHALAT	28477	37368	46028	54291	49536	54234	60505	63232	67681	73354
TYÜKO** (%)	48,1	42,0	37,2	33,1	32,6	31,0	28,4	27,7	26,9	26,9

* Rafineri dışı üretim dahildir.

** TYÜKO: Talebin Yerli Üretimle Karşılama Oranı

Kaynak: ETKB/APKK/PFD

Tablo 3. Enerji İthalatının Ödemeler Dengesindeki Payı (Milyon \$)

	2000	2004	2005	2006
Kömür	676,254	1316,62	1686,89	1977,9
Petrol ve Ürünleri	5642,69	8635,9	12398,1	18337,1
Petrol Gazları, Doğal Gaz	3078,66	4438,86	7130,57	8514,5
Elektrik Enerjisi	132	16	18	19
ENERJİ İTHALATI TOPLAM	9.529	14.407	21.234	28.848
NET ENERJİ İTHALATI ÖDEMESİ	9.200	12.978	18.593	28.720
ENERJİ İHRACATI TOPLAMI	329	1.429	2.641	128
TOPLAM İHRACAT	27.775	63.167	73.472	85.534
TOPLAM İTHALAT	54.503	97.540	116.563	139.576
Enerji İthalatının Toplam İhracat Gelirlerine Oranı	33%	21%	25%	34%

Kaynak: DPT, Dış Ticaret Müsteşarlığı

Tablo 4. Ekonomik HES Potansiyelinin Proje Durumlarına Göre Dağılımı (Haziran 2007)

Proje Durumu	Proje Sayısı	K. Güç (MW) Ort.	Üretim (GWh/yıl)	Oran (%)
İşletmede	148	13 306	47 590	32
İnşa Halinde	158	6 564	23 620	16
Proje	977	22 260	79 177	52
Toplam	1 283	42 480	150 387	100

Hazırlayan Ayla TUTUŞ, DEKTMK

Hidroelektrik

Türkiye'nin brüt hidroelektrik potansiyeli 433 milyar kWh/yıl, teknik hidroelektrik potansiyeli 216 milyar kWh/yıl, ekonomik potansiyeli ise 130 milyar kWh/yıldır. Ekonomik potansiyelin, yeni projelerle birlikte önümüzdeki yıllar daha da artış gösterecek yaklaşık 170 milyar kWh/yıl'a ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Hidroelektrik, 1980-2000 döneminde, Türkiye elektrik sisteminde gerek kurulu güç, gerekse yıllık üretimde % 40'ların üstünde bir paya sahipken, 2000 yılında bu oran %25'ler seviyesine gerilemiştir. 2003 yılında hidrolik kapasite 2000'e göre yaklaşık 1400 MW artmasına karşın, yıllık üretimde payı daha da azalmış, %17'ler dolayına düşmüştür. 2006 yılında ise % 25 olarak gerçekleşmiştir.

Bu durum, enerji politikalarına verilen öncelik sonucu doğalgazın elektrik enerjisi üretiminde yüksek paya ulaşması nedeniyledir. Ne var ki uzun yıllar korunan termik/hidrolik dengesi, hidroelektrik aleyhine bozulmuş ve ülkemiz iyice dışa bağımlı hale getirilmiştir.

Tablo 4'te görüleceği üzere Haziran 2007 tarihi itibarıyla Türkiye'de İşletmede olan 148 HES'in toplam kurulu gücü 13 306 MW, ve ortalama elektrik üretimi 47 590 GWh/yıl dir. Buna göre, Türkiye teknik po-

tansiyelinin % 22'si, ekonomik yapılabılır hidroelektrik potansiyelin ise %32'si ancak değerlendirilmiş bulunmaktadır. İnşa halinde olan 158 HES'in toplam kurulu gücü 6 564 MW ve ortalama elektrik üretimi 23 620 GWh/yıl dir. İnşa halindeki santrallerin toplam üretiminin ekonomik yapılabılır hidroelektrik potansiyele katkısı % 16 oranında olacaktır. Geriye kalan çeşitli kademelerde projelendirilmiş 22 260 MW kurulu gücündeki 977 adet proje ile de 79 177 GWh/yıl enerji üretilecektir ve bu projelerden birçoğunun lisans işlemleri devam etmektedir.

Herhangi bir nehirde bir kesitten enerjisi alınmadan geçen su, ülke ekonomisi açısından büyük kayıptır. Türkiye geliştiremediği hidroelektrik potansiyelden dolayı, 170 milyar kWh elektrik üretim kapasitesinin halen yalnız 47.6 milyar kWh'lik bölümünü kullanabildiği için, her yıl yaklaşık 122.4 milyar kWh enerji üretilmediği suyu enerjisini almadan denizlere göndermekte ve bu yüzden, birim kWh başına 0.06 US cent hesabıyla her yıl 78 milyar \$'ı kaybetmektedir.

Rüzgar

Ülkemizin rüzgarla elektrik enerjisi üretmeye başlaması büyük ölçüde 1990'lı yılların ortalarında olmuştur. Türkiye Rüzgâr

Enerjisi Potansiyel Atlası (REPA), Türkiye rüzgâr kaynaklarının karakteristiklerini ve dağılımını belirlemek amacıyla EİE tarafından 2006 yılında üretilmiştir. Bu atlasta verilen detaylı rüzgâr kaynağı haritaları ve diğer bilgiler, rüzgâr enerjisinden elektrik üretimine aday bölgelerin belirlenmesinde kullanılabilecek bir alt yapı sağlamaktadır

Türkiye rüzgâr enerji potansiyeli, belirlenmiş kriterlerin ışığında rüzgâr sınıfı iyi ile sıra dışı arasında 47 849.44 MW olarak belirlenmiştir. Bu araziler Türkiye toplamının % 1.30'una denk gelmektedir. Orta ile sıra dışı arası rüzgâr sınıfına ait rüzgârlı arazilere bakıldığında ise 131,756.40 MW'lık rüzgâr enerjisi potansiyelinin bulunduğu ve toplam rüzgârlı arazinin alanının ise Türkiye'nin %3.57'si olduğu görülmüştür.

Türkiye, Avrupa'da rüzgâr enerjisi potansiyeli bakımından en zengin ülkelerden birisidir. Üç tarafı denizlerle çevrili olan ve yaklaşık 3500 km kıyı şeridi olan Türkiye'de özellikle Marmara kıyı şeridi ve Ege kıyı şeridi ile sürekli ve düzenli rüzgâr almaktadır. Bu bölgelerden başlamak üzere, hızla rüzgâr enerjisi yatırımlarına başlanmalıdır.

Türkiye'de 2007 yılı sonu itibarıyla 146.25 MW rüzgâr santrali şebekeye bağlı olarak enerji üretmektedir. Bunların yanı sıra inşaatı süren 276.9 MW ve tedarik anlaşması yapılan 579.7 MW rüzgâr santrali mevcuttur. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından bugüne kadar toplam kurulu gücü 2126 MW olan 58 adet rüzgâr santraline lisans verilmiş, toplam kurulu gücü 533 MW olan 13 adet santralin lisansı ise sona erdirilmiştir. 1 Kasım 2007 tarihinde, yalnızca tek bir gün süreyle kabul edilen, 78000 MW büyüklüğündeki rüzgâr santral lisans başvuruları ile inceleme ve değer-

Tablo 6. Türkiye'nin Güneş Enerjisi Potansiyelinin Bölgelere Göre Dağılımı

Bölge	Toplam Güneş Enerjisi (KWh/m2Yıl)	Güneşlenme Süresi (Saat/Yıl)
Güneydoğu Anadolu	1460	2993
Akdeniz	1390	2956
Doğu Anadolu	1365	2664
İç Anadolu	1314	2628
Ege	1304	2738
Marmara	1168	2409
Karadeniz	1120	1971

Kaynak: EİE (2006)

lendirmede olan rüzgar projeleri toplam gücü 84.674 MW'a ulaşmıştır.

Jeotermal

Türkiye'nin brüt teorik ısı potansiyeli 31.500 MWT olarak belirlenmiştir. 2005 yılı sonu itibarıyla MTA tarafından yapılan jeotermal sondaj değerlendirmelerine göre muhtemel potansiyelin 2924 MWT'i görünür potansiyel olarak kesinleşmiştir. Türkiye'deki doğal sıcak su çıkışlarının 600 MW'te olan potansiyeli de bu rakama dahil edildiğinde, toplam görünür jeotermal potansiyelimiz 3524 MWT'e ulaşmaktadır. Ülkemizdeki jeotermal kaynakların % 95'i ısıtmaya uygun sıcaklıkta olup (400°C'nin üzerinde toplam 140 adet jeotermal alan) çoğunlukla Batı, Kuzeybatı ve Orta Anadolu'da bulunmaktadır.

Türkiye Jeotermal Derneği çalışmalarına göre jeotermal elektrik üretimi ile ilgili durum aşağıdadır.

- 1) 20 MWe (Denizli Kızıldere) işletiliyor.
- 2) 25/40/(100) MWe kapasiteli Germencik Jeotermal Elektrik Santrali yatırımının çalışmalarını devam ettirmektedir (Hedef 100 MWe'dir).
- 3) Aydın Salavatlı'da 167°C ile yaklaşık 8 MWe Binary Cycle santrali devreye alınmıştır.
- 4) Kızıldere Jeotermal Santrali'nin atığı olan 140°C'lik jeotermal sudan 6,85 MWe kapasiteli jeotermal santrali lisans almıştır.
- 5) ÇanakkaleTuzla jeotermal alanında 7,5 MWe kapasiteli bir jeotermal santral üretim lisansı almıştır.
- 6) 10 MWe Simav Jeotermal Elektrik Üretim Santrali proje aşamasındadır.
- 7) 10/20 MWe Seferhisar santrali proje aşamasındadır.

Türkiye'nin toplam jeotermal elektrik potansiyeli 2000 MWe'dir. 2013 yılı jeotermal elektrik üretim hedefi 550 MWe kurulu güç ve 4 milyar kWh elektrik üretimidir...

Güneş

Ülkemiz, coğrafi konumu sebebiyle sahip olduğu güneş enerjisi potansiyeli açısından birçok ülkeye göre şanslı durumdadır. Türkiye'nin ortalama yıllık toplam güneşlenme süresinin 2640 saat (günlük toplam 7,2 saat), ortalama toplam ışınım şiddeti 1311 KWh/m²yıl (günlük toplam 3,6 KWh/m²) olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye'nin yıllık ortalama güneş ışınımı ve güneşlenme süresi değerlerinin bölgesel dağılımı ise aşağıdaki tabloda görülmektedir.

Ülkemizdeki yıllık ortalama toplam güneş ışınımının en küçük ve en büyük değerleri sırası ile 1.120 KWh/m²yıl ile Karadeniz Bölgesi'nde, 1.460 KWh/m²yıl ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde gerçekleşmektedir. Bu ışınım şiddetleri ile Türkiye'nin, Güneydoğu ve Akdeniz bölgeleri içinde kalan ve yüzölçümünün % 17'sini kapsayan bölümünde, güneşli su ısıtıcıları yıl boyunca tam kapasite ile çalışabilmektedir. Türkiye yüzölçümünün % 63'ünü kapsayan bölümde ise, güneşli su ısıtıcılarının yıl boyunca çalışma oranı % 90 ve ülkenin % 94'ünü kapsayan bir bölümden çalışma oranı ise, % 80'dir. Türkiye'nin hemen hemen her yerinde, güneşli su ısıtıcılarının yılın % 70'i kadar bir sürede tam randımanla çalışabilmektedir. Bu sebeple, özellikle Güney ve Ege kıyıları başta olmak üzere bütün bölgelerde güneş enerjisi kolektörleri halen yoğun olarak sıcak su elde etmek amacıyla kullanılmaktadır. Dünyadaki güneş kolektörü güç kapasitesinin % 10'nu Türki-

ye'dedir. Ayrıca bazı endüstriyel uygulamalar, hacim ısıtma uygulamaları (güneş mimarisi) ile elektrik üretiminde fotovoltaik pillerin kullanımı da yaygınlaşmaktadır. Güneş kolektörleri kullanılarak elde edilen ısı enerjisinin birincil enerji tüketimine katkısının yıllara göre değişimi, Tablo 7'de gösterilmiştir.

Türkiye'de güneş enerjisinden yararlanma konusundaki çalışmalar, özellikle 1970'lerden sonra hız kazanmış, sonraki yıllarda teknolojik ilerlemelere bağlı olarak güneş enerjisi sistemlerinin maliyetlerinde düşüş gerçekleşmiştir. Ülkemiz güneş kolektörü yıllık üretim hacmi 750 bin ila bir milyon m² arasındadır. Üretimin bir kısmı ihraç edilmektedir. Bu haliyle Türkiye dünya'da kayda değer bir güneş kolektörü üreticisi ve kullanıcı durumundadır. Halen ülkemizde 12 milyon m² güneş kolektörü yüzey alanından elde edilen 420 bin TEP güneş enerjisi ısı uygulamalarda kullanılmaktadır. Türkiye ısısal güneş enerjisi üretimi açısından Çin, ABD ve Japonya'dan sonra dünya 4.'sü durumundadır. Güneşten elektrik üretimi ise 500 KW kurulu güç ile pilot uygulamalar seviyesindedir. Şu anda 3000 dolar olan KW maliyetinin 1500 dolar'a düşmesi durumunda ülkemizde de güneşten elektrik üretimi uygulamaları yaygınlaşabilecektir.

Güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına ülke enerji politikalarında yer verilmesi, enerji dış alımlarını azaltabileceği gibi fosil yakıtlardan kaynaklanan çevre kirliliğinin azaltılmasını da sağlayacaktır. Güneş enerjisinden yararlanma olanakları yönünden dünyanın en şanslı ülkelerinden biri olan ülkemizde güneş enerjili

Tablo 7. Türkiye'de Güneş Kolektörleri ile Elde Edilen Enerji Miktarı Tahmini

Yıl	Güneş Enerjisi üretimi (Bin TEP)
1998	210
1999	236
2000	262
2001	290
2004	375
2007	420

Kaynak: (EİE)

Tablo 5. Türkiye İyi Sıradışı Arası Rüzgar Kaynağı 50 m ()

Rüzgar Kaynak Derecesi	Rüzgar Sınıfı	50 m'de Rüzgar Gücü Yoğ. (W/m2)	50 m'de Rüzgar Hızı (m/s)	Toplam Alan (km2)	Rüzgarlı Arazi Yüzdesi	Toplam Kurulu Güç (MW)
Orta	3	300-400	6.57.0	16 781.39	2.27	83 906
İyi	4	400-500	7.07.5	5 851.87	0.79	29 259.36
Harika	5	500-600	7.58.0	2 598.86	0.35	12 994.32
Mükemmel	6	600-800	8.0 9.0	1 079.98	0.15	5 399.92
Sıradışı	7	>800	> 9.0	39.17	0.01	195.84
Toplam				26 351.28	3.57	131 756.40

sıcak su sistemlerinin yaygınlaşması ile güneş kolektörleri kullanımı teşvik edilmiş ve zorunlu tutulmalıdır. Nüfusun ve enerji tüketiminin yoğun olduğu büyük kentlerde yerel yönetimlerle işbirliği yapılarak güneş kolektörlerinin daha yaygın kullanımı konusunda çalışmalar yapılmalıdır.

Güneş enerjisi sıcak su sistemlerinin, güneş enerjisi potansiyelinin yüksek olduğu Güneydoğu Anadolu, Akdeniz ve Ege Bölgesi'nde öncelikli olarak, tüm ülkede yeni yapılmakta olan binalarda kullanımını zorunlu tutacak, mevcut binalarda ise teşvik edecek şekilde düzenlemeler yapılmalıdır. Biyokütle enerjisi (Biyogaz, Biyoyakıt) Biyokütle yenilenebilir enerji kaynakları içinde ciddi bir teknik potansiyele sahiptir. Ana bileşenleri karbohidrat bileşikler olan bitkisel ve hayvansal kökenli tüm maddeler "Biyokütle Enerji Kaynağı", bu kaynaklardan üretilen enerji ise "Biyokütle Enerjisi" olarak tanımlanmaktadır. Biyokütle yenilenebilir, her yerde yetiştirilebilen, sosyoekonomik gelişme sağlayan, çevre dostu, elektrik üretilebilen, taşıtlar için yakıt elde edilebilen stratejik bir enerji kaynağıdır ve Türkiye'nin de halizardaki yerli üretim enerji kaynaklarından birisidir. 2006 yılı Türkiye toplam enerji arzında yenilenebilir enerji %10,5'lik pay alırken, biyokütle enerjisi bu değerlerin % 5,2 ile yarısını oluşturmaktadır.

Ülkemiz enerji ormancılığına uygun (kavak, söğüt, kızılçam, okaliptüs, akasya gibi hızlı büyüyen ağaçlar) 4 milyar hektar devlet orman alanına sahiptir. Söz konusu alan uygun planlamalar dahilinde, modern enerji ormancılığında değerlendirilmeli ve bu ağaçların yakacak olarak kesimi önlenmelidir. Yapılan hesaplamalar, 1 milyon hektar alana kurulacak enerji ormanlarından yılda yaklaşık 7 milyon ton biyokütle enerji kaynağı elde edilebileceğini göstermektedir. Bu miktar yaklaşık 30 milyon varil ham petrole eşdeğerdir.

Türkiye'de biyogaz çalışmaları 1957 yılında Toprak ve Gübre Araştırma Enstitüsü'nde başlamıştır. Toprak Su Araştırma Enstitüsü, TÜBİTAK, MTA, Köy Hizmetleri Ankara Araştırma Enstitüsü ve bazı üniversiteler biyogaz konusuna ilgi göstermişler ve bazı tesisler (1000 tesis) kurulmuştur. Ancak bugün bu tesislerden hiçbirisi faal değildir.

Tablo 8. Türkiye'nin Rezerv Enerji Potansiyeli (TEP)

Yakıt/Kaynak	Birim	Miktar	Çevrim Kat Sayısı	TEP
Taşkömürü	Ton	1344x109	0,61	820x106
Linyit	Ton	4,3x109	0,11	473 x106
Diğer Termik Isınma	Ton	4,3x109	0,20	800 x106
Hidrolik	Kwh	170x	0,086	1460 x106
Jeotermal	MW	31,500	0,86	217 x106
Rüzgar	MW	25,000	0,86	65 x106
Biyoyakıt Enerjisi	MW	5,000	0,23	7 x106
Petrol	Ton	42,8x106	1,05	45 x106
Doğal Gaz	M3	8x109	0,91	7 x106
Güneş	Tep			87 x106
Toplam				4251 x106

UNDP SGP, BTC gibi bazı sponsorların desteği ile biyogaz projeleri konusunda tekrar canlanan bir ilgi mevcuttur. Optimum işletme şartlarının sağlanması durumunda, mevcut hayvancılık kapasitesi ile biyogaz potansiyelinin 2,23,3 milyar m3/yıl arasında olması teorik olarak mümkün görünmektedir. Bu da 2,4 milyon ton taş kömürü eşdeğeri bir enerjiye karşılık gelmektedir. Türkiye'de atık su arıtımı ve biyogaz üretimine ilgi gösteren özel sektör kuruluşları sayısı yetersiz de olsa artış göstermektedir. Biyogazdan elektrik üretimi yapmak üzere EPDK'dan 6 firma lisans almıştır ve biyogazdan elektrik üretimi konusunda yaklaşık 8.4 MW'lık kurulu güç bulunmaktadır. Türkiye'de yaklaşık 65.000 ton/gün miktarında çöp çıkmaktadır. Çöplerin düzenli depolanmasının Türkiye'de son zamanlarda organik atık, biyokütle ve biyogazdan enerji elde edilmesine yönelik kamu ve özel sektör yatırımları artmaya başlamıştır. Öncelikle Büyükşehir Belediyeleri çöp atıklarının çözümüne yönelik atık yakma ve enerji üretim tesisleri kurmaya başlamışlardır. Bu konuda lisanslı üretim yapan tesislerin kurulu gücü 60 MW'a yaklaşmıştır.

Biyoyakıtlar petrol ürünlerine alternatif olan, daha temiz çevre ve iklimlerin korunmasına katkıda bulunan ve tarımsal iş hacminde genişleme yaratacak yenilenebilir enerji seçenekleridir. Şeker pancarı başta olmak üzere mısır, buğday, patates, odun gibi şekerli, nişastalı ve selülozik bitkilerden elde edilen biyoetanol, yağlı to-

humlu bitkilerden elde edilen biyodizel, genellikle tarımsal atıklar ve kentsel atıklardan elde edilen biyogaz, şeker Pancarı, tatlı sorgum vb bitkilerden elde edilen biyohidrojen ülkemizde sürdürülebilir enerji piyasası oluşumunda önemli paya sahip olabilecek potansiyelde biyoyakıtlardır. Ülkemizde şeker pancarı tarımına yönelik biyoetanol üretim potansiyeli 22,5 milyon ton civarında olup bu değer 2007 benzin tüketimimizin % 6070'ı kadardır. Ülkemizde biyoetanolün benzinle harmanlanan %2'lik kısmı ÖTV'den muaf ve bu miktar ancak 8090 milyon litre biyoetanol tüketimini gerektirmektedir. Ancak bu miktar biyoetanolün Türkiye'deki gelişimi için yeterli görülmemektedir. Çünkü mevcut durumda kurulu biyoetanol üretim kapasitemiz yaklaşık 160 milyon litredir. Biyodizel petrol içermez; fakat saf olarak veya her oranda petrol kökenli motorine karıştırılarak motorinin kullanıldığı her yerde yakıt olarak kullanılabilir. Biyodizel yerli kaynaklarla ve yerli sanayi tesislerinde üretilebilir. Ayrıca, küçük ölçekli ve yöresel üretim de mümkündür. 2003 yılından itibaren sektördeki yasal boşluğunda bir sonucu olarak yatırımcılar tarafından plansız programsız, değişik kapasitelerde pek çok biyodizel tesisi kurulmuş ve sayıları 250 civarına ulaşan bu tesislerin kurulu kapasitesi 2,3 milyon tona ulaşmıştır. 25.03.2008 tarihi itibarı ile EPDK'dan işleme lisansı alan biyodizel firmalarının sayısı 54, dağıtıcı lisansı alan firma sayısı 15'dir. Halihazırda sektördeki aşağı yukarı

Tablo 9. Elektrik Üretilen Birincil Enerji Kaynak Rezervlerimiz ve Kurulu Güç Enerji Karşılıkları

Birincil Kaynak	Miktar	Kurulu Güç (MW)	Enerji (Gwh)
Linyit	8600x103 Ton	19500	136500
Taş Kömürü	1344x103 Ton	1000	7000
Hidrolik	170000 Gwh	48117	170000
Jeotermal (elektrik)	31500 MW	2000	16000
Rüzgar	48000 MW	48000	120000
TOPLAM		118617	442500

tüm biyodizel tesisleri atıl durumdadır. Çünkü biyoyakıt üretiminde en önemli adım hammadde teminidir. ÖTV ile ilgili bazı sorunlar da mevcuttur. Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü'nün yaptığı analizler sonucu, tarıma elverişli olduğu halde kullanılmayan tarım arazileri esas alınarak 2.000.000 ha. arazide ekilecek yağlı tohumlu bitkilerden 1,5 milyon ton biyodizel üretililebileceği ve 54.000 kişiye istihdam sağlanabileceği de tahmin edilmektedir. Bu kapasite 2006 yılındaki dizel tüketimi olan 14.2 milyon tonun %1'i düzeyindedir.

Enerjide dışa bağımlılık

Enerjide dışa bağımlılık arz güvenliğini ve ülkenin ekonomik ve sınıfa geleceğini riske sokan önemli bir etkidir. Bu nedenle dışa bağımlılığımızı süratle azaltma yoluna gidilmelidir.

Mevcut linyit rezervimizin henüz % 43'ünü, hidrolik potansiyelimizin de % 26'sını kullanabilir olmamız nedeniyle enerjide dışa bağımlılığı azaltmak için enerjiyi verimli kullanım yanında yerli kaynak kullanımını artırmak, ileride bu kaynaklara doğacak yeni talepleri karşılayabilmek için rezerv araştırma faaliyetlerine hız ve önem verilmesi gerekmektedir. Enerji kaynaklarımızın son derece sınırlı olduğu söylemlerinin aksine, bugün için bilinen ekonomik olarak kullanılabilirliği kabul edilen mevcut yerli enerji kaynaklarımızın tam ve verimli olarak kullanıldığı takdirde, bugünkü tüketim trendine uygun olarak ülkemizin genel enerji talebini en az 3540 yıl karşılayabilecek durumda olduğu Tablo 8'de görülmektedir. Uzun dönemde oluşacak elektrik enerjisi talebini bilinen ve yetkililerce de mevcud-

yeti kabul edilen yerli birincil kaynak rezervlerimiz ile karşılayabilme durumumuz Tablo 9'da verilmektedir. Buna göre, yerli birincil enerji kaynaklarımızdan elektrik enerjisi üretme potansiyelimiz toplam 442 500 Gwh olmaktadır. Bu rakam, orta hızdaki rüzgar potansiyelinin de değerlendirilmesine imkan verecek rüzgar türbinlerinin gelişmesi ve güneş pillerinin yaygın olarak kullanımıyla daha da artacaktır. 2006 sonu itibarıyla linyitten fiili olarak yapılan 35000 Gwh üretim ile hidrolikten yapılan 45000 Gwh'lik üretim bu potansiyelden düşüldüğünde, değerlendirilmeyi bekleyen yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı elektrik üretim 362 500 Gwh'dir. Bu rakam 2006 elektrik üretiminin iki katından fazladır.

Sonuç ve Öneriler

Türkiye bugüne kadar enerji ihtiyacını esas olarak yeni enerji arzı ile karşılamaya çalışan bir politika izlemiştir. Dağıtımda, kaçaklarla birlikte %18'e ulaşmış kayıplar ve nihai sektörlerde yer yer %50'nin üzerine çıkabilen enerji tasarrufu imkanları göz ardı edilmiştir. Enerji ihtiyacını karşılamak üzere çok pahalı yatırımlar yapılmış ve diğer yandan bu kayıplar devam ederken, enerjideki dışa bağımlılık Türkiye için ciddi boyutlara ulaşmıştır. Bundan sonraki politika "önce enerji tasarrufu için yatırım yapılması, bu yatırımlarla sağlanacak tasarruflar dikkate alınarak, yeni enerji üretim tesisi planlamaları yapılması" şeklinde olmalıdır. Önümüzdeki yıllarda yaşanması beklenen enerji sıkıntısının aşılması için yapılması gereken önemli uygulama tasarrufa yatırımdır.

Öneriler

1. Ülkemizde enerji sektöründe 20 yıldır uygulanan politikalarla toplumsal ihtiyaçlar ve bunların karşılanabilirliği arasındaki açık her geçen gün daha da artmaktadır. Enerji politikaları üretimden tüketime bir bütündür, bu nedenle bütüncül bir yaklaşım esas olmalıdır. Ülkemiz gerçekleri de göz önüne alınarak şartıyla, enerji sektörünün gerek stratejik önemi, gerekse kaynakların rasyonel kullanımı ve düzenleme, planlama, eşgüdüm ve denetleme faaliyetlerinin koordinasyonu açısından merkezi bir yapıya ihtiyaç vardır. Enerji sektörüne yönelik politikaların belirlenmesinde toplumun tüm kesimlerinin ve konunun tüm taraflarının görüşleri alınmalı ve söz konusu merkezi yapı özerk bir statüde olmalıdır. Genel olarak enerji planlaması, özel olarak elektrik enerjisi ve doğal gaz üretimi tüketim planlamasında strateji, politika ve önceliklerin tartışılıp, yeniden belirleneceği geniş katılımlı bir platform oluşturulmalıdır.

2. Türkiye'nin bir enerji envanteri çıkarılmalıdır. Kamusal planlama, kamusal üretim ve yerli kaynak kullanımını reddeden özelleştirme politikalarından vazgeçilmeli, kamunun eli kolu bağlanmamalı ve kamu eliyle yatırımlar yapılmalıdır. Yetiştirilmiş ve nitelikli insan gücümüz özelleştirme uygulamaları ve politik müdahalelerle tasfiye edilmemelidir. Enerjinin üretimi ve yönetiminde en temel unsur olan insan kaynağımızın eğitimi, istihdamı, ücreti v.b. konular enerji politikalarının temeli olmalıdır.

3. TEİAŞ tarafından hazırlanan 2007-2016 dönemini kapsayan "Türkiye Elektrik Enerjisi 10 Yıllık Üretim Kapasite Projeksiyonu (2007-2016) Çalışması" yenilenebilir enerji kaynaklarının tam olarak değerlendirilmesini hedeflemekte, yenilenebilir enerjiye dayalı üretim yatırımlarının düşük kapasitede tesisini öngörmektedir. Yerli ve yenilenebilir enerjiye dayalı elektrik ve yakıt üretim hedefleri kısa-orta-uzun vadeli olarak belirlenmelidir.

4. EPDK, lisans verirken, ulusal ve kamusal çıkarları gözetken ve toplumsal yararları esas alarak hazırlanmış olan Enerji Talep ve Yatırım Tahminlerini esas almalı, ithal kömüre dayalı yeni santral projelerine lisans vermemelidir. Doğal gaz yakıtlı yeni projeler, elektrik enerjisi üretimi içinde doğal

gazın payının düşürülmesini öngören hedef ve politikalara uygun olmalıdır.

5. Enerji üretiminde ağırlık; yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına verilmelidir. Enerji planlamaları, ulusal ve kamusal çıkarların korunmasına ve toplumsal yararın artırılmasına, yurttaşları ucuz, sürekli ve güvenilir enerjiye kolaylıkla erişebilmesini hedeflemelidir.

6. Kamusal planlama, kamusal üretim ve yerli kaynak kullanımını reddeden, bu alandaki yatırımların aksama, gerileme ve gecikmesinin temel nedenini oluşturan özelleştirme uygulamalarından vazgeçilmelidir. Enerji sektöründeki kamu kurumlarını küçültme, işlevsizleştirme, özelleştirme amaçlı politika ve uygulamalar son bulmalı; mevcut kamu kuruluşları etkinleştirilmeli ve güçlendirilmelidir. Bu kapsamda; doğal gaz ve petrol arama, üretim, iletim, rafinaj, dağıtım ve satış faaliyetlerinin entegre bir yapı içinde sürdürülmesi için BOTAŞ ve TPAO, Türkiye Petrol ve Doğal Gaz Kurumu bünyesinde; elektrik üretim, iletim, dağıtım faaliyetleri bütünlük içinde olması için de EÜAŞ, TEİAŞ, TEDAŞ, TETAŞ, eskiden olduğu gibi Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) bünyesinde birleştirilmelidir.

7. Özel sektör tarafından yapılan enerji yatırımlarını kamusal çıkarları gözetken bir anlayışla mali denetimin yanısıra teknik olarak da denetlenmesine imkan veren düzenlemeler bir an önce yürürlüğe konmalıdır.

8. Elektrik üretimi içinde doğal gazın payı bugünkü %50'lerden %25'ler düzeyine mutlaka düşürülmelidir. Elektrik üretiminde hidroliğin payının %30, kömür ve doğal gazın payının %25, rüzgar-jeotermal-güneş-biyoyakıt vb. yenilenebilir enerji kaynaklarının payının %20 olmasını hedefleyen politikalar uygulanmalıdır.

9. Genel olarak enerji yatırımlarda, özel olarak elektrik enerjisi üretim yatırımlarında çevreye zarar verilmemesi temel bir ilke olmalıdır. Kömür yakıtlı santrallerde akışkan yataklı teknolojiler kullanılmalı, mevcut santrallerde baca gazı arıtma tesisleri ve elektro filtreler ivedilikle kurulmalıdır. Hidrolik santral ve regülatör yapımında da çevrenin korunması esas olmalı, baraj yerlerinin seçiminde su altında kalacak bölgelerin, tarihi eser ve kültürel varlıklar içermemesine özen gösterilmelidir.

10. Enerji açısından dışa bağımlı olan ülkemizde enerjinin verimli ve etkin kullanımı ulusal politika haline getirilmelidir. Öngörülen tasarruf hedeflerine ulaşmak için, gerekli düzenlemeler bir an önce yürürlüğe konulmalıdır. Sanayi üretiminde enerji yoğunluğunun bugünkü 0.35'dan OECD üyesi ülkeler ortalaması olan 0.19 düzeyine düşürülmesi için planlama yapılmalıdır.

11. Hidroelektrik, yerli ve yenilenebilir bir kaynak olarak stratejik özelliği ile enerji alanındaki bağımlılığı azaltacaktır. Türkiye'nin önemli, temiz ve yenilenebilir enerji kaynağı olan hidroelektriğin, yukarıda açıklanan karakteristik ve faydaları da göz önüne alınarak bir an önce geliştirilmesi ve bu amaçla yeni HES'lerin yapımına destek verilmesi, teşvik edilmesi gerekmektedir. Mevcut hidrolik santraller, tam kapasitede çalıştırılmalı, yapım sürecinde gerekli kaynaklar aktararak hızla sonuçlandırılması sağlanmalıdır. EPDK, lisans verdiği santrallerin yapım çalışmalarının öngörülen süre içinde sonuçlanıp sonuçlanmadığını denetlemelidir.

12. Mevcut sulama amaçlı barajların rezervuarlarında mevcut bulunan küçük HES potansiyeli değerlendirilmelidir. İşletmede olan ve enerji üretimi amacıyla barajlarda enerji üretebilme imkanları araştırılmalıdır. Kurulu gücümüzdeki atıl potansiyelin puan saatlerle değerlendirilmesi ve rüzgar/güneş gibi değişken kaynaklardan daha çok yararlanılması amacıyla, pompajlı hidroelektrik santral uygulamaları başlatılmalıdır. Böylece, farklı yüksekliklerdeki rezervuarlar arasında suyu taşıyarak pik

saatlerdeki talebi karşılamak için elektrik depolamaya imkan veren bir üretim uygulaması mümkün olabilecektir.

13. Rüzgar enerjisi potansiyelinin tamamından yararlanması amacıyla teknik ve ekonomik sorunları, çözümleri ve yol haritalarını ortaya koyan bir Rüzgar Enerjisi Stratejisi Planı hazırlanmalıdır. 48.000 MW kapasitenin devreye girmesine çalışılmalıdır. Şebekeye bağlanma ve sistem dengesi konusundaki sorunlar teknik olarak incelenmeli, bu konudaki problemler gerekirse ARGE destekleri ile çözümlenmelidir.

14. Lisanslama işlemi yeniden gözden geçirilmeli ve rüzgar enerjisi konusunda yeni lisans türleri tanımlanmalıdır. Özellikle rüzgar enerjisinin diğer enerji kaynaklarıyla hibrit olabile özelliğinin önü açılmalıdır. Linyit, biyokütle ve diğer hibrit enerji üretim teknolojilerinin kullanımına da müsaade edilmelidir.

15. Mevcut potansiyelinin % 4'ünden yararlanılan jeotermal enerjinin tümüyle kullanılmasına dönük yatırımlar ve araştırma ve kullanımla ilgili yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bu çerçevede arama ve işletmeyi koordine edecek bir yapı oluşturulmalıdır.

16. Jeotermal kaynaklı elektrik üretimi için mevcut 500 MW kapasite değerlendirilmelidir. Jeotermal su kaynakları değerlendirilerek on binlerce evin jeotermal sıcak su ile ısıtılması sağlanmalıdır. Jeotermal kaynakların yoğun kentsel yerleşkelerin bölgesel ısıtılmasında öncelikle kullanılmasının zorunlu olması yönünde politikalar geliştirilerek, yasa ve mevzuatlara yansıtılmalıdır. Jeotermal kaynağın entegre kullanımı ile doğrudan ve dolaylı yararlanma olanakları optimize edilerek maksimum fayda sağlanmalıdır.

17. Konutlarda tüketilen enerjinin % 80'i ısınmaya harcanmaktadır. Bu nedenle güneş mimarisi önemsenerek uygulanmalı, öncelikle büyük şehirlerden başlanarak yeni yapılmakta olan binalarda yönlendirme ve yalıtıma büyük önem verilmeli, ek maliyet getirmeden % 30'lara varan ısı kazancı sağlayan mimari özellikler kullanılmalıdır. Bu konuda ilgili meslek odaları ile işbirliği yapılarak bilinçlendirme kampanyaları düzenlenmelidir. Bol güneş alan ülkemizde güneş kolektörlerinin tüm binalarda kullanımının zorunlu hale getirilmesi

ve desteklenmesi ile binaların sıcak su ihtiyacının önemli bir bölümü güneş enerjisi ile karşılanmalıdır. İlgili yasa ve yönetmeliklerde, gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Güneş kolektörlerinin kullanımında, tüketici bazında (düşük KDV, ucuz kredi vb) teşvikler uygulanmalıdır.

18. Sıcak su, kızgın su ya da buhar kullanılan sanayi tesislerinin bu ihtiyaçlarını güneş enerjisinden karşılamaları veya sistemi güneş enerjisi ile desteklemeleri teşvik edilerek yaygınlaştırılmalıdır.

19. Halen projersiz, denetimsiz bir şekilde üretilen ve montajı yapılan güneş enerjili sıcak su (termal) sistemleri, TMMOB'ye bağlı Odalar tarafından yapılan binaların mekanik tesisat, mimari, elektrik ve inşaat (statik) projelendirilmesi kapsamına alınarak bir standarda bağlanmalıdır. Bu projelerin TUS (Teknik Uygulama Sorumluluğu) kapsamında ilgili meslek odaları tarafından mesleki denetimlerinin yapılabilmesi için başta Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve yerel yönetimlerce ilgili meslek odalarının görüşleri alınarak, gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır.

20. Güneş enerjisinden yararlanma konusunda teşvik edici politikalar oluşturulmalı, 2010 sonrasında kuruluş maliyetleri düşeceği tahmin edilen fotovoltaik pillerin (PV) yerli üretimi için sektördeki gelişmeler izlenerek ARGE çalışmalarına hız verilmelidir. Güneş enerjisine dayalı elektrik alımında yüksek fiyatlar uygulanarak, bu

tarz üretim teşvik edilmelidir. Güneş santrallerinin yapımı için araştırma yapılarak bir an önce adımlar atılmalıdır. Direkt elektrik üreten güneş pili santrallerinin yapımı planlanmalıdır. En kısa zamanda devlet teşviği ile demonstrasyon santralleri kurulmalıdır.

21. PV Güç Sistemlerinde (PVGS) maliyetlerin düşürülmesi için, Devlet Planlama Teşkilatı öncülüğünde, üniversiteler, ilgili sektör temsilcileri, ETKB, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Odaları ve Meslek Odalarının temsilcilerinin katılımı ile ulusal düzeyde stratejik bir eylem planı geliştirilerek uygulamaya konulmalıdır.

22. Petrol ithalatını azaltacak, yerli yağlı tohum tarımını geliştirecek, kırsal kesimin sosyoekonomik yapısını ve yerel sanayi olumlu yönde etkileyecek ve biyolojik çeşitliliğimiz ile orman alanlarına zarar vermeyecek şekilde yerli biyoyakıt üretimi ve kullanımı desteklenmelidir.

23. Türkiye'de taşımacılıkta ve askeri taşıtlarda kullanılan biyodizel veya dizelbiyodizel karışımı yakıtın üretimi ve kullanımı desteklenmelidir. Ekolojik tahribata yol açmayan biyokütle enerjisinin üretimi, yakıtın türü, kullanımı konularında standartlaşmaya gidilmeli, bu yönde kısa, orta ve uzun erimli enerji planlamaları yapılmalıdır.

24. Enerji santralleri konusunda ülkemize uygun teknoloji geliştirilmeli, projelendirme ve tasarım konularına destek verilme-

lidir. Ülkemizde yeterli ve donanımlı teknik eleman ve iş gücü bulunmasına rağmen projelendirme ve tasarım konularında yabancı firmalara büyük bedeller ödendiği, özellikle hidroelektrik enerji santrallerinin elektromekanik teçhizat bedeli olan % 18 ile % 26 arası bir bedelin proje ve tasarım ücreti olarak yabancı firmalara ödendiği ve enerji yatırımlarındaki rakamlara göre bu tutarların milyarlarca dolara ulaştığı dikkate alınarak, bu durumun aşılması için üniversite ve sanayi işbirliği ile proje tasarım konularında çalışılmalı, gerekli mali destek devlet tarafından sağlanmalı, yatırımlarda yerli sanayinin oranı artırılmalıdır.

25. Enerji üretiminde yerli teknoloji, makina, ekipman üretim çalışmaları desteklenmelidir. Rüzgar türbinlerinin, hidrolik türbinlerin, jeotermal enerji ekipman ve cihazlarının, termik santral kazan ve ekipmanlarının Türkiye'de üretimine yönelik çalışmalar bir Master Plan dahilinde ele alınmalı, yerli üretim desteklenmelidir. Bu amaçla üniversitelere destek sağlanmalı, konuyla ilgili lisans sonrası çalışmalar (master, doktora vb.) teşvik edilmelidir. Yenilenebilir enerji için enerji kaynaklarının yoğun olduğu bölgelerde örneğin rüzgar enerjisinin yoğun olduğu Ege bölgesinde TÜBİTAK bünyesinde Rüzgar Teknolojisi Geliştirme Merkezi, gibi merkezler açılarak araştırmalar devlet tarafından finanse edilmelidir.

Enerji üretiminde hedef

YENİ ve YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARI

TMMOB Makina Mühendisleri Odası Küresel Isınmaya karşı yerel ve küresel çözümler öneren ve dördüncüsünü gerçekleştirdiği IV. Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu YEKS 2007 Sonuç Bildirgesi, bu yöndeki en önemli kaynaklardan birisi olma özelliği taşıyor.

TMMOB Makina Mühendisleri Odası adına Kayseri Şubesi'nce, 23-24 Kasım 2007 tarihlerinde Kayseri'de düzenlenen 4. Yeni ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları Sempozyumu, üniversiteler, kamu kuruluşları, özel sektör ve Oda üyelerinden oluşan dört yüz kişinin katılımıyla toplandı. Sempozyum sonuç bildirgesi şöyle: Türkiye bugüne kadar enerji ihtiyacını esas olarak yeni enerji arzı ile karşılamaya çalışan bir politika izlemiştir. Dağıtımda, kaçaklarla birlikte % 18'e ulaşmış kayıplar ve nihai sektörlerde yer yer % 50'nin üzerine çıkabilen enerji tasarrufu imkanları göz ardı edilmiştir. Enerji ihtiyacını karşılamak üzere çok pahalı yatırımlar yapılmış ve diğer yandan bu kayıplar devam ederek, enerjideki dışa bağımlılık Türkiye için ciddi boyutlara ulaşmıştır. Bundan sonraki politika "önce enerji tasarrufu için yeni yatırım yapılması, bu yatırımlarla sağlanan tasarruflar yeterli olmaz ise, yeni enerji üretim tesisi yatırımı" olmalıdır. Önümüzdeki yıllarda yaşanması beklenen enerji sıkıntısının aşılması için yapılması gereken en önemli uygulama, tasarrufa yatırımdır.

Öneriler:

Enerji politikaları üretimden tüketime bir bütündür, bu nedenle bütüncül bir yaklaşım esas olmalıdır. Ülkemiz gerçekleri de göz önüne alınmak şartıyla, enerji sektörünün gerek stratejik önemi, gerekse kaynakların rasyonel kullanımı ve düzenleme, planlama, eşgüdüm ve denetleme faaliyetlerinin koordinasyonu açısından merkezi bir yapıya ihtiyaç vardır. Enerji sektörüne yönelik politikaların belirlenmesinde top-

lumun tüm kesimlerinin ve konunun tüm taraflarının görüşleri alınmalı ve söz konusu merkezi yapı özerk bir statüde olmalıdır. Türkiye'nin bir enerji envanteri çıkarılmalıdır. Kamusal planlama, kamusal üretim ve yerli kaynak kullanımını reddeden özelleştirme politikalarından vazgeçilmeli, kamunun eli kolu bağlanmamalı ve kamu eliyle yatırımlar yapılmalıdır. Yetiştirilmiş ve nitelikli insan gücümüz özelleştirme uygulamaları ve politik müdahalelerle tasfiye edilmemelidir. Enerjinin üretimi ve yönetiminde en temel unsur olan insan kaynağımızın eğitimi, istihdamı, ücreti v.b. konular enerji politikalarının temeli olmalıdır. TEİAŞ tarafından hazırlanan 2007-2016 dönemini kapsayan "Türkiye Elektrik Enerjisi 10 Yıllık Üretim Kapasite Projeksiyon (2007-2016) Çalışması"; yenilenebilir enerji kaynaklarının tam olarak değerlendirilmesini hedeflemekte, yenilenebilir enerji-

ye dayalı üretim yatırımlarının düşük kapasitede tesisini öngörmektedir. Bu çalışma, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji İşleri Genel Müdürlüğü organizasyonunda; ilgili kamu kuruluşlarının yanı sıra başta akademisyenler, uzmanlar, TMMOB ve bağlı odalar ve diğer meslek örgütleri olmak üzere ilgili tüm tarafların katılacağı, geniş katılımlı ve demokratik yapılı tartışmalar sonunda oluşacak görüş birliği temelinde güncellenmeli ve yenilenmelidir. "Enerji Talep ve Yatırım Tahminleri", bundan sonra katılımcı bir anlayışla hazırlanmalıdır. Enerji üretiminde ağırlık yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına verilmelidir. Enerji planlamaları, ulusal ve kamusal çıkarların korunması ve toplumsal yararın artırılmasını, yurttaşların ucuz, sürekli ve güvenilir enerjiye kolaylıkla erişebilmesini hedeflemelidir.

EPDK lisans verirken, ulusal ve kamusal çıkarları gözeterek ve toplumsal yararı esas alarak hazırlanmış olan Enerji Talep ve Yatırım Tahminlerini esas almalı; ETKB tarafından hazırlanan ve tahmini talebi yıllar bazında karşılamaya yönelik yatırım öngörülerinde ise yerli ve yenilenebilir kaynaklar öncelikli olmalıdır. Doğal gaz ve ithal kömüre dayalı yeni santral projelerine lisans verilmemeli, yerli ve yenilenebilir kaynaklar ilk önce değerlendirilmelidir. EPDK verdiği lisansları takip etmeli, yatırımlarını gerçekleştirilmeyen kuruluşların lisanslarını iptal etmelidir.

Enerji üretiminde yerli teknoloji, makina, ekipman üretim çalışmaları desteklenmelidir. Rüzgar türbinlerinin, hidrolik türbinlerin, jeotermal enerji ekipman ve cihazları-

nın, termik santral kazan ve ekipmanlarının Türkiye'de üretimine yönelik olarak üniversitelere ve araştırma merkezlerine araştırma ve geliştirme desteği sağlanmalı, konuyla ilgili lisans sonrası çalışmalar (master, doktora v.b.) teşvik edilmelidir. Yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımız, ülke ihtiyacının büyük bir bölümünü karşılayacak potansiyelindedir ve önümüzdeki dönemde bu potansiyelin değerlendirilmesi yönünde önemli bir motivasyon bulunmaktadır. Binlerce MW kapasiteye ulaşan yatırım projeleri, Türkiye'nin kendi teknolojisini geliştirip üretmesi için önemli bir fırsat sunmaktadır. Bu nedenle, yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızın; ülke içinde üretilmiş teçhizatla değerlendirilmesi bir Master Plan dahilinde hedeflenmelidir. Milyarlarca doların yurtdışına çıkarmaması ve Türkiye'nin yerli tasarım, mühendislik ve imalat potansiyelini değerlendirerek, teknoloji üreten ve yurt dışına satılabilir hale gelmesi için; yönlendiren ve destekleyen politikalar uygulanmalıdır. 5 milyon nüfuslu Danimarka'nın rüzgar türbinini satarak yılda 5 milyar dolar elde ettiği, bu işe yeni giren İspanya'nın da sayılı ülkeler arasına girdiği unutulmamalıdır. Bu konu, ulusal bir strateji haline getirilmelidir. Enerji üretim tesisleri konusunda ülkemize uygun teknolojiler geliştirilirken, projelendirme ve tasarım konularında da ülke içindeki kapasitenin geliştirilmesi desteklenmelidir. Ülkemizde yeterli ve donanımlı teknik eleman ve iş gücü bulunmasına rağmen, projelendirme ve tasarım konularında yabancı firmalara büyük bedeller ödendiği, özellikle hidroelektrik enerji santrallerinin elektromekanik teçhizat bedelinin, % 18 ile % 26 arası bir bedelin proje ve tasarım ücreti olarak yabancı firmalara ödendiği ve tüm enerji yatırımlarında bu tutarların milyarlarca dolara ulaştığı acı bir gerçektir. Bu durumun aşılması için üniversite ve sanayi işbirliği ile projelendirme konularında çalışılmalı, gerekli destekler kamu tarafından sağlanmalıdır. Hidroelektrik, yerli ve yenilenebilir bir kaynak olarak stratejik özelliği ile enerji alanındaki bağımlılığı azaltacaktır. Türkiye'nin önemli, temiz ve yenilenebilir enerji kaynağı olan hidroelektriğin, karakteristik özellikleri ve faydaları da göz önüne alın-

rak bir an önce geliştirilmesi ve bu amaçla yeni HES'lerin yapımına destek verilmesi gerekmektedir. Kurulu gücümüzdeki atıl potansiyelin puant saatlerde değerlendirilmesi ve rüzgar/güneş gibi değişken kaynaklardan daha çok yararlanılması amacıyla, pompajlı hidroelektrik santral uygulamaları başlatılmalıdır. Böylece, farklı yüksekliklerdeki rezervuarlar arasında suyu taşıyarak pik saatlerdeki talebi karşılamak için elektrik depolamaya imkan veren bir üretim uygulaması mümkün olabilecektir. Rüzgar enerjisi potansiyelinin tamamından yararlanılması amacıyla teknik ve ekonomik sorunları, çözümleri ve yol haritalarını ortaya koyan bir Rüzgar Enerjisi Stratejisi Planı hazırlanmalıdır. Rüzgar enerjisi ölçüm ve tahminlerine yeterli önem verilmesi ve planlamalar bu tahminlere göre yapılmalıdır. 7.5 m/saat hızların üzerinde tespit edilmiş olan 48.000 MW kapasitenin devreye girmesi için mevzuat, teşvik ve bağlantı konusundaki engelleri ortaya koyan çalışmalar katılımcı bir şekilde yürütülmeli ve bu engeller kaldırılmalıdır. Rüzgar enerjisinin her lokasyondaki yer zaman değişimi belirlenmeli ve bu değişime göre lisanslama yapılmalıdır. Rüzgar enerjisinin kesikli üretimi, bu şekilde yönetilebilir hale getirilebilecektir. Rüzgar enerjisi ile ilgili teknik konularının detaylı bir şekilde incelendiği, kanat ve türbin testleri v.b.) standartlara uygun bir "ulusal rüzgar enerjisi laboratuvarı" kamu sektöründe kurulmalıdır. Rüzgar enerjisi bu laboratuvarla birlikte kamu tarafında sa-

hipli bir hale getirilmelidir. Güneş enerjisinin sıcak su, buhar ve soğutma amaçlı kullanımıyla temel yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bol güneş alan ülkemizde güneş kolektörlerinin tüm binalarda kullanımının zorunlu hale getirilmesi ve desteklenmesi ile binaların sıcak su ihtiyacının önemli bir bölümü güneş enerjisi ile karşılanmalıdır. Güneş kolektörlerinin kullanımında, tüketici bazında düşük KDV, ucuz kredi v.b. teşvikler uygulanmalıdır. Çevre ve Orman Bakanlığı, ORKÖY projesi ile orman köylerine yönelik olarak köylünün maddi destekli ve 3 yıl vadeli olarak güneş enerjisi sistemi sahibi olması için çalışmaktadır. Bu projenin benzeri ova köyleri, kasabalar, ilçeler ve şehirlerin kenar mahalleri için uygulanmalıdır. Sıcak su, kızgın su ya da buhar kullanan sanayi tesislerinin bu ihtiyaçlarını güneş enerjisi ile karşılanması teşvik edilerek yaygınlaştırılmalıdır. Sıcak suyun düzensel toplayıcılarla, kızgın su ya da buharı da yoğunlaştırıcı toplayıcılarla sağlanması teşvik edilmelidir. Soğutma ihtiyacı, güneş enerjisinin en yüksek şiddette olduğu zamanlarda olduğundan, iklimlendirme ve soğutma sistemlerinde de güneş enerjisi kullanılmalıdır. Konutlarda tüketilen enerjinin % 80'i ısınmaya harcanmaktadır. Bu nedenle güneş mimarisini önemsenerek uygulanmalı, binalarda; ısıtma/soğutma, elektrik, aydınlatma ihtiyaçlarının karşılanmasında pasif ve aktif olarak yenilenebilir enerjinin kullanımını sağlayacak mimari tasarım, ekipman, yalıtım malzemeleri, elektrik tesisatı ve aydınlatma sistemleri için; normlar, standartlar, asgari performans kriterleri ve prosedürleri kapsayan yönetmelikler; EİEİ, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve Meslek Odalarının katılımıyla hazırlanarak yürürlüğe koyulmalı ve bu konuda teşvikler verilmelidir. Halen projesisiz, denetimsiz bir şekilde üretilen ve montajı yapılan güneş enerjili sıcak su (termal) sistemleri, TMMOB'ye bağlı Odalar tarafından yapılan binaların mekanik tesisat, mimari, elektrik ve inşaat (statik) projelendirilmesi kapsamına alınarak bir standarda bağlanmalıdır. Bu projelerin Teknik Uygulama Sorumluluğu TUS kapsamında ilgili meslek odaları tarafından

mesleki denetimlerinin yapılabilmesi için başta Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve yerel yönetimlerce ilgili meslek odalarının görüşleri alınarak, gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır.

Güneş enerjisinden elektrik açısından yararlanma konusunda teşvik edici politikalar oluşturulmalı, 2010 sonrasında kuruluş maliyetleri düşeceği tahmin edilen fotovoltaik pillerin (PV), yerli üretimi için sektördeki gelişmeler izlenerek ARGE çalışmalarına başlanmalıdır. Güneş enerjisine dayalı elektrik alımında yüksek fiyatlar uygulanarak, bu tarz üretim teşvik edilmiştir.

PV Güç Sistemlerinde (PVGS) maliyetlerin düşürülmesi için, DPT öncülüğünde üniversiteler, ilgili sektör temsilcileri, ETKB, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Odaları ve Meslek Odalarının temsilcilerinin katılımı ile ulusal düzeyde stratejik bir eylem planı geliştirilerek uygulamaya konulmalıdır.

Yenilenebilir Enerji Yasası esas olarak hidrolik ve rüzgar esaslı elektrik enerjisi üretimini desteklemek üzere çıkarılmıştır. Aynı şekilde güneş, biyogaz, yer ısı gibi yenilenebilir kaynaklardan elektrik ve ısı üretimi için de yasal düzenlemeler yapılmalı ve destekler uygulamaya konulmalıdır.

Jeotermal kaynaklı elektrik üretimi için belirlenmiş bulunan 500 MW elektrik kapasitesinin değerlendirilmesi konusunda gerekli girişimler ETKB tarafından derhal yürütülmelidir. Elektrik üretim amaçlı potansiyelinin % 4'ünden yararlanan jeotermal enerjinin tümüyle kullanılmasına dönük yatırımlar ve araştırma ve kullanımla ilgili yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bu çerçevede arama ve işletmeyi koordine edecek bir yapı oluşturulmalıdır.

Değerlendirilmeyi bekleyen 30.000 MW kapasitedeki ısı amaçlı jeotermal su kaynakları değerlendirilerek on binlerce evin jeotermal sıcak su ile ısıtılması sağlanmalıdır. Halen düzenleyici yasal mevzuat ve yeterli denetim olmadan montajı yapılan jeotermal ısıtma sistemleri, Odamız üyeleri tarafından binaların mekanik tesisat projelendirilmesi kapsamında yapılmalıdır. Bu projelerin TUS kapsamında Odamız tarafından mesleki denetimlerinin yapılabilmesi için Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve yerel yönetimlerce Odamızın görüşleri alınarak ge-

rekli mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır. Petrol ithalatını azaltacak, yerli yağlı tohum tarımını geliştirecek, kırsal kesimin sosyo ekonomik yapısını ve yerel sanayi olumlu yönde geliştirecek yerli biyoyakıt üretimi ve kullanımı desteklenmeli, bu politika petrol lobilerinin etkisinde kalmadan, ülkenin çok yönlü yararları doğrultusunda sürdürülebilir boyutlarda ve süreklilik arz edecek şekilde uygulanmalıdır. Bir koyulup bir kaldırılan ÖTV teşvikleri köylüleri zarara soktuğu gibi biyo yakıtlardan yakıt temini konusunda piyasalarda güvensizlik yaratmaktadır. Yerli tohum ve kaynaklardan üretilen biyo yakıtlara ÖTV uygulanmamalıdır.

Yurt dışından tohum ve biyomotorin girişi engellenmeli ve yurt içi üretim desteklenmelidir. Bu uygulamada ithal biyomotorin ve tohumların değişik isimler altında (örneğin kanola, kolza; biyodizel, yağ asidi metil etil esteri, yağ asidi etil esteri gibi) ülkemize girişini engelleyecek düzenlemelerin yapılması gereklidir.

Enerji ormanları konusu Çevre Orman Bakanlığı ve ETKB ile işbirliği ve koordinasyon ile yeniden ele alınmalı, enerji dengemiz içinde belirgin bir şekilde yer alan bitki ve hayvan artıklarının, modern üretim ve tüketim teknikleri kullanılarak biyogaz, pelet yakıt gibi uygulamalarla değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

Ülkemizdeki elektromekanik imalatların

uluslararası standartlara uygunluk testlerini yapabilecek bölgesel laboratuvarlar kurulmalıdır. Bu konuda ARGE çalışma grupları oluşturulmalı, üniversitelerle işbirliği içinde projeler üretilmelidir. Seçilecek olan hedef ürünler için yapılacak ARGE çalışmalarına kaynak temin edilmelidir. Onaylı üretici şartnamesi ve akredite olmuş özerk laboratuvar vasıtası ile de kalite yönünden ilerleme sağlanmalıdır. Enerji açısından dışa bağımlı olan ülkemizde enerjinin verimli ve etkin kullanımı ulusal politika haline getirilmelidir.

02.05.2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan "Enerji Verimliliği Kanunu" nun gerekleri acilen yerine getirilmelidir. EİE tarafından elektrik tüketiminde % 15 binaların ısıtma ve soğutmasında % 35, ulaşımda % 15 olarak öngörülen tasarruf hedeflerine ulaşmak için, gerekli düzenlemeler bir an önce yürürlüğe konulmalıdır. Sanayi üretiminde enerji yoğunluğu bugünkü 0.39'dan OECD üyesi ülkeler ortalaması olan 0.19 düzeyine düşürülmelidir.

Kamusal planlama, kamusal üretim ve ilk yatırım maliyetleri ve engelleri göreceli olarak fazla olan yerli kaynak kullanımını dışlayan, bu alandaki yatırımların aksama, gerileme ve gecikmesinin temel nedenini oluşturan özelleştirme uygulamalarından vazgeçilmelidir.

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

İnsan ve doğa için vazgeçilmez olan, küresel ısınma, artan kuraklık gibi nedenlerle azalmaya yüz tutan, tükenme noktasına gelen yaşamın kaynağı:

SU

Küresel ısınma, bozulan ekolojik denge dolayısıyla artan kuraklık, insan bedeninin ve tüm canlıların en önemli yaşam kaynağının giderek artan önemi SU konusunda yapılan çalışmaların ve oluşturulması gereken yeni politikaların önemini ortaya koyuyor. Bu çerçevede TMMOB tarafından Ankara'da 20-22 Mart 2008 tarihlerinde gerçekleştirilen TMMOB 2. Su Politikaları Kongresi'nin Sonuç Bildirisi'ni dosya konumuzun önemli bir parçası olarak görüyoruz ve yayımlıyoruz.

TMMOB 2. SU POLİTİKALARI KONGRESİ SONUÇ BİLDİRİSİ

Yürütücülüğü İnşaat Mühendisleri Odası tarafından yapılan TMMOB 2. Su Politikaları Kongresi'nde su gibi önemli bir konuda, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu tartışma düzeyinin yakalandığı gözlemlenmiştir. Kongre süresince; suyun hidrolojik çevrimi, hidromekaniği gibi teknik konuların yanı sıra, siyasal, hukuki, sosyal ve ekonomik boyutu ile yönetimi gündeme alınmış, sorunlardan hareketle, çözüm önerileri dile getirilmiştir. Bununla birlikte; havza içerisinde ve havzalar arası konulara bağlı kalınmayıp ülke ve ülkeler arası sorunlar da tartışılmıştır. Entegre su işletmeleri, fiyatlandırma, işletme hataları ve yanlış kullanımlar, rantabilite, şebekelerdeki kayıplar ayrıntıları ile ele alınmıştır. Ülkemiz ve dünyada, son yıllarda gündemde olan ve son derece önem kazanan sıkça kullanılan "Küresel Isınma", "Sınır aşan Sular", "Suya Erişim Hakkı", "Özelleştirme", "Su Hukuku" vb. konular, enine boyuna tartışılmıştır.

TMMOB 2. Su Politikaları Kongresi'nde öne çıkan görüşler şu şekildedir:

Su, doğanın ve insanın yaşamını sürdürmesi için vazgeçilmez kaynaklardan birisidir. Yerine başka bir şeyin konması, üretilmesi

mümkün değildir. Su yaşamın kendisidir; insan ve doğa için vazgeçilmezdir; ancak bu önem, azalmaya yüz tutana, tükenme noktasına gelene kadar gündeme gelmemiştir. Kamusal bir değer olması gereken su, ne yazık ki özelleştirme kısıfı altındadır. Özellikle kamusal alanının daraltılması, kamu hizmetlerinin paralı hale getirilmesine dönük girişimler son yıllarda ivme kazanmış, özelleştirmeler suyu da içine alacak şekilde genişletilmiştir.

Su gibi toplumsal bir değer, hayatın vazgeçilmez unsurunun, küresel su şirketlerinin kâr hesaplarının insafına, gelişmiş kapitalist ülkeler arasındaki egemenlik çekişmesine terk edilmesi düşünülemez. Türkiye'de herhangi bir su politikası yoktur ya da yanlış su politikası uygulanmaktadır. Siyasal iktidarların bilimsel esaslardan uzak basiretsiz su yönetimi, doğanın tahribatı ve kamusal değerlerin hor kullanılması, sorunu ülkemizin geleceğini tehdit eder bir noktaya taşımıştır. Bu durum nüfus artışıyla birleşince, bugünkü noktaya gelmiştir. Türkiye su açısından zengin bir ülke olmadığı gibi, su tüketimi açısından da dünya ortalamasının gerisinde bulunmaktadır. Bu gerçek, yönetim erkinden başlayarak, kişisel kullanıma kadar geniş bir yelpazede daha bir hassas olmayı; su kaynaklarının farklı kullanımlar (tarım, sanayi, kentsel) arasındaki paylaşımında bölge ve kent planlamasının aynı zamanda bir su kullanım kararı olduğu gerçeğinden hareketle, arz yönlü su yönetim politikalarının yansız talep yönlü su yönetim politikalarının sağlayacağı su tasarrufu da göz önüne alınmalıdır. Suyun sorunlu konularından birisi de insan sağlığına verdiği zarardır. Sağlıksız su, başta çocuklar olmak üzere her yaşta insan için tehdit unsurdur. Su, ekonomik ve sosyal değeri olan sınırlı ve stratejik doğal bir kaynaktır. Küresel ik-

lim değişikliği ve su kaynaklarındaki azalma, suyun, petrol gibi uluslararası ilişkilerin belirleyicisi olmasına yol açmış, hatta su savaşlarına dair kurgular daha sık yapılmaya başlamıştır. Su, savaşların ve hâkimiyet mücadelesinin değil, halklar arasında yardımlaşmanın ve barışın aracı olmalıdır. Nehir havzaları idari ve politik sınırlara göre değil, doğal sınırlarına göre yönetilmelidir. Bütünlük (entegre) havza yönetimi, su kaynaklarının çevresel, sosyal, ekonomik boyutları düşünülerek oluşturulmalıdır. Ancak, sınıraşan sularla ilgili gerekli uluslararası hukuk altyapısı oluşmadığından, bütünlük havza yönetiminin uygulanması sınıraşan sular için uluslararası bir gücün öz kaynaklarımızda söz hakkı elde etmesine davet çıkarır. Sınıraşan sularla kritik öneme sahip bütünlük havza yönetimi, AB üye ülkelerine zorunlu kılınmış, AB üyesi olmayan ülkeler de teşvik edilmiştir. Bu sebeple kamunun oluşturacağı bütünlük havza yönetimi sadece ülke sınırları içerisinde uygulanmalıdır.

Türkiye, sınır aşan ve sınır oluşturan akarsularını (Fırat, Dicle, Çoruh, Aras, Asi, Meriç) nedeniyle, bölgesel dengelerin odak noktasında bulunmaktadır. Bu suların geleceği bölgesel dengeler üzerinden şekillenecektir. Yaz aylarında özellikle büyük kentlerde yaşanan su sıkıntısının ana nedeni, su yönetiminin, merkezi kamu kuruluşu olan DSİ'den alınıp, yerel yönetimlere bırakılmasıdır. Yerel yönetimler uzun vadeli projeler geliştirmek yerine, daha çok oy kaygısıyla, kısa vadeli projelere yönelmektedir. Bu sorunun ortadan kaldırılmasının yolu, su yönetiminin yeniden kamunun yönetimine bırakılmasından geçmektedir.

Suyun kültürel boyutu, nedense çoğu kez gözden kaçırılmaktadır. Suyun kültür yapısının tarihe gömülmesinin önüne geçilmelidir.

4. Dünya Su Forumu'nun Meksika'da yapılması bir tesadüf değilse, 5. Dünya Su Forumu'nun da İstanbul'da yapılmasını bir tesadüf olarak görmemek gerekir. Başta Latin Amerika ülkeleri olmak üzere, tüm yoksul ülkelerin, suyun özelleştirme sürecinde model ülkeler olarak görüldüğü açıktır. Meksika ve İstanbul toplantılarını bu kapsamda değerlendirmek, Su Forumu'nun hazırlık sürecinde özellikle sudaki özelleştirme girişimlerine dikkat çekmek gerekmektedir.

Çiftçi-Sen Kurucu Genel Başkanı Abdullah Aysu: YOKSULUN GIDAYA ERİŞİMİ ENGELLENİYOR

Mayıs ayında kurulan Çiftçi-Sen Başkanı Abdullah Aysu ile son günlerde söz edilen ve ülkemizde yüksek gıda fiyatları ile gündemdeki yerini alan gıda krizi, tarımsal üretim konularında bir röportaj gerçekleştirdik.

> Sayın Abdullah Aysu, bu gıda krizi nedir, kimler için ne ifade ediyor?

Bu yıla şimdiden gıda krizi söylentileri, bu söylentileri söylenti olmaktan çıkaran açların isyanı damgasını vurdu desek abartmış olmayız. Bir yandan küresel iklim değişikliğinin neden olduğu kuraklık ve sel benzeri felaketler, diğer yandan şirketlerin kar hırsı ile tarım alanlarını enerji üretim alanlarına dönüştürme arzusu, tarımda endüstriyel üretim tarzındaki ısrar gıda krizini her geçen zamanda derinleştiriyor. Yoksulların gıdaya erişmesini engelliyor. Bir yandan yoksulların gıda nedeniyle ölmesi, diğer yandan açlıktan ölmek için isyanları gezegenimizde üretilen gıdanın yüzde yüz on civarında üretildiği bir gerçeklikte yaşanıyor. Yani dünyada herkese yetecek oranda gıda var ancak bazı kesim (varsıllar) erişebiliyor, bazı kesim (yoksullar) erişemiyor. Başka bir deyişle isyanlar gıda yetersizliğinden değil adil bir paylaşımın olmamasından kaynaklanıyor, diyebiliriz.

Son yıllarda üretim alanları hızla daralıyor. 2002-2006 döneminde ekim alanları;

- Nohutta	% 20
- Kuru fasulyede	% 28
- Mercimek ve pirinçte	% 30
civarında daraldı.	

> Yani tarım politikalarından mı kaynaklanıyor sorun?

Türkiye'de gıda üretimi yani tarımda uygulanan politikalar ülke ihtiyaçlarından ve gerçekliğinden kaynaklı yönlendirilmiyor. Çünkü Türkiye'de tarım politikaları üretimi değil ithalatı teşvik ediyor. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) piyasaya müdahale edemiyor, hükümet riski yönetmiyor. TMO'nun müdahalesi iki şekilde olabilir: 1- Ürünü alırken düşük fiyatlara karşı üreticiyi korumak, 2-Tüketici fiyatları yüksekince piyasaya ürün vererek fiyat düşürmek. Ancak TMO gıda piyasasını üretici ve tüketici lehine düzenlemek için çabalamı-

yor. Üreticiyi de tüketiciyi de şirketlerin belirleyiciliğine bırakıyor, terk ediyor.

> Peki Dünya Bankası'nın çok önem verdiği doğrudan gelir desteği, endüstriyel üretim modeli açısından ne anlama geliyor?

Doğrudan Gelir Desteği tuzak bir uygulama. Çünkü; üretici ne zaman ne kadar destek alacağını bilmiyor, desteği zamanında alamıyor. Tarım Kredi Kooperatifi'ne olan borcuna gecikme faizi ekleniyor ama DGD gecikmesini faizli alamıyor. Devlet çiftçiyi sömürüyor! Endüstriyel üretim modeli de zararlı. Çünkü 1- Verimliliği arttırmıyor, 2- Toprağı suyu bozuyor. Bu modelde çiftçi ayrıca; Üretim girdisini pahalı alıyor, Ürettiği ürünü ucuz satmak zorunda kalıyor. Öte yanda Biyodizel üretimi gıda için tehdit, çevre için zararlı, her yıl aynı toprağa aynı ürün ekiliyor. Bu da; bitkiye ihtiyacı olan gıdanın suni olarak (kimyasal gübre) verilmesini, haşere ve ot mücadelesinin kimyasallarla yapılmasını, fosil yakıt ile çalışan makina kullanımını yani, endüstriyel üretim modelini zorunlu kılar.

> Yani Dünya Bankası gibi uluslararası kurumların politikaları önce yoksullaştırmak, sonra yaraları sarmak gibi mi?

Dünya Bankası Başkanı Robert Zoellick; "müdahale edilmezse 100 milyon yeni yoksul ortaya çıkacağını" söylemiş ve yeni düzen önerisinde bulunmuş. Oysa krizin kökeninde Dünya Bankası'nın şirket yanlısı politikaları var. Reçetelerini kendilerine saklasınlar!

IMF, DB ve AB OTP tarafından savunulan tarım politikaları şöyle: Tarıma verilen destekler azaltılacak, tarımsal kredi faizleri piyasa düzeyine yükseltilecek, tarımsal

Yani

- Üretici düşük fiyata satıyor,
- Tüketici yüksek fiyata alıyor,
- Aracılar ve spekülâtörler/vurguncular ciddi kazançlar elde ediyor.

KİT'ler özelleştirilecek, tarımda kullanılan su ücretlendirilecek. Türkiye tarım sektöründe uygulanan IMF, DB ve AB OTP patentli bu politikalar sonucunda, her 50 saniyede bir çiftçi iflas etmektedir!

Birleşmiş Milletler "Küresel Tarımın Durumu Raporu"

Kalkınma için Tarımsal Bilim ve Teknoloji Uluslararası Değerlendirmesi'nin (IAASTD) Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü'nde (UNESCO) duyurduğu rapor, tarımsal verimliliğin son 50 yılda arttığını ama bunun toplumsal ve çevresel maliyetlerinin büyük olduğunu, kazançların eşit dağılımının gerçekleşmediğini söylüyor. Rapordaki diğer bazı saptamalar şöyle: Büyük ulus ötesi şirketler tarımsal araştırmaları ve öncelikleri yönlendiriyor, orta Batı Asya ve Kuzey Afrika'da iklim değişikliğinin de etkisiyle biyoçeşitlilik kaybolmaya başladı, yenilenebilir su kaynaklarının yaklaşık yarısı, şimdiden kalkınma için gerekli düzeyin altına düşmüş durumda. Doğu, Güney Asya ve Pasifik'te mevcut ta-

Çiftçi üretimden kaçıyor, kaçırılıyor. Çünkü

- Mazot, gübre ve ilaç gibi girdilerin fiyatı % 100 artıyor,
- Üreticinin ürettiği ürünün fiyatı %10-15 artıyor.

arımsal uygulamalar özellikle azot yoğun bir kirlenme yaratıyor, iklim değişikliği büyük göçler yaratacak, 2020'ye kadar, kişi başına düşen su miktarı 1950'dekinin üçte

Geçen yıl dünya fiyatları;

- Buğdayda	% 130
- Soyada	% 83
- Pirinçte	% 74
- Mısırdada	% 31 arttı.

birinin altına düşecek, Latin Amerika ve Karayipler'deki tarımsal üretim artışı yoksulluğu azaltmadı. Nüfusun %37'si hala yoksul. Gıda ithalatı bağımlılık yaratırken yerel tarımı bozdu, Sahra Altı Afrika'da bölgenin toplam gayri-safi hasılasının %32'sini tarım oluşturuyor. Ancak tarımsal arazilerin %80'inde su kıtlığı var.

> Peki ne yapmalı, siz çözüme dair ne tür önerilerde bulunuyorsunuz?

Genetik çeşitliliğin korunması ve kirliliğin önlenmesi için genetiği değiştirilmiş organizma tarımın yasaklanması, mevcut tarımsal üretim yöntemlerinden vazgeçilmesi, çevreci bir tarıma geçilmesi, doğal gübre ve geleneksel tohum kullanılması, araziler enerji için değil insan ve hayvan beslenmesi için ayrılmalı, tarım kesiminin gelişmiş ülke çiftçileri düzeyinde desteklenmesi, ürün fiyatlarının maliyetin altında değil üstünde belirlenmesi, IMF ve Dünya Bankası'nın uygulattığı şirket yanlısı Yapısal Uyum Programları değil, ülke gerçeklerine uygun, üretici ve tüketiciden yana Demokratik, Bağımsız ve Sosyal Bir Tarım Programının uygulanması, Son olarak; tarımda iklim koşullarına bağımlı üretim yapısını kırmak için, öncelikle mevcut su potansiyeli belirlenmeli, sulama yatırımları hızlandırılmalı, su kullanımı rasyonel hale getirilmeli. Bunun yanı sıra; ülkenin toprak ve iklim koşullarına ve kendi insanımızın ihtiyaçlarına göre oluşturulacak üretim odaklı tarım politikaları uygulanmalıdır. Doğayla dost, barışık üretim modeli olan ve insan sağlığı için de risk oluşturmayan bilge tarım, yani organik, köylü tarımı endüstriyel üretim modeli ile yer değiştirilmelidir. Bilge tarımcılığa geçilmesi halinde, Türkiye gıda konusunda ithalatçı olmaktan çıkar, ihracatçı olur. Bunu gerçekleştirebilmesi için ülke olarak bağımsız olmalı, ülkeyi demokratik olarak yönetebilir olmalı, kararlarını bağımsız alabileceği siyasallaşmayı gerçekleştirmelidir.

Abdullah Aysu

Araştırma Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkındaki 5746 Sayılı Yasa

Kimlere hizmet ediyor...

Küresel pazara sunulan ürünlerde, "rekabet edebilirlik" avantajını yakalamak için gereken temel parametrelerden ilki, "ucuz işçilik" ve "ucuz hammadde"dir. Bizim böyle bir avantajlı konumumuz olmadığı gibi, üretimde en önemli diğer bir maliyet girdisi olan enerji sağlama da, -ucuzluk bir yana- (nispi olarak) pahalı olduğumuz bilinen bir husustur. O halde rekabet edebilir olmak; dış pazarlarda kalıcı yer edinmek için, ürünlerimizin: "katma değerini yükseltmek" özelliğine sahip olunması, bizim için tek çıkış yolu gibi görünmektedir. Bunun için de teknolojik içeriği artırma yol ve yöntemlerini, hep birlikte bulmak ve uygulamak, her meslek ve katmandan "ulusal ekonomiye" önem veren bizlerin ortak sorumluluğu olmalıdır.

Son aylarda hükümet tarafından -kamuoyunda pek de tartışılmadan- çıkarılan 5746 sayılı yeni ar-ge yasa, işte böyle kapsamlı ve hayati bir konu için büyük umut başlanmış olan üretim sürecinde işletmelerin "teknolojik faaliyetlerini destekleme"; bir başka deyişle işletmelerde "teknolojiyi özendirme" konusuna yönelmiştir. Ancak bu yasa gerçekten, Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi için belirttiğimiz hedeflere ve ihtiyaca cevap verebilecek özellik ve nitelikleri taşıyor mu?

Her şeyden önce bu yasanın amacı ve kapsamı nedir? Bu sorumuza cevap: 5746 sayılı yasanın birinci maddesinde çok geniş ve kapsamlı biçimde açıklanmıştır. Bu maddede çok iddialı hedeflerin gözetileceği ileri sürülmüş, adeta ülkemizdeki teknolojik geri kalmışlığa kalıcı ve köklü bir "çözüm bulunmuş gibi" sunulmuştur.

Çünkü söz konusu yasanın giriş bölümünde:

"Ar-Ge ve yenilik yoluyla ülke ekonomisinin uluslararası düzeyde rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulması için teknolojik bilgi üretilmesini, üründe ve üretim yöntemlerinde yenilik yapılmasını, ürün kalitesi ve standardının yükseltilmesini, verimliliğin artırılmasını üretim maliyetlerinin düşürülmesini, teknolojik bilginin ticarileştirilmesini, rekabet öncesi işbirlikleri-

nin geliştirilmesini, teknoloji yoğun üretim, girişimcilik ve bu alanlara yatırımlar ile Ar-Ge'ye ve yeniliğe yönelik doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının ülkeye girişinin hızlandırılmasını; Ar-Ge personeli ve nitelikli işgücü istihdamının artırılmasını desteklemek ve teşvik etmek..." şeklinde çok uzun bir cümle ile, bu konudaki hemen her derde deva olacak gibi çok iddialı hedefler ortaya koymuştur.

Bilindiği gibi ülkemiz, Avrupa Birliği üyeliğini elde etmek için birçok alanda müzakerelere yürütürken, diğer yandan sanayimizin teşviki konusunda da kullanılan birçok yol ve yöntem AB ülkelerinde haksız rekabet oluşturuluyor gerekçesi ile önlenmiş, bu tür teşvik uygulamaları ortadan kaldırılmıştır.

Oysa günümüzde sanayimizin gelişmesine öncülük yapan başta makina imalat sektörü olmak üzere, ekonominin her alanında küresel ekonominin etkileri çok yoğun bir

rekabet şeklinde görülmekte, kendini hissettirmektedir.

İşte tam bu nedenle sanayimize verilen yegâne legal teşvik haline gelen ar-ge teşvikleri çok büyük bir önem kazanmıştır. Çünkü yeni çıkarılan 5746 sayılı yasanın amaç kısmında açıklanmış olan: ülke ekonomisi ve gelişmesi bakımından çok iddialı birçok hedefin gerçekleştirilmesinde, yerel otorite ve hükümetlerin kullanabileceği yegâne kaldıraç durumundadır.

Ülke kaynaklarının sınırları da göz önünde tutulduğunda yeni çıkan yasanın bu sınırlı kaynakların kullanılmasını, dağıtımını düzenlemesi, dengelemesi ve başlangıçta ifade edilen hedefleri gözetilen bir yasa olması halinde, uygulamadan başarı beklemek ancak o zaman mümkün olabilir.

Her şeyden önce bu yasa ile teknoloji yönünden büyük ölçüde dışa bağımlı olan sanayimizin, ar-ge teşvikleri sayesinde ülkemizin teknolojik bağımlılığının azaltılması ve uzun vadede ortadan kaldırılması hedeflenmelidir.

Bu teşviklerle sanayimiz bir yanda gelişmiş ülkelerin ileri sanayileri ile ve diğer yanda (ucuz hammadde ve işgücü ile üretim yapan Asya Canavarı diye anılmaya başlanan) Çin ve Hindistan gibi gelişmekte olan ülkelerin sanayi ürünleri ile rekabet

edebilir düzeye getirme hedefi bir arada gerçekleştirilmelidir.

5746 sayılı yasa ile getirilen düzenlemelere bakıldığında, ulusal sanayinin teknolojik bağımlılığını ortadan kaldırması amacını gütmesi gereken ve bunun için de Ar-Ge ve teknolojik inovasyon faaliyetlerindeki ulusal niteliği göz önünde tutarak teşvik etmesi gereken bu yasanın, beklenen hedefleri gerçekleştirilmesi gerçekten mümkün olabilecek midir?

Yasanın, bu alandaki yılların ihmali ile biriken, geri kalmışlıkla eşdeğer olan sorunlarımızı çözmesi mümkün müdür? Soruya olumlu cevap vermek kolay değildir. Çünkü bu yasanın hazırlanmasındaki ölçütler ülke gerçeklerini göz önünde tutmamıştır.

1. Yasanın içeriğinden daha ziyade ülkemizdeki -yabancı sermaye ile işbirliği halinde olan- büyük işletmeleri ve/veya yabancı yatırımların Ar-Ge merkezlerini tatmin etmek için olduğu anlaşılmaktadır. Bu yasa, uluslararası sermayenin Ar-Ge çalışmalarını Türkiye'de sürdürmesine ve elde edilen sonuçların dışarıda kullanılmasına izin vermek için düzenlenmiş gibi görünmektedir. Ar-Ge kaynakları ile işletmeleri dışa bağımlı kılmanın bir başka yolunun bulunmuş olduğu anlaşılmaktadır. 2. Örnek olarak makina imalat sektöründe ülkemizdeki firmaların çoğu katma değeri düşük ve düşük-orta kategorilerdeki teknolojilerde makinalar imal etmektedir. Büyük bir bölümü ise tamamen fason üretim yapmaktadır. Orta-ileri teknoloji aşamasına ulaşan firma sayısı ise ancak toplam

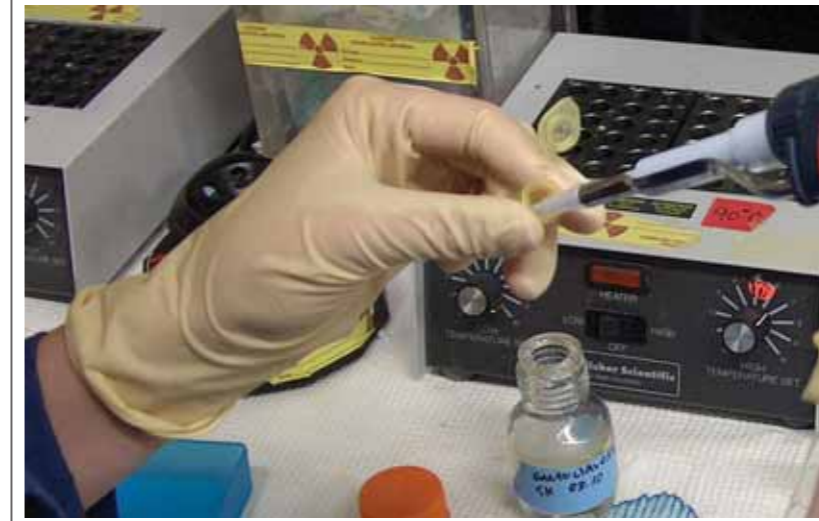
sayının yarısıdır. Bu yasadaki desteklenmesi hedeflenen firma profili: aslında bir bakıma, sektörde lider konuma gelmiş firmalardır. Bunlar ise zaten küresel rekabette yer almış olanlardır.

3. Sektörün bütünü itibarıyla bakıldığında ise, mevcut durumda bu sektörün güçlü sermaye ve nitelikli iş gücü (insan kaynakları) ile donanması adeta bir zorunluluktur. Türkiye'deki işletmelerin çok büyük bir bölümünde 200.000'i aşkın küçük ve orta ölçekli sanayi kuruluşunda hala mühendis istihdam geleneği bile oluşmadığı bilinen bir husustur.

4. Bu nedenden ötürü KOBİ'lerimizle ilgili çok basit bir araştırma yapıldığında nitelikli eleman fakiri olduğu açıkça görülmektedir. Çünkü: Sanayi KOBİ'lerinin % 46,5'inde mühendis istihdamı yapılmakta, % 22,3'ünde ise yalnızca bir mühendis çalıştırılmaktadır. (*)

5. Ayrıca ülkemizde KOBİ'lerin % 71'inde tepe yönetiminin bu statüde sahiplik sayesinde bulunduğu bunların % 42 ilkokul, %29 lise, %25 üniversite eğitimi aldığı ve sadece %3 yüksek lisans eğitimi aldığı (**) bu tür düzenlemelerde göz önünde tutulmalıdır.

5. Daha yüksek katma değeri oluşturulması ve imalat sanayi'nin öncelikli sektörlerinin desteklenmesi zorunludur. Yani Ar-Ge'ye ve eğitime ayrılan pay yükseltilerek gelişmiş ülkeler seviyesine çıkarılmalı, KOBİ türü işletmelerin yeni ürün tasarımları özendirilerek ve özgün ürünlerim üretimi teşvik edilmeli. Tasarıma dayalı üretim tüm KOBİ'lerin kendi işletmelerinde özgün

nitelikleri ile gerçekleşmesi sağlanmalıdır. 6. Bu yeni yasanın teşvikteki önceliği KOBİ'lere verecek şekilde düzenlenmiş olsaydı, bu sayede KOBİ'lerde, teknolojik üretim ve ar-ge alt yapısı ile katma değeri yükseltme yönünde etkilemesi sonucu, rekabetçi ürünlere doğru yöneltme beklenebilirdi.

Bu nedenle ar-ge teşvik yasaı ülkemizde yer alan hem "Büyük Ölçekli İşletmeleri" hem de "KOBİ" diye tanımladığımız küçük ölçekli işletmeleri aynı şekilde ve önemli ölçüde teşvik etmesi gerekir.

Ancak yasanın hazırlanışı ve destek kriterlerinden yasaya hakim olan anlayışın böyle olmadığı bir başka deyişle KOBİ'lerin yine ihmal edildiği görülmektedir.

Bu yasa ile görevli kılınan kurum TÜBİTAK'ın geçmişinden günümüze uzanan uygulamaları ve yaklaşımlarına bakıldığında zaten KOBİ'leri hiçbir zaman ön planda tutmadığı görülmektedir.

Nitekim bu eksikliği gidermek için ülkemizde Sanayi Bakanlığı'na bağlı KOSGEB bünyesinde TEKMER'leri oluşturmuştur. KOBİ'lerin Ar-Ge faaliyeti yürüten bu kuruluşun yasadaki adı dahi geçmediği görülmüştür. O halde KOSGEB'in bu fonksiyonu ortadan mı kaldırılmak istenmektedir?

Sonuç:

Bu yasanın uyum mevzuatı kapsamında aceleyle getirilerek çıkarılmış, ülke gerçekleri ile çok da örtüşmeyen bir yasa olduğunu ileri sürebiliriz. İlgili meslek odaları ve STK'ları geniş katılımı ile bir platformda tartışılarak, ulusal örgütlerin katılımı ele alınmış olsaydı ekonominin motor gücünün -birçok gelişmiş ülkede olduğu gibi- KOBİ türü işletmeler olduğu gerçeği görülür ve buna göre, ülkemiz koşullarına çok daha uygun bir yasa ortaya çıkardı... O zaman bu yasa ile amaçlananların gerçekleşebileceğine umudumuz, bu günden çok daha fazla olurdu...

(*) TMMOB adına "...ar-ge ve teknolojik gelişmenin rolü yaşamsal boyuttadır." (Sektörel Turkey Şubat 2008 sayısı)

(**) KOSGEB'in ülkemizde 40.000 KOBİ ile yapılan saha araştırması

Küresel rekabette trajedi oyuncusu:

Türkiye taşeronlaşma ile nereye kadar?

Çağımıza damgasına vuran küresel rekabet, dünyadaki tüm dengeleri değiştirmekte, ulusal ekonominin makro düzeydeki balansını gelişmiş kapitalist ülkeler lehine ayarlamakta, kendi finans örgütlerinin stratejisini geliştirmekte olan ülkelerin siyasi iktidarlarına empoze etmektedir. Dünya gelirlerinin % 65'i emperyalist devletlerin çanağını doldurmakta, gelir dağılımı uçurumu giderek keskinleşmekte ve dünyada 1,5 milyar insanı açlık sınırında yaşamaya mahkum etmektedir ve bütün bunlar gelişme adına, demokrasi adına, "büyük insanlık" adına yapılmaktadır.

Yine "Büyük İnsanlık" için ince yöntemlerle, IMF ve Dünya Bankası kanalıyla ele geçiremeyen ekonomiler, ambargo gibi baskılar veya sıcak savaş gibi saldırgan yöntemlerle çöktürülmekte, ulusal kaynaklara zorla el konulmaktadır. Irak, Afganistan, Filistin bu konuda son örnekler olarak gündeme gelmektedir. Küresel rekabette topun ağzında olan sektörlerden biri de sanayidir. 2001 yılı krizinden sonra sanayide önemli bir dönüşüm süreci ortaya çıkmış ve fason üretim olgusu kurumsallaşmaya başlamıştır. Özellikle sanayinin bazı alt sektörleri, uluslararası şirketlerin (otomotiv, makina imalat, kimya ve madeni eşya sanayi başta olmak üzere) taşeronu haline gelmiş, ihracatları da bu strateji çerçevesinde oluşturulmuştur. İhracatımızın 2007 yılında 100 milyara ulaşmasını büyük törenlerle kutlayanlar ithalatın 180 milyara ulaşip, ihracatın ancak ithalatla başarılı olabileceği gereğini unutmayı tercih etmişlerdir. Her 100 \$'lık ihracat 71 \$ ithalatla yapılmakta, Türkiye'nin katma değeri düşük mallarla ihracatı yürütebildiği belgelenmektedir. İşgücünün aşırı sömürüsüne dayanan "verimlilik teorisi" hayli zamandır geçerliliğini yitirmiş görünmektedir. Şimdi siyasi istikrarsızlıkla koyulaşan bunalım korkusu, ağır bir sis tabakası halinde ekonominin üzerine çökmektedir. Küresel rekabetin trajedi oyuncusu Türkiye, aşağıdaki gerçeklerle karşı karşıyadır;

- Enflasyon hedefin bir mislinin üzerinde gerçekleşmiş ve % 9'a ulaşmıştır. Deflatörler uluslararası normlara göre oluşturulduğunda bu

oran % 15'e çıkmaktadır.

- Cari açığın 2008 yılının sonunda 60 milyar dolara çıkacağı, petrol faturasının aynı yıl için ithalatın % 30'unu bulacağı tahmin edilmektedir.

- Özelleştirilecek tüm kurumlar ele alındığında, bu yıl bütçeye 10 milyar \$'dan fazla gelişim sağlanamayacak, yabancı sermaye ise 5-6 milyar \$ sınırını aşamayacaktır.

- Faiz dışı fazlanın % 3,5'a çekilmesiyle mali disiplinin bozulduğu, bütçe ve makro ekonomik dengelerin tutturulamayacağı ortaya çıkmıştır. Belediye seçimlerinde oy avcılığına yönelik bir "bütçe aktarımı" yapılacağı tahmin edilmektedir. Hazırlıklar şimdiden sürdürülmekte, buna göre makro dengelerle oynanmaktadır.

- Doğrudan yabancı sermaye yatırımları, özelleştirmeler, kısa ve uzun vadeli krediler v.s ile cari açığın kapanması mümkün görünmemektedir. Bu durumda dış ticaret dengesinin nasıl oluşacağı, ihracatın ne şekilde gelişeceği sorunsalı gündeme gelecektir.

- Üretimdeki artış hızı düşmüş, büyüme tahmini % 3,5-4,0'lere çekilmiştir. İç pazardaki tüketim artışları olağanüstü boyutta küçülmektedir. Tekstil, otomotiv, beyaz eşya ürün gruplarında tehlike sinyalleri çalmaya devam etmektedir. TOBB araştırmasına göre bu büyüme hızları ile Türkiye, kişi başına düşen gelirden AB ortalamasının yarısına ancak 2050 yılında ulaşabilecektir. Yani tablo güzel bir manzara sergilememektedir.

- Yatırımlarda daha da iç karartıcı bir durum ortaya çıkmaktadır. Son beş yılın özel sektör yatırımları (sanayide makina-teçhizat artışları) ele alındığında, bir önceki yıla göre artışlar aşağıda verilmektedir.

Bu tablo genel olarak sanayide makina teçhizat yatırımları artışının, "modernizasyon" ve "tevsî-darboğaz giderme" yatırımlarından ileri geldiğini, yeni yatırımlarda bu hızın çok düşük olduğunu ortaya koymaktadır. Burada kamudan bahsetmek yersiz olacaktır. Zira kamu yatırımlarında artıştan söz etmek mümkün değildir ve uzun zamandan beri günah (!) sayılmaktadır.

- Otomotiv, tekstil, makina imalat ve demir-çelik gibi sektörlerde ihracatın katma değerinde artışlar sınırlı kalmakta, ancak ihraç edilen ürünlerin içindeki ithal madde oranı % 71'lere ulaşmaktadır. Ara mali ithalindeki artış, bu alanda üretim yapan tesisleri de zorlamakta ve şirket kapatma/tasfiyelerde önemli artışlar gözlenmektedir.

- İşsizlik oranlarındaki artış hızlanmaktadır. Resmi makamlara göre 2,6 milyar kişiye ulaşan işsizler, tarımdaki işgücünün azalması kayıt dışı alanlardaki işsizlik ve iş aramayanların belgelenemeyen rakamları da ele alındığında, 5 milyona tırmanmaktadır. Bu arada 7,5 milyon kişiye son beş yıl içinde 6,1 milyar YTL'lik bütçeden yardım yapıldığı (yiyecek paketi, kömür, okul v.s.) açıklanmaktadır. Kişi başına ayda 14 YTL bir yardım "oy avcılığı"nın perde arkasında açıklanmaktadır. Yardım miktarı düşük ama ses getirci olmaktadır.

- Demokrasi, insan hakları ihlalleri, iş ve işçi güvenliği ile diğer çalışanlara ilişkin sorunlar açısından Türkiye'nin karnesi yine kötü notları kapsamaktadır.

Bu manzara, ülkenin ekonomik, siyasal ve toplumsal göstergelerini açıkça ortaya koymaktadır. Her şey yeniden ele alınmadan, "Başka Bir Türkiye" inşa edilmeden, ülke gonenç ve huzura kavuşamayacaktır.

Deneyimli, standartları bilen, yetişmiş kadrolar ile çalışmak tercihimizdir...

Denetimler Oda tarafından yapılmalıdır

MMO İstanbul Şubesi Teknik Birimi tarafından ölçüm ve denetimleri yapılan Ümrân Çelik Boru Fabrikası'nda üretim şefi olarak çalışan üyemiz Fırat Tancan ile odamızın yaptığı denetimler ve çalışmalar hakkında bir röportaj yaptık.

> Merhaba, öncelikle kendinizi tanıtır mısınız?

Adım Fırat Tancan. 1972 Zonguldak doğumluyum. Ortaöğrenimimi ve yüksek öğrenimimi Zonguldak'ta tamamladım. 1995 Yılı Hacettepe Üniv. Zonguldak Müh. Fakültesi Makina Müh. Bölümü'nden mezun oldum. 1998 yılında Ümrân Çelik Boru Fabrikası'nda Üretim Şefi olarak işe başladım. Halen bu şirkette görevimi sürdürmekteyim.

> Odamız tarafından yapılan denetimler, ölçüm ve belgelendirme çalışmalarını nasıl buluyorsunuz, özel kuruluşlar tarafından yapılanlar ile karşılaştığınızda üstünlükleri ya da eksikleri nelerdir, değerlendirmelerinizi

alabilir miyiz?

MMO tarafından yapılan denetimleri çok iyi ve yeterli buluyoruz. Standartlara uygun, tarafsız ve gerekli şartları sağlayan denetim yaptıkları için başka bir özel kuruluşa hiç ihtiyaç duymadık. MMO tarafından yapılan kontrol ve raporlar, fabrikamızda her yıl yapılan ISO 14001 Çevre ve OHSAS 18001 İSİG denetimlerine cevap vermekte ve yeterlilik göstermektedir.

> Katıldığınız oda faaliyetleri nelerdir, görüş ve önerileriniz, varsa yapılmasını istediğiniz etkinlik/çalışmalar nelerdir?

Bugüne kadar oda faaliyetlerine işimin yoğunluğu nedeniyle aktif olarak pek fazla

katılmadım. Fakat MMO tarafından bana gönderilen mail ve telefon mesajlarıyla uzaktan da olsa takip etme fırsatını buldum. Ancak katılmayı çok isterim. Takip ettiğim kadriyle odanın faaliyetlerini oldukça iyi buluyorum. Seminer ve kurs eğitimlerini beğeniyorum. Biraz daha sık zamanlarda diğer üye meslektaşlarımız ve arkadaşlarımızla oda ortamı aktivitesinde buluşmayı isterim.

> Çalıştığınız sektörle ilgili yapılması gereken düzenlemelerin ve bazı standartların uygulanmasının denetimi ve takibi özellikle haksız rekabete yol açabilecek özel kuruluşlar vasıtasıyla değil de oda gibi kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar tarafından mı yapılmalı, sizin bu konudaki düşünceleriniz nedir?

Evet, tarafsız olarak söylüyorum ki; oda tarafından yapılmalı. Bu konuda deneyimli standartları bilen yetişmiş kadrolarla çalışmak, her zaman için firmalara daha fazla yarar sağlayacaktır.

> İş güvenliği konusunda odanın yaptığı çalışmaları (İş güvenliği komisyonu çalışmaları, iş güvenliğiyle ilgili raporlar vb) nasıl buluyorsunuz, görüş ve önerileriniz nelerdir?

İş güvenliği oldukça önemli bir konu. Bu konuda vermiş olduğunuz seminerler ve eğitimler bizlere ve firmalara yarar sağlamak ve ışık tutmaktadır. Bu konunun öneminin daha iyi anlaşılması ve anlatılması için MMO tarafından firma içi personel eğitimleri yapılması, çalışana verilen güvenlik ekipman kullanımının öneminin anlatılması, gibi eğitimlerin de yapılması gerektiğini düşünüyorum.

> Teşekkür ederim.

YILLAR	YILLIK ARTIŞ	YENİ YATIRIM YILLIK ARTIŞ
2003	%12	% 4
2004	%14	% 5
2005	% 21	% 11
2006	% 12	% 6
2007	% 1	-

TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu Gerçekleştirildi. Birlik çok daha güçlü...

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 29 Mayıs - 1 Haziran 2008 tarihlerinde Ankara'da yapılan Genel Kurulu ile 40. Dönem organları belirlendi. Olağan Genel Kurul'a 1600 delegeden 1093'ü katıldı. Seçimlerde ise 1113 delege oy kullandı. Seçimlere katılım oranı yüzde 70 olarak gerçekleşti.

TMMOB Genel Kurulu, Divan'ın oluşturulmasıyla başladı. Divan Başkanlığı'na Makina Mühendisleri Odası'ndan Oğuz Türkyılmaz seçilirken, Maden Mühendisleri Odası'ndan Erdal Kaymakçı ve İnşaat Mühendisleri Odası'ndan Murat Gökdemir Başkan Yardımcısı oldular. Divan'ın oluşumu Elektrik Mühendisleri Odası'ndan Mehmet Atay, Makina Mühendisleri Odası'ndan Satılmış Göktaş, Maden Mühendisleri Odası'ndan Muharrem Toraloğlu ile Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'ndan Nihal Erdoğan'ın yazmanlıklara seçilmesiyle tamamlandı.

Saygı duruşu, Anıtkabir Çelenk Komisyonu'nun oluşturulması ve gündemin karara bağlanmasının ardından, TMMOB 39. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı açılış konuşmasını yaptı. TMMOB'nin onurlu, dik duruşunu; emekten, barıştan ve özgürlükten yana yürüyüşünü 39. Dönemde de sürdürdüğünü ifade eden Soğancı, TMMOB'nin 2006-2008 dönemindeki çalışmaları hakkında bilgi verdi.

Açılış konuşmasının ardından TMMOB adına sekreteryası Oda ve İl Koordinasyon Kurulları tarafından yürütülen etkinlikler için teşekkür plaketi Oda ve İKK temsilcilerine verildi.

TMMOB 40. Olağan Genel Kurulu'nun açılışında konuşan siyasi parti ve sendika konfederasyon temsilcileri emperyalist, kapitalist, neoliberal, gerici zihniyete karşı güçbirliği çağrısında bulundular.

Genel Kurul'da iki yıllık TMMOB çalışmaları ile birlikte Türkiye'de ve dünyada yaşanan sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve toplumsal gelişmeler değerlendirildi. Üç gün süren Genel Kurul'da görüşmeler ve tartışmalar oldukça dinamik ve burada söylenenler sonuç bildirgesiyle kamuoyuna duyuruldu. Son gün yapılan seçimler sonrası TMMOB organları şöyle oluştu;

TMMOB 40. Dönem Yönetim Kurulu
Ethem Torunoğlu - Çevre Mühendisleri Odası

Emir Birgün - Elektrik Mühendisleri Odası
Ekrem Poyraz - Fizik Mühendisleri Odası
Tuncay Şenyurt - Gemi Mühendisleri Odası
Muammer Yağız - Gemi Makina İşletme Mühendisleri Odası

Kadir Dağhan - Gıda Mühendisleri Odası
Nail Güler - Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası

Feyyaz Ataç - İç Mimarlar Odası
Selçuk Uluata - İnşaat Mühendisleri Odası
Oğuz Gündoğdu - Jeofizik Mühendisleri Odası

Ö. Ersin Gırbalar - Jeoloji Mühendisleri Odası

Alaeddin Aras - Kimya Mühendisleri Odası
İlker Ertem - Maden Mühendisleri Odası
Mehmet Soğancı - Makina Mühendisleri Odası

Cemalettin Küçük - Metalurji Mühendisleri Odası

A. Deniz Özdemir - Meteoroloji Mühendisleri Odası

M. Sabri Orcan - Mimarlar Odası
Mehmet Çelik - Petrol Mühendisleri Odası
Gülşay Odabaş - Peyzaj Mimarları Odası

Yaser Gündüz - Şehir Plancıları Odası
Güngör Durur - Tekstil Mühendisleri Odası
Ergin Özügür - Ziraat Mühendisleri Odası

TMMOB Yüksek Onur Kurulu
Sırdas Karaboğa - Elektrik Mühendisleri Odası

Taner Yüzgeç - İnşaat Mühendisleri Odası
Ertuğrul Işık - Maden Mühendisleri Odası
Tevfik Peker - Makina Mühendisleri Odası
Aytimur Güpgüpoğlu - Mimarlar Odası

TMMOB Denetleme Kurulu
M. Macit Mutaf - Elektrik Mühendisleri Odası

Yusuf Ziya Demir - Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası
Köksal Şahin - İnşaat Mühendisleri Odası
Nadir Avşaroğlu - Maden Mühendisleri Odası

A. Kirami Kılınc - Makina Mühendisleri Odası

TMMOB Yönetim Kurulu Görev Dağılımını Yaptı

14 Haziran 2008 tarihinde gerçekleştirilen ilk Yönetim Kurulu toplantısında da görev dağılımı şöyle oluştu. 38. ve 39. Dönem'de Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı yürüten Makina Mühendisleri Odası Temsilcisi Mehmet Soğancı yeniden başkanlığa seçildi. Yönetim Kurulu II. Başkanı Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Temsilcisi Nail Güler, Sayman İnşaat Mühendisleri Odası Temsilcisi Selçuk Uluata olurken, Yürütme Kurulu Üyeleri İlker Ertem (Maden Mühendisleri Odası), Sabri Orcan (Mimarlar Odası), Yaser Gündüz (Şehir Plancıları Odası)'den oluştu.

Önemli görevler bizi bekliyor

42. Dönem Çalışma Programı'nın temel çerçevesinin çizildiği MMO Danışma Kurulu toplantısında, yeni dönemde de Odayı önemli görevlerin beklediğinin altı çizildi...

TMMOB Makina Mühendisleri Odası 42. Dönem I. Danışma Kurulu toplantısı, 17 Mayıs 2008 tarihinde Ankara'da tüm şubelerimizden toplam 141 kişinin katılımı ile yapıldı. Birlikte karar alma, üretme ve yönetme anlayışının en önemli aygıtlarından olan Danışma Kurulu toplantısında, 42. Dönem Çalışma Programı'nın temel çerçevesi çizildi. Toplantının açılış konuşmasını yapan Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Emin Koramaz, öncelikle Genel Kurulda verilen destek için teşekkür etmek istediğini dile getirerek, "Öncelikle Genel Kurulda Oda çizgisi ve Yönetim Kurulu'na çok yüksek bir oranla verdiğiniz destek ve katkılarınız için içten teşekkürlerimizi sunuyorum. Yönetim Kurulumuza, size, Şubelerimize, hepimize yüklenen görev ve sorumlulukların bilincinde olduğumuzu öncelikle belirtmek istiyorum" dedi.

Emin Koramaz:
"YENİ DÖNEMDE NELER YAPACAĞIMIZI HEP BİRLİKTE PLANLAYACAĞIZ"

Genel Kurul'un diğer birçok Oda Genel Kurulundan farklı bir şekilde "çoğunluklu" olarak toplandığına dikkat çeken Koramaz, bunun hep böyle gerçekleştiğini kaydetti. "Genel Kurulumuz yüksek bir katılım ve yapıcı eleştirilerden aldığı kararlara dek, bir demokrasi şöleni atmosferinde yapılmıştır" diyen Koramaz, Genel Kurul'un oldukça doyurucu bir Sonuç Bildirisi hazırladığını ifade ederek, Sonuç Bildirisi'nin kamuoyu ile paylaşılmasıyla yeni bir çalışma dönemine başlandığını bildirerek, şöyle konuştu: "TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak, bir döneme daha, Oda genelinde birlik, sorumluluk ve ortak çalışma azmi ile girdik. Bütün bunları son derece önemseyeceğimi belirtmek istiyorum. Yeni çalışma dönemine, esasen bugünkü çalışmamız ve yarınki (18 Mayıs 2008) Oda Sekreter-Sayman toplantısından sonra başlayacağız. Yönetim Kurulumuz ve ilgili arkadaşlarımız bu toplantılar için titiz hazırlıklar yaptılar. Bugün bunları ve sizlerin dile getireceği görüş ve önerileri görüşüp, 'birlikte üretme, birlikte karar alma, birlikte yönetme' anlayışıyla yeni dönemde neler

yapmamız gerektiğini hep birlikte planlayacağız."

"Sorunlar Tamamen Birbiriyle Bağlantılı"

Türkiye'nin içinde bulunduğu konjonktür ile mesleki, sosyal, örgütsel sorumlulukların ve birliğin samimi olarak geliştirilmesi arasındaki bağların bugün özel bir önem taşıdığını vurgulayan Emin Koramaz, ülkenin ve meslek alanlarının lehine bağımsız yürüyüşün etkin bir şekilde sürdürülmesi için ülkenin içinde bulunduğu konjonktür ile Odanın ulaştığı düzeye kısaca değinme isteğini dile getirdi. Bu değerlendirmelerde dönem çalışmaları açısından yapılması gerekenlerin, yönlendirici unsurlar olduğuna dair inancını ifade eden Koramaz, konuşmalarında özellikle 1980 sonrasında uluslararası ortamda ve Türkiye'de yeni bir liberal değişim ve dönüşüm süreci yaşadığını özel olarak belirttiğini söyledi. Bunun nedenini IMF, Dünya Bankası, ABD, AB gibi ekonomik ve siyasal odaklara bağımlılığın nedenlerini ve sonuçlarını; ekonomik, siyasal, toplumsal, kültürel alanlar ile meslek ve yaşam alanlarına dek çok boyutlu etkilerde bulunması olarak açıklayan Koramaz şöyle konuştu: "Sanayide üretimin teşvik edilmemesi, ara malı ve yatırım malı üreten sektörlerin taşeronlaşmaya ve fason üretime teşvik edilmesi ve kaynakların üretken yatırımlar yerine hizmet ve finans sektörleri ile borç faizlerine aktarılması; Türkiye'yi yönetenlerin benimsediği yeni liberal yönelimler ile altına imzalar attıkları ekonomik anlaşma ve taahhütlerden bağımsız değildir. Türkiye'nin sıcak para akımları, iç ve dış borç, ithalat ve ithalata bağımlı ihracat kıskacına alındığı bilinmektedir. Özelleştirme ve serbestleştirme adı altında tarım alanları, ormanlar, araziler entegre sanayi tesisleri, su ve enerji kaynaklarımızın elden çıkarılması ile

MMO Başkanı Emin Koramaz

Danışma Kurulu toplantısından

bu yeni liberal politikalar arasındaki ilişkiyi herhalde aklı başında hiç kimse görmezden gelemez. Sanayi ve ekonominin genelindeki bu durum ile işsizlik, çalışma yaşamı, gelir adaletsizlikleri, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin yaşamsal sorunlar da tamamen birbirleriyle bağlantılıdır.”

Oda Kişilikli Bir Karşı Duruş Sergiledi

Bu olgularla Odanın neredeyse tüm etkinliklerde vurguladığı mühendisliğin içinde bulunduğu durum arasındaki zincirleme bağları açıklamaya gerek görmediğini bildiren Emin Koramaz; herkesin bu gerçekleri, uluslararası ekonomik kriz dinamiklerini ve Türkiye'nin 50 yılı aşkın süredir dışa bağımlılıkla şekillenen yoğun dış ve iç politika sorunlarını göz önünde bulundurarak bu çalışma döneminde olabilecek ekonomik, siyasal, sosyal ve mesleki sorunları pekâlâ tespit edebileceğini vurguladı. Koramaz, ABD'nin 'ılımlı İslam' projeksiyonlarının birebir etkisi altında bulunan ve 1980 sonrası yaşanan neo-liberal dönüşümün ürünü olan AKP veya benzer eko-

nomik programı benimseyen herhangi bir siyasi gücün bu iç ve dış kriz faktörlerini yönetemeyeceğinin ve Türkiye'yi daha da güçsüz kılacağına açık olduğunu altını çizdi. Odanın bütün bu olgu ve süreçlere çok kişilikli bir şekilde, meslek alanlarından ve ülke çıkarlarından hareketle karşı çıktığını işaret eden Koramaz, “Diğer yandan Odamız emperyalist çevrelerin çıkarları doğrultusunda şiddet ve linç kültürünün egemen olduğu bir toplumsal psikolojinin oluşturulmasına, toplumu şoven yaklaşımlarla etnik kökenleri üzerinden birbirine düşman etmeye, sosyal yaşamın türban ve etnik milliyetçilik temelinde zehirlenmesi ile terör ve provokasyon eylemlerine karşı da sağlam bir duruş sergilemiştir” diye konuştu.

Temel Çizgi Önümüzdeki Dönem de Korunmalı

Koramaz, tüm bunların temel sosyal, ekonomik değer ve birikimlere, Türkiye'nin 84 yıllık kazanımlarına sahip çıkma adına, özellikle de 1970-1980 sonrasında demokratikleşme gerekliliklerini bir an için bile ol-

sun unutmaksızın gerçekleştirdiklerini vurguladı. “Sanayileşme, planlama, kalkınma, demokratikleşme ve sosyal adaleti dışlayan liberalizm-muhafazakârlık-gericilik-faşizan eğilimler ve otoriter seçenelelere karşı bütünlüklü bir bağlamda karşı duruş eşliğinde; Odamızın büyütme, meslek ve meslektaş çıkarları ile ülke çıkarlarını korumak, samimi konuşmak gerekirse, bizler için en doğru yol olmuştur” dedi Koramaz, Türkiye'nin içinde bulunduğu konjonktürün bir kriz konjonktürü olduğuna dikkat çekti. Rejim bunalımı öğeleri yanında yapılaşmış ekonomik-sosyal bunalım unsurları bulunduğunu, ancak bunların en azından kendileri nezdinde, eşitlikçi-demokratik gereksinimlerin üzerini örtmemesi gerektiğine birkaç kez değindiğini hatırlattı. Koramaz, “Bu temel çizginin önümüzdeki dönemde hepimiz açısından korunması gerekmektedir” dedi.

“Çalışmalarımızla Kamuoyunda Saygın ve Sevilir Bir Konum Tuturduk”

TMMOB Makina Mühendisleri Odası'nın bu-

gün 69 bini aşan üyesi, 7.500 öğrenci üyesi, sayısı 30'a ulaşan yönetmelikleri, 51 il, ilçe temsilciliği, 16 mesleki denetim bürosu, 1.500'ü aşan iş yeri temsilciliği ile TMMOB'nin en büyük iki Odasından biri, gerçekte en büyük Odası olduğunu dile getiren Emin Koramaz, çok az sayıdaki çalışanın ücretini ödeyemez bir durumdan bugün 500'e yakın çalışana ve tamamı kendi mülkiyetlerinde bulunan Oda ve Şube hizmet binaları olan bir Oda yapısına ulaştıklarını anımsattı. “Yalnızca bu durum bile bizi çalışma koşulları, sosyal ve ahlaki açıdan bağımsız ve güçlü kılmaktadır” diyen Koramaz Odanın durumu ile ilgili şu bilgileri verdi: “Durumumuzu tekrar ve kısaca özetlersem; 37 bini aşan üyemizin eğitim ve kurslarından geçtiği Meslek İç Eğitim Merkezleri; iki yılda sayısı bine yakın konferans, panel, söyleşi etkinliği, basınçlı kaplar ve kaldırma iletme makinalarının periyodik kontrolleri ile teknik ölçüm ve analiz hizmetleri kapsamlarında 'A' Tipi Muayene Kuruluşu olmamız; Bacagazi Merkez Laboratuvarı Akreditasyonu; Personel Belgelendirme Kuruluşu Akreditasyonu; Asansör Kontrol Merkezimizin Onaylanmış Kuruluş Akreditasyonu, SMM hizmetleri ve mesleki denetim, bilirkişilik-ekspertizlik ve teknik ölçüm hizmet çalışmalarında milyonlarca işlem; on binlerce asansör ve 2 buçuk milyonu aşan LPG'li araç denetimi, yalnızca bir dönemde 87 kitap basımı, toplamda 35 civarındaki kongre, kurultay, sempozyum etkinliği, meslek alanlarımızla bağlantılı yasa/yasama ve yönetmelik süreçlerine müdahil oluş, özelleştirmelere karşı açtığımız davalar, vergi davalarındaki başarılar, meslek alanlarımızla ilgili raporlar, Oda çalışmalarının basın ve kamuoyuna sunumu ve bütün bu çalışmalarda benimsediğimiz yönelim olan kurumsallaşma, Odamızın etkin mesleki ve toplumsal hizmet sunumunda ulaştığı düzeyi göstermektedir. Bütün bunlar bize kamuoyunda, meslek ve kitle örgütleri arasında saygın ve sevilir bir konum tutturmamızı sağlamıştır.”

Gerçek işsizliğin yüzde 20'yi aştığı bir ülkede bugün gazete ilanlarında meslek alanları ile ilgili mühendis arayan ilanların çıkmasında Odanın payının az olmadığına işaret etti. Koramaz, Oda içi yönetmeliklerin, diğer bazı yasaların, kamu kurum ve

kuruluşlarıyla birlikte hazırlanan yönetmelik ve ikincil mevzuatların, eğitim ve belgelendirmelerle üyelerin birer uzman olarak faaliyet göstermesinin sağlanmasının, mesleki denetimin gerekliliğinin sürekli olarak ve çoğu kez mücadeleyle kamu kuruluşlarına benimsetilmeye çalışarak yeni iş olanakları yaratılmasının, mesleki denetimin ulusal ve uluslararası tanınırlığı doğrultusunda önemli adımlar atılmasının hep gündemlerinde kalması gerektiğini vurguladı.

“Hedefimiz 'Yabancılaşmanın' En Alt Düzeyde Seyretmesini Sağlamak”

En son 69 bin Oda üyesinin tamamı için geçerli olan ve borcu olmayan üyelere herhangi bir ücret talep etmeden Ferdi Kaza Sigortası yapılmasına başladığını anımsatan Koramaz, bu çalışmanın üyelere doğrudan bireysel hizmet ve katkı sunumu çalışmalarının sosyal bağlamı ilk örneği olarak çok önemli olduğunu vurgulayarak şöyle konuştu: “İnce eleyip sık dokuyarak, bu tür doğrudan üyeye yönelik ya da mesleki bağlamı sosyal projelere yönelimi de aklımızın bir kenarında tutarak ama mutlaka yeri ve zamanı geldiğinde, en güçlü ve merkezi şekilde uygulamaya yönelmeyi de düşünmeliyiz, derim. Çoğunuzun bildiği bu çalışmaları aktarmamın önemli bir nedeni bulunmaktadır. Önümüzdeki dönem ve sonraki dönemlerin çalışma programları açısından programlı, kurumsallaşarak çalışma ve eksiklikleri kurumsal olarak giderecek yönelimleri benimserken, bu düzeyin korunması bazen en asgari, bazen de azami hedefimiz olmalıdır. Birçok arkadaşımız ulaştığımız örgütsel güçten hareketle kaygılarını kimi toplantılarda dile getirmişlerdir. Haklıdır. Bu kaygıları gidermenin öncelikli yolu, bütün bu çalışmalarda yine etik, mesleki ve sosyal bütünlüğün kurulması kurumsal bir düzeye ulaştırılması veya kurumsal düzey ve yapılarının geliştirilmesi ile olanaklıdır. Bir diğer konu: Çalışmalarımızda, üyelerimizde hatta bazı yöneticilerimizde Oda'ya yabancılaşma gözlemlenebilir. Bu her zaman için olasıdır ve çeşitli nedenlerle bir aile içinde de olasıdır, yaşanmaktadır. Bizim hedefimiz bunun en alt düzeyde seyretmesini sağlamaktır. Kısaca çalışmalarımızda insani, mesleki, sos-

yal sıcaklık ve kaynaşma boyutunu ihmal etmememiz gerekiyor.”

“Süreklilik, Örgütlenme ve Yenilenme Arasındaki İlişkiyi Doğru Kurmalıyız”

Mesleki ve sosyal sorumluluk boyutu olan ciddi bir Oda çalışması ile Odanın büyütülmesinin olanaklı olduğunun altını çizen Oda Başkanı Emin Koramaz, bunun en önemli üç bileşeni olduğunu belirterek, bu bileşenleri şöyle tanımladı: “İlki örgütlü aktif üyeyi çoğaltmak; ikincisi, aktif örgütlü üyelik temelinde bir şube yöneticisinin Genel Merkez yöneticisi, bir Genel Merkez yöneticisinin bir şube yöneticisi ve üye, hatta bir üyenin kendini Genel Merkez yerine koyarak düşünebilme; yani bütüne bakabilme özelliğinin geliştirilmesi; üçüncü olarak da bütün mesleki çalışmalarımızın hedefinin insani-sosyal özünün korunması ve biçimlerine de bu özün yansıtılmasıdır. Bir başka konu ise bugün Odamız 50 yaş civarındaki insanlar yönetmekte ve dinamizmini bu insanlardan almaktadır. Bunda hiçbir sakınca yok, yaşımız ve çalışmalarımızla barışık durumdayız. Ancak Odamızın 10-20 yıl sonrasını hazırlamak için ayırım yapmaksızın, dar politizasyon tuzaklarına düşmeksizin, öğrenci üyelik uygulamasını kontrollü bir şekilde geliştirmek ve mezuniyetleri sonrasında genç arkadaşlarımızla çok yönlü olarak ilgilenmek ve bağlar kurmak durumundayız. Bu konuyu da örgütümüzün önüne koymak isterim. Süreklilik, örgütlenme ve yenilenme arasındaki ilişkiyi doğru bir şekilde kurmamız gerekmektedir.”

Ali Ekber Çakar:

“ÇALIŞMA KONULARI ÖRGÜTÜMÜZÜN ORTAK AKLI İLE GELİŞTİRİLECEK”

Oda Başkanı Emin Koramaz'ın ardından konuşan Oda Yönetim Kurulu (OYK) Sekreteri Ali Ekber Çakar, Çalışma Programı'nda yer alan ve Odanın bu dönemde yapmayı planladığı çalışmalar hakkında bilgi verdi. Çakar, “Burada ana başlıklarla özet olarak sunulacak hedefler ve çalışma konuları örgütümüzün ortak akli ile geliştirilecektir” diye konuştu. 42. Dönem'de Oda adına Şubeler tarafından düzenlenecek etkinliklerin niteliklerinin ve niceliklerinin artırılmasının

hedeflendiğini vurgulayan Çakar, benzer içerikli etkinliklerin de bu dönem birleştirileceğini bildirdi. Yayın çalışmalarının bu dönemde sürdürüleceğini, Şubeler sekreteryahlığında yeni kitaplar hazırlanacağını ifade etti. Oda Bilgi Yönetim Sistemi (OBYS) çalışmalarının merkezileştirilmesi, daha kurumsal ve hızlı bir koordinasyonun sağlanması amacıyla çalışmaların bu dönemde de sürdürüleceğini dile getiren Çakar, "Odamızın ihtiyaç duyduğu ek modüllerin eklenmesi için yeni bir Bilgi Yönetim Sistemi'nin kurgulanarak, hizmete sunulması hedeflenmektedir" dedi.

Oda Çalışanlarına ve Yöneticilere Eğitim Verilecek

MİEM kapsamında verilen eğitimlere devam edileceğini söyleyen Çakar, 42. Dönem'de yeni uzmanlık alanlarının tanımlanması ve tanımlanan bu alanlarda meslek içi eğitimlerin verilmesine yönelik Şubelerce çalışmalar yapılacağını kaydetti. Oda çalışmalarında karşılaşılan sorunların en aza indirilmesi amacıyla yöneticiler ve çalışanlara yönelik de örgüt içi eğitim programları düzenleneceğini bildirdi. Çakar, bu dönemde de teknik mevzuat, analanmış kuruluş ve akreditasyon çalışmalarına devam edileceğini ifade etti. SMM hizmetleri kapsamında tanımlanan alanlarda tüm şubelerle bağlı il, ilçe ve mesleki denetim bürolarında yürütülen hizmetlerin kalitesinin artırılmasının ve ülke genelinde uygulama birliğinin sağlanması yönünde Oda Merkezi eliyle yürütülen çalışmaların 42. Dönem'de de önemli bir yer tutacağına dikkat çekti.

Enerji Çalışmaları Daha Etkin Kılınacak

Enerji alanında ise doğal gaz ve LPG uygulamalarına, enerji verimliliği çalışmalarına, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik gelişmelerin, teknik ve hukuki düzenlemelerin sağlıklı bir şekilde izleneceğini belirten Ali Ekber Çakar, enerji alanındaki çalışmaların merkezi olarak belge haline getirileceğini, Oda'da bu alanda yürütülen çalışmaların daha da etkin kılınmasına çalışılacağını dile getirerek; "Şubelerimizce yerellerde düzenlenecek enerji ile ilgili etkinlikler teşvik edilecek ve merkezi destek verilecektir" dedi.

Çakar, öğrenci üye çalışmalarına bu dönemde de gereken önemin verileceğinin altını çizerek, öğrenci üye örgütlülüğünün geliştirilmesi yönünde çok yönlü çalışmalar yürütüleceğini açıkladı. Oda çalışmalarının daha etkin ve verimli yürütülmesi amacıyla Şubeler ve Oda Merkezi'nde uzmanlık alanlarına yönelik süreli ve sürekli komisyonların oluşturulmasının sağlanacağını ifade etti. Oda basın biriminin çalışmalarının daha da etkinleştirilmesi için yeni dönemde yapılması hedeflenen çalışmalara da değinen Çakar, ulusal ve yerel basın mensuplarıyla sürekli ve kalıcı ilişkilerin geliştirilmesine çalışılacağını dile getirdi. Oda-Şube basın görevlileri toplantılarının sürekli hale getirilerek, basın görevlileri arasında eşgüdüm sağlanmasının da hedeflendiğini kaydetti.

"Meslek Alanlarımızla İlgili Yasal Düzenlemelerin Sürekli Takibi Sağlanacak"

Meslek disiplinini ilgilendiren yasal düzenlemelerde Oda'nın etkinliğinin artırılmasının sağlanması amacıyla, Şubelerle koordinasyon halinde oluşturulan merkezi hukuk biriminin bu dönemde de çalışmalarını ivmelendirerek sürdüreceğini söyleyen Ali Ekber Çakar; "Meslek alanlarımızla ilgili yasal düzenlemelerin sürekli takibinin sağlanarak, Odamızın müdahillliği konusunda çalışmaların yürütülmesi ve Oda görüşleri ile eğilimlerinin bu düzenlemelerde yer almasının sağlanması konularında çalışmalar yürütülecektir" diye konuştu. Bu dönemde de meslek alanları ile ilgili

sendikalarla birlikte oluşturulacak olan platformlarda yer alınacağını ve aktif görevler üstlenileceğini belirten Çakar, TMMOB çalışma gruplarında, İKK çalışmalarında ve tüm TMMOB etkinliklerinde de aktif olarak yer alınacağını ve örgütleyicisi olunacağını, TMMOB Sanayi Kongresi'nin Oda tarafından düzenlenmesi için yine görev alınacağını, TMMOB'ye olan maddi yükümlülüğün geçmiş dönemlerde olduğu gibi aksatılmadan yerine getirileceğini kaydetti.

Yönetmelik çalışmaları hakkında da bilgi veren Çakar, Genel Kurul gündemine taşınarak sonuçlandırılan MMO Ana Yönetmelik ve bağlı yönetmeliklerle ilgili değişiklikleri içeren, Şubelerce uygulanması gereken çalışmalar konusunda açıklamalarda bulunarak konuşmasını bitirdi.

İlter Çelik:

"Emek Örgütleriyle Yapılan Çalışmalarda Motor Güç Olmalıyız"

İstanbul Şube adına söz alan Şube Yönetim Kurulu Başkanı İlter Çelik, akademik çevrelerden TMMOB ya da Oda bazında uluslararası yayın çıkarılması konusunda birçok talep geldiğini belirtti. Bu çalışma döneminde Oda'nın çalışan ve işsiz mühendislerle ilgili çalışmalarının artırılması gereğine işaret eden Çelik, emek örgütleriyle yürütülen çalışmalar konusuna da değinerek, "Emek örgütleriyle birlikte yaptığımız çalışmalarda motor güç olmayı sürdürmeliyiz. Emek örgütlerinin çalışmalarında eksik gördüğümüz yerde de daha etkin olmalıyız". diye konuştu.

5 Haziran Dünya Çevre Günü

Yanlış Sanayi, Kent, Ulaşım, Enerji ve Çevre Politikaları Hakkında Uyarıcı Olmalıdır!

Atmosferdeki karbondioksit oranının artışı, ozon tabakasındaki delik, iklim değişiklikleri, kuraklık, seller, cilt kanseri artışı, nükleer ve endüstriyel kirlilik, sulardaki yaşamın zarar görmesi, su kaynaklarının aşırı kullanımı ve kirlenmesi, ormansızlaşma, tarım alanlarındaki verimliliğin azalması, sağlıksız kentleşme, ranta dayalı plansız yapılaşma su ve kanalizasyon ve kentlerin çöp sorunu günümüzün başlıca sorunları arasındadır. Yeryüzü ve evrenin evrimine özgü sorunlarla birlikte dünyanın ekolojik dengeleri sarsılmakta, izlenen yanlış sanayileşme, kentleşme, ulaşım ve enerji politikaları bu olgularla birleşmektedir. Bu noktada sermaye egemenliği ve dizginsiz azami kâr güdüsü, çevre-doğa-insan ilişkilerinin karşısına çıkan en önemli engeli oluşturmaktadır. Doğal kaynaklarımız sermayenin yağmasına bırakılırken, çevre sorunlarına ilişkin denetim ve yaptırım eksikliği ülke zenginlikleri olan ormanlar, hazine arazileri ve kıyıların talana açılmasına, yağışların sel felaketlerine, depremlerin katliama, çöp yığınlarının patlamalara dönüşmesine neden olmaktadır. Aynı nedenlerle ülkemizin tatlı su kaynakları korunamamakta, yeraltı ve yerüstü su kaynakları kirlenmekte, nüfusun ancak üçte birine arıtılmış su verilebilmektedir.

Yurtiçi linyit ve hidrolik (suya dayalı) kaynaklar ile yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarından yüksek verimle yararlanılmasına yönelik kamusal politikalar yetersiz kalmakta, kamu bu alandan tümüyle çekilmekte, enerji üretim tesisleri artık özel şirketler tarafından kurulmaktadır. Oysa sanayileşme ve kalkınma, çevre politikalarıyla doğrudan ilişkilendirilmiş bir uğraş ve amaçtır. Sanayileşme ve kalkınmayı "sosyal kalkınma" anlayışı içinde, planlı bir yaklaşımla, tarım, çevre, enerji, ulaşım, teknoloji, sağlık, eğitim ve tüm diğer alanlara yönelik politikalarla bir bütünlük içinde tanımlamak gerekmektedir. Başka türlü insanca bir yaşam geliştirmek olanaklı değildir. Ancak böylece, teknoloji-sanayileşme ve çevre politikaları arasında bir uyum kurulabilecektir.

Bu bağlamda çevre politikaları: Doğru sanayi, enerji, ulaşım politikalarıyla birlikte su kirliliği ve kontrolü, katı ve tehlikeli atıkların kontrolü, toprak kirliliği ve kontrolü, erozyon kontrolü, sera gazı salınımının kontrolü, deniz kirliliğinin kontrolü, biyolojik çeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi, temiz üretim teknolojilerinin kullanılması, doğal kaynakların korunması, çevre dostu yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı eşliğinde tanımlanmalıdır. Ülkemiz sanayisinin enerji yoğunluğunu sektörel yapılanma değişikliği ile azaltmak üzere çalışmaların yapılması gereklidir. Enerji verimliliğinin artırılmasının yanı sıra sanayinin enerji, emek ve kaynak yoğun üretimden ileri/yüksek teknoloji yoğunluklu ve enerji yoğunluğu düşük olan bir üretim ve sanayi yapısına geçmesi gerekmektedir. Örneğin çok yüksek girdili ithal hammadde ile çalışan, yüksek oranda enerji harcayan, çevreyi çok kirlüten ve istihdam katkısı az olan bir sanayi dalı ihracat kapasitesi yüksek de olsa ülkemiz için uygun değildir.

Sektörlerde bugün ve gelecekte beklenen kapasite ihtiyacı, sanayi dalının katma değer katkısı, istihdam katkısı, çevre kirliliği, enerji tüketim yapısı gibi kriterler göz önüne alınarak öncelik göstergeleri belirlenmeli, sanayi tesislerinin buna göre kurulması ve kapasite artırımı konusunda bir sanayi planlaması yapılmalı ve plana uygun izin ve teşvikler verilmelidir. Enerji Verimliliği Yasası ile getirilen "proje destekleri" ve "gönüllü anlaşma" uygulamalarının yaratacağı ortamdan maksimum düzeyde faydalanıl-

malı ve sanayi ile verimliliği artırıcı, enerji yoğunluğunu ve emisyonları düşürücü ortak çalışmalar yapılmalıdır. Sanayi kuruluşları tarafından eşgüdüm ve bütüncül bir yönetim modeline bağlı olmaksızın gerçekleştirilen deniz dolguları ve tehlikeli madde transferine yönelik özel iskeleler; bunların yakın çevresinde yer alan yerleşim alanları ve doğal alanlar açısından çevre kirliliği, can güvenliği ve insan ve diğer yaşam türleri için pek çok risk oluşturmaktadır. Tarım alanlarına sanayi tesisleri kurulmamalı, çarpık kentleşme ve kıyı yağmalanmasının önüne geçilmeli, sanayi atıkları kontrol altında tutulmalı, arıtma tesisleri şart koşulmalı ve denetlenmeli, atıklar için geri dönüşüm proje ve teknolojileri kullanılmalıdır. Türkiye'deki sanayi kuruluşlarının yakın ve orta vadede enerji verimliliği ve çevresel etkiler açısından tercih etmeleri gereken teknolojiler tespit edilmelidir.

Ulaşımında enerji verimliliği çalışmalarının, çevresel etkiler de dikkate alınarak, ilgili tüm alanlarla bir arada ve bir bütün olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Ulaşım politikaları, toplum yararını gözeten, tüm ulaşım alternatiflerini (Kara, Deniz, Hava ve Demiryolu) değerlendiren Kombine Taşımacılığı (seri, ekonomik, çevreci, güvenli ve hızlı taşımacılık) esas alınmalıdır. Yatırım maliyetleri, enerji tüketimi ve emisyon değerleri dikkate alındığında, geleceğe dönük artan talepleri karşılamak için demiryolu hatlarına öncelik verilmelidir.

Araçların birim yakıt tüketimlerinin düşürülmesi, araçlarda verimlilik standartlarının yükseltilmesi, toplu taşımacılığın yaygınlaştırılması, yüklerin karayolu dışındaki taşıma tipleri ile taşınmasının özendirilmesi gerekmektedir. Büyük kentlerde etkin bir toplu taşıma sistemi kurulurken, kent merkezlerinde küçük taşıt kullanılmasını zorlaştıracak önlemler alınmalıdır.

Belediyelerin son yıllarda özellikle şehir içi ulaşımında yakıt tüketimini artıran savurgan yatırımlarına son verilmelidir. Ulaşım sektöründe yüksek yakıt tüketimine sahip taşıtlar ile eski araçlar kullanımdan çekilmelidir. Taşıt emisyonlarının kontrolü sağlanmalı, araç alım ve satımında "emisyon vergileri" uygulanmasına geçilmelidir.

Enerji verimli ve çevre uyumlu taşıtlar yaygınlaştırılmalı, daha az yakıt tüketen yeni yakıt, motor ve araç teknolojileri geliştirilmeli, teknolojilerin biyodizel, hibrid, CNG ve elektrik motoru gibi uygulamalarla iyileştirilmesi için yasal düzenlemeler yapılmalı; bu teknolojilere uygun araçların üretim ve ithali sağlanmalıdır. Enerjide petrol ve doğal gazda dışa bağımlılığın azaltılması; yerli üretim ve teknolojileri geliştirici, enerji verimliliği ve tasarrufunu geliştiren, çevreyle uyumlu, kamusal planlama esaslı, ulusal kaynaklara dayalı bir teknolojik yapılanmayla yerli, yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarının hızlı bir şekilde devreye girmesi gerekmektedir. Termik santrallerimizde gerekli bakım, onarım, iyileştirme, kapasite artırımı çalışmaları hızla sonuçlandırılmalı ve çevre kirliliğini önleyecek önlemler alınmalıdır. Yerli kömür kaynaklarımızın ileri teknolojilerle çevreye olumsuz etki yaratmadan elektrik üretimi için kullanılması sağlanmalıdır. Baca gazı arıtma tesisi, desülfürizasyon ünitesi ve elektro filtreleri olmayan termik santrallerin çalışmasına izin verilmemelidir.

**TMMOB
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ**

Tuzla Tersanelerinde "Yaşam ve İnsanca Çalışma Hakkı" için greve giden İşçileri Selamlıyoruz...

Kayıt dışı, kurlsuz, esnek çalışma ve istihdam önlenmediği, gerekli denetimlerin yapılmadığı; sanayi, tarım, ticaret ve hizmet sektörleri ile çalışma yaşamının bütünü iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin tamamına tabi tutulmadığı müddetçe, acı ölümlerin yaşandığı Davutpaşa ve Tuzla örnekleri çoğalacak, Türkiye iş kazaları ve meslek hastalıklarında rekorlara koşacaktır. TMMOB Makina Mühendisleri Odası, 15-16 Haziran 1970 İşçi Direnişi'nin 38. Yılında, Limter-İş Sendikası'nın 16 Haziran'da Tuzla'daki "Yaşam ve İnsanca Çalışma Hakkı" grevini desteklemektedir. Türkiye'de 1963'te gündeme gelen sendika, toplu sözleşme ve grevlere ilişkin yasalar 1965 sonrası iktidarlarca gasp edilmek istenmiş ve en sonu 1970'te 274 ve 275 sayılı Sendikalar, Toplu Sözleşme ve Grev Yasalarında değişiklikler yapılması yoluyla, DİSK'in tasfiyesi amaçlanmıştır. Yasa tasarısı TBMM'de görüşülmeye başlanmadan önce, dönemin Çalışma Bakanının dile getirdiği "Çok yakında DİSK'in çanına ot tı kayacağız" yaklaşımı, işçilerin yasa tasarısının Anayasa'ya aykırılığı temelinde 168 fabrika ve 150 bine yakın işçiyi kapsayan 15-16 Haziran 1970 direnişine sıkılan kurşunlar ve ardından gelen sıkıyönetim dönemi uygulamalarında kendini göstermiştir.

İşçilere uygulanan şiddet sonucunda 3 işçi yaşamını kaybetti, 200'den fazla kişi yaralandı, 16 Haziran 1970'te sıkıyönetim ilan edildi ve 3 ay içinde 5 bini aşkın işçi işten atıldı. DİSK yöneticileri açılan davalardan beraat ettiler. Söz konusu yasa değişikliklerini içeren hükümler, iki yıl sonra Anayasa Mahkemesi'nce Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edildi. Ancak o dönemi resmeden "sosyal uyanış iktisadi gelişmeyi aştı" gerekçesiyle gelen 12 Mart ara rejiminin yaptığı ve yapamadıkları, 12 Eylül 1980 askeri darbesi ile

doruk noktaya ulaştı ve örgütlenme, toplu sözleşme ve grevle ilgili sendikal haklar, çalışanlar aleyhine yeniden düzenlendi.

24 Ocak 1980 sonrası neo-liberal ekonomik politikalar ve çalışma yaşamına ilişkin yasalar; örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme ve grev hakkını baltalamanın yanı sıra sağlık, sosyal güvenlik, gelir dağılımı, taşeronlaştırma, sendikalaştırma, iş güvencesiz ve kurlsuz/esnek çalışma öğeleriyle birlikte bütün çalışma yaşamını daha da kötürümleştirmiştir. 12 Eylül'ün ilk günlerinde TİSK Başkanı'nın "bugüne kadar işçiler güldü, bundan sonra biz güleceğiz" sözleri tam da bu bağlamdadır.

Bugün Türkiye sanayisi ve çalışma yaşamında iş sağlığı ve güvenliği önlemleri yok denecek kadar küçük ölçeklerde ve çok parçalı olarak uygulanmaktadır. 4857 sayılı İş Yasası gerekli denetimleri esnetmiştir. Bugün işyerlerinde mühendislik ve hekimlik uygulamalarına ilişkin yasal eksikler dizboyudur. 50 ve daha çok sayıda işçinin çalıştığı işyerleri için öngörülen "İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulu" (İSGK) oluşumu Türkiye'deki toplam işyerlerinin ancak % 1,5'inde geçerlidir. Toplam işyeri sayısının % 98'ini oluşturan ve İSGK, İşyeri Hekimi, İş Güvenliği Uzmanı, İşyeri Hemşiresi veya Sağlık Memuru bulundurma gibi zorunlulukların bulunmadığı küçük ve orta boy işletmeler ile Tuzla Tersaneleri gibi işletmelerde yaşanan iş kazaları ve ölümler esasen kurlsuz, esnek çalışma ve taşeron/alt taşeron uygulamasının azami kâr güdüsü ile ulaştığı gündelik vahim sonuçlara ciddi bir ayna tutmaktadır.

Bu sorunların çözümü uygulanan neo-liberal politikaların tamamen dışında, insanı, sağlık ve güvenliği temel alan eşit-

likçi yasa ve uygulamalarla olanaklıdır. Sanayileşme, üretim ve istihdamdan yana bir çalışma yaşamının insanca, iş güvenceli, örgütlü ve iş kazalarından arındırılmış bir şekilde örgütlenmesi pekala olanaklıdır.

4857 sayılı İş Yasası tamamen işverenlerin çıkarları doğrultusunda şekillendirilmiştir. Esnek ve kurlsuz çalışmayı, işçileri başka işverenlere kiralama, taşeronlaştırmayı yasal hale getiren, kıdem tazminatlarını, fazla mesai ücretlerini, sendikal hak ve yetkileri budayan bu yasa yerine bütün tarafların katılımı ile demokratik bir yasa çıkarılmalıdır. Çalışma yaşamı mevzuatı, eksenini "insan" olan çağdaş bir yapıya kavuşturulmalıdır.

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yasa, tüzük ve yönetmelikler uluslararası sözleşme, standart ve normlar dikkate alınarak yenilenmelidir. İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri bütün iş yerlerini ve tüm çalışanları ve tüm toplum kesimlerini kapsamalıdır.

İş güvencesi ile iş güvenliğinin birbirini tamamladığı gerçeğinden hareketle, tüm çalışanlar insana yakışır "norm ve standartta" bir sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmalıdır.

Sigortasız ve sendikasız çalıştırma önlenmeli, kayıt dışı ekonomi kayıt altına alınmalıdır. TMMOB Makina Mühendisleri Odası olarak bu talepler eşliğinde, 38. yıldönümünde 15-16 Haziran direnişini anıyor ve Tuzla tersanelerinde "yaşam ve insanca çalışma hakkı" için greve giden işçileri selamlıyoruz.

Ali Ekber ÇAKAR
TMMOB Makina Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Sekreteri

Kim olursa olsun suyu özel mülkiyet olarak görüp kullanamaz

Su yaşamdır, yaşamlarımız satılık değildir

2009 yılının Mart ayında Türkiye'de yapılacak olan 5. Dünya Su Forumu'nda dünya su politikaları tartışılacak. İstanbul'da yapılacak olan su forumuna alternatif olarak DİSK, KESK, TMMOB, TTB tarafından 2009 Mart'ında İstanbul'da "Alternatif Su Forumu" düzenlenmesine karar verildi. Çalışmalarını TMMOB İKK'nın yürüttüğü ve ilk toplantısını 12 Mayıs 2008'de gerçekleştiren "Alternatif Su Forumu" çağrı metnini yayınlıyoruz.

2009 yılının Mart ayında Türkiye önemli bir toplantıya ev sahipliği yapıyor. 5. Dünya Su Forumu İstanbul'da dünya su politikalarını tartışmak üzere bir araya gelecek. Enerji, inşaat ve su başta olmak üzere pek çok şirketin içerisinde yer aldığı 'forum'un esas gündemi, Türkiye'deki su kaynaklarının, baraj vb. yatırımların özelleştirilme ve piyasalaştırma sürecine açılması olacak.

Bizler inanıyoruz ki, su dünya'daki bütün insanların ortak kamusal mülkiyetindedir. Kim olursa olsun suyu özel mülkiyet olarak görüp kullanamaz. Su, insanlığın ve tüm ekosistemlerin vazgeçilmez kaynağı ve temel ihtiyacıdır.

Suyun vazgeçilmez özelliğinden dolayı, tüm insan toplulukları ve her insan suya - özelde içme suyuna- yeterli nitelik ve nicelikte erişim hakkına sahip olmalıdır. Topluların suya ancak bedel ödeyerek erişebileceği bir düzende, zaten sürekli olarak gerileyen toplumsal refahın dibine vurması kaçınılmazdır. Nasıl ki bütün toplumsal hakların parasal bir ifadesi yoksa, su hakkının da parayla ölçülebilmesi mümkün değildir. Bu nedenlerden ötürü su kar amacıyla değişilemez.

Suyun toplumlar, insanlar, cinsi-

yetler ve ülkeler arası adalet ve dayanışmanın gelişmesine katkıda bulunması gerekir. Su kaynakları dünya ve bölgeler düzeyinde, eşitsiz şekilde dağılmıştır. Ancak suya erişimde insanlar, topluluklar ve bölgeler arası eşitliği sağlamak bir başka toplumsal düzende mümkündür.

Su özelleştirmelerinde en fazla ileri sürülen iddia, devletlerin mali gücünün su

kaynaklarının verimliliğini arttırmak için gereken yatırımları yapmaya yetmediği şeklindedir. Ancak, mali olanakları sınırsız olan ülkelerde de benzer eğilimlerin başlamış olması, bunun mesnetsiz bir gerekçe olduğunu ortaya koymaktadır.

Su kaynaklarının yönetimi ve kullanımı tamamen halkların denetiminde olmalı, toplumsal eşitlik ile ekolojik/çevresel ihtiyaçları gözeterek, uzun vadeli şekilde planlanıp uygulanmalıdır.

Su kaynakları ile ilgili alınacak kararlar toplumun en geniş kesimi tarafından demokratik yönetime dayanarak alınmalı, yerel ve bölgesel düzeydeki topluluklar ve insanlar özellikle bu sürecin aktif özneleri konumuna getirilmelidir. Suyu erişimle ilgili kararlar, halklar tarafından ve kültürel farklılıklara saygı temelinde alınmalıdır.

Bu düşüncelerle hareket eden bizler, Dünya'daki çok sayıda sosyal hareketle birlikte 2009 Mart'ında İstanbul'da Alternatif Su Forumu'nu düzenleyeceğiz. Su ile ilgili birçok başlığı tartışacağımız bu forumun detaylarını ele alacağımız 12 Mayıs 2008 tarihindeki toplantıya sizlerin de katılımını bekliyoruz.

DİSK, KESK, TMMOB, TTB

8 Mayıs

- Emek- meslek örgütleri, DKÖ'ler, siyasi partiler, platformlar ve dergi çevreleri tarafından, 1 Mayıs değerlendirme toplantısı ve yemeği şubemizde yapıldı.
- Kartal'da Su şartlandırması, su geri kazanımı konulu söyleşi yapıldı. Sunum: Halil Hoştoygur
- Doğal gaz iç tesisat eğitimi yapıldı.
- Şube Danışma Kurulu toplantısı yapıldı.

9 Mayıs

- 8-11 Mayıs tarihleri arasında CNR'de ISITMA, SOĞUTMA, HAVALANDIRMA FUARI yapıldı. Stand açtık.
- Araç projelendirme eğitimi şubede yapıldı.
- Araçların CNC'ye dönüştürülmesi eğitimi Kadıköy'de yapıldı.
- Ümraniye'de maliyet analizi ve maliyet azaltma teknikleri semineri yapıldı.
- Şubede stok risk yönetimi semineri yapıldı.
- İzmir'de 6 Sigma Yalın konferansları yapıldı, A. Erdönmez, G. Çelikel katıldı.

10 Mayıs

- Beylikdüzü'nde üretim planlama ve stok yönetimi semineri yapıldı.
- Öğrenci üye PİKNIĞI Polonezköy'de yapıldı. İTÜ, Yıldız, İstanbul, Boğaziçi üniversitelerinden 50 öğrenci, E. Koramaz, İ. Çelik ve D. Mete katıldı.

12 Mayıs

- Alternatif Dünya Su Forumu ile ilgili toplantı Mimarlar Odası İstanbul Şubesi'nde yapıldı, D. Mete katıldı.
- Kadıköy'de Temsilcilikler ortak toplantısı yapıldı, 41 kişi katıldı.
- Asansör avan proje hazırlama eğitimi PERPA'da yapıldı.
- TTMD tarafından Yapıda Tesisat Teknolojisi Sempozyumu Cevahir Otelde yapıldı, M. Soğançı, E. Koramaz katıldı.

13 Mayıs

- Şubede 6 Sigma bilgilendirme semineri yapıldı.
- DSP İl Başkanlığı şubemizi ziyaret etti, İ. Çelik görüştü.
- TTMD'de yapılacak Mühendislik Büroları, işle-yiş ve sorumlulukları konulu toplantıya Şubemiz adına Turgut Bozkurt, Meftun Gürdallar, Zeki Arslan katıldı.

14 Mayıs

- Beylikdüzü'nde Motorlarda Aşırı Yağ Sarfiyatı ve Piston Arızaları konulu söyleşi yapıldı. Sunum: Musa Kaplan
- İKK Kadın mühendisler komisyonu toplantısı yapıldı.
- Şişli temsilcilikte işyeri temsilcileri hazırlık toplantısı yapıldı. F. Sevim katıldı.
- Şubede Enerji verimliliği ve mühendislik semineri yapıldı. Sunum: Oğuz Türkyılmaz, Tülin Keskin
- Şubede Proje planlaması semineri yapıldı.
- Kartal'da Baca sistemleri semineri yapıldı.
- Asansör eğitimi şubede yapıldı.
- Kadıköy Atacan Lisesinde meslek tanıtım söyleşi yapıldı, Ö. Aslan, E. Ünal, F. Sevim, M. Aşar katıldı.

15 Mayıs

- Kadıköy'de Fidel Yüzünden isimli film gösterildi, film öncesinde Zahit ATAM ile söyleşi yapıldı.

- Kartal'da SİCKO isimli film gösterildi.
- Ümraniye Tems. YK ile aday belirleme toplantısına katılan üyeler ortak toplantısı yapıldı.
- Kaynak teknikleri semineri yapıldı.
- Doğalgaz iç tesisat eğitimi yapıldı.
- Ar-Ge, İnovasyon ve Sanayi sayısı ile ilgili ÖLÇÜ Yayın Kurulu toplantısı şubemizde yapıldı.

16 Mayıs

- PERPA'da Rulmanlar bilgilendirme semineri yapıldı.
- Beylikdüzü'nde Toplantı Yönetimi söyleşi yapıldı. Sunum: Yusuf Ziya Eren
- Kadıköy'de işyeri temsilcileri adayları toplantısı yapıldı. D. Mete katıldı.

17 Mayıs

- Oda Danışma Kurulu toplantısı Ankara'da yapıldı, İ. Çelik, M. Şimşek, B. Kılıç, M. Gürdallar, G. Onur, O. Serter, İ. Eryılmaz, A. Özmen, G. Çelikel katıldı.
- CATIA V5 kursumuz başladı.

18 Mayıs

- Onur, Denetleme ve sekreterler-saymanlar toplantısı Ankara'da yapıldı. B. Kılıç, M. Gürdallar, G. Onur, O. Serter, İ. Eryılmaz, A. Özmen, G. Çelikel, F. Sevim katıldı.

20 Mayıs

- LPG sorumlu müdür kursu devam ediyor.
- Şubede MS Project ile proje yönetimi semineri yapıldı.

21 Mayıs

- Şubede İş kazalarının araştırılması teknikleri semineri yapıldı.
- Kadıköy'de Uğur EKREN'in sunduğu Yeniçağ Felsefesi konulu söyleşi yapıldı.
- Perpa'da T. Sıtkı Uyar'ın sunduğu Rüzgar Enerjisi konulu söyleşi yapıldı.

22 Mayıs

- Ümraniye'de Tedarik zinciri yönetimi semineri yapıldı.
- Beylikdüzü'nde Cennetin Çocukları adlı film gösterimi yapıldı.
- Şube Danışma Kurulu Olağanüstü toplantısı yapıldı (Danışma Kurulu ilkeleri ile ilgili)
- Kartal temsilcilik Genel Üye toplantısı yapıldı.

23 Mayıs

- İş yerlerinde tehlikelerin belirlenmesi ve risk analizi semineri Şube'de yapıldı.
- Oda merkezine Şantiye Şefliği ile ilgili İstanbul'daki diğer Odaların uygulama örneklerini gönderdik. Üyelerimizin Şantiye şefliği ile ilgili taleplerini nasıl yanıtlayacağımıza karar verecek.
- İstanbul İKK, İstanbul Tabip Odası ve Limter İş Sendikası İTO salonunda Tersanelerde gerçekleşen "İş Kazaları" ile ilgili basın açıklaması yaptı, M. Şen katıldı.
- Yangın yetkilendirme kursu yapıldı.
- Şubede Saç kalıpları semineri yapıldı.
- Kadıköyde Etkili iletişim becerileri semineri yapıldı.
- Ümraniye temsilcilik açılış kokteyli yapıldı, 100 kişi katıldı.
- Şişli temsilcilik açılış kokteyli yapıldı, 200 kişi katıldı.

- Öğrenci üyeler için Eskişehir TULOMSAŞ'a teknik gezi düzenledik. 30 kişi katıldı.
- Kadıköy temsilcilik, Bozcaada-ASOS-Çanakkale Abide'ye gezi düzenledi, 32 kişi katıldı.

24 Mayıs

- Şubede KANBAN ve Uygulamaları semineri yapıldı.
- Öğrenci üyeler için Mühendisliğe ilk adım etkinliği yapıldı, 130 öğrenci üye katıldı. İ. Çelik, Y. Bayülken sunum yaptı.

25 Mayıs

- LPG dolum personeli kursu yapıldı.
- Kartal temsilcilik Esinti Kır evinde Kahvaltı düzenledi. 45 kişi katıldı.

26 Mayıs

- Herkese Sağlık Güvenli Gelecek Platformu yeni dönem toplantısı şubemizde yapıldı. D. Mete katıldı.
- İKK toplantısı yapıldı, M. Şimşek katıldı.

27 Mayıs

- Şantiye Şefliği ile ilgili uygulama başladı. Temsilciliklere bilgi verildi.
- Verimlilik analizi semineri şubede yapıldı.

28 Mayıs

- Mekanik tesisat kursu yapıldı.
- Kartal'da pompa ve tesisat söyleşi yapıldı.
- Şubede İşletmeler için AB Uygulamaları semineri yapıldı.

29 Mayıs

- "Yeni Sosyal Güvenlik Yasası" konulu söyleşi Kadıköy'de yapıldı. D. Mete katıldı.

30 Mayıs

- Ümraniye'de mühendisler için satış teknikleri semineri yapıldı.

31 Mayıs

- Şişli temsilciliğimiz, PERPA'da EMO ile birlikte Nazım Hikmet etkinliği düzenledi. 300 kişi katıldı.
- Beylikdüzü'nde Talaşlı İmalat Teknikleri semineri yapıldı.

1 Haziran

- 29 Mayıs-1 Haziran arasında TMMOB Genel Kurulu ve seçimleri yapıldı.

2 Haziran

- İKK toplantısı yapıldı, D. Mete katıldı.

3 Haziran

- Kadıköy temsilciliğimiz, Küba Büyükelçisi'nin katılımı ile Latin Amerika' daki son politik ve ekonomik gelişmeler ve Küba gerçeği konulu söyleşi yaptı, 90 kişi katıldı.
- 5 S iyileştirmeleri semineri şubede yapıldı.

4 Haziran

- Beylikdüzü temsilcilik öğrenci üyelerimiz için Doğa Enerjiye teknik gezi düzenledi.
- Güneş enerjisi sistemleri semineri şubede yapıldı.
- Otomatik kontrol sistemleri ve PLC semineri Kartal'da yapıldı.
- Kadıköy Temsilcilikte, Klasik Alman Felsefesi konulu söyleşi gerçekleştirildi.